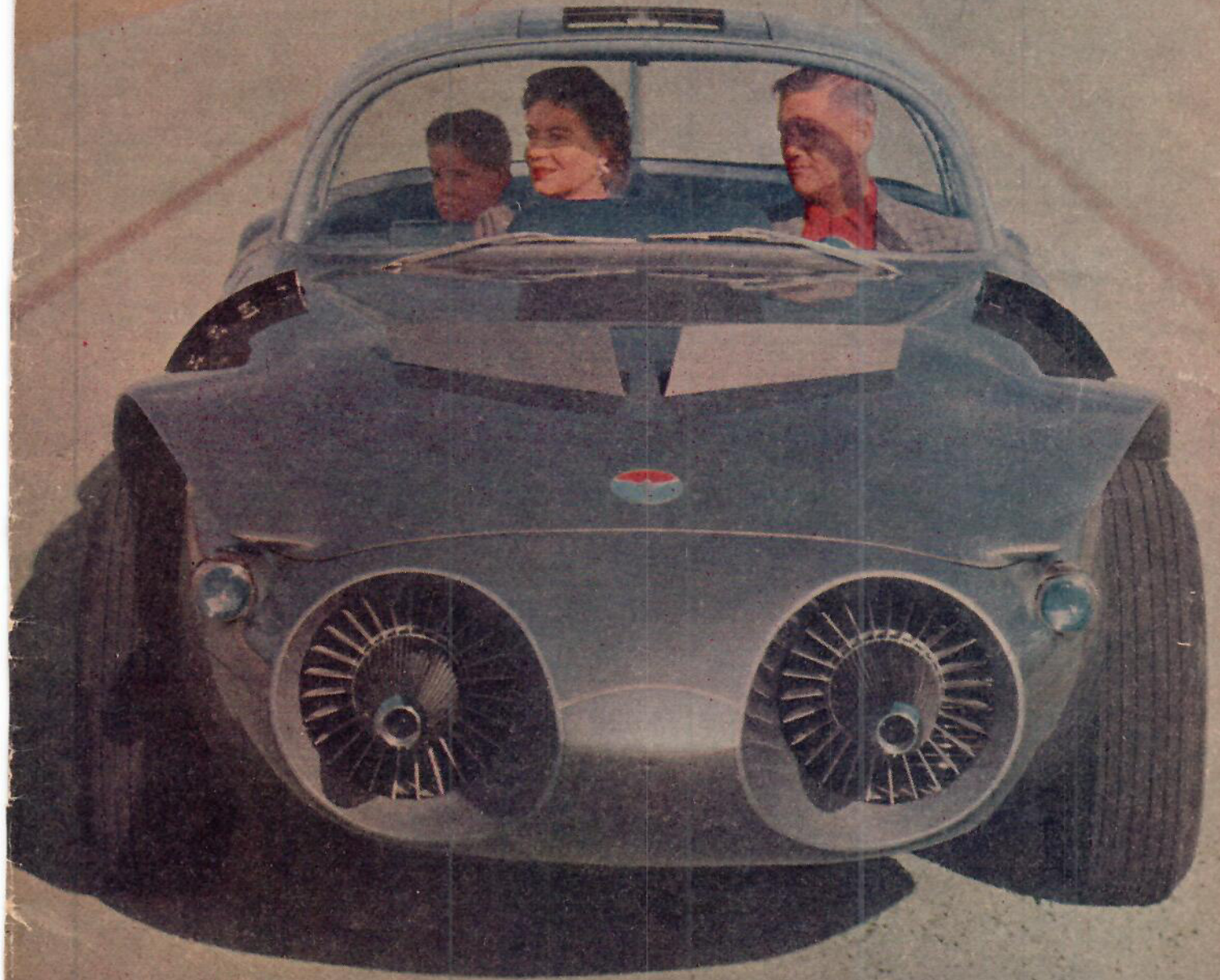

Teknikens TVärld

MED FLYG • NR **10** 1936 • 17/5-31/5 • PRIS 75 ÖRE • I NORGE 1:50, I DANMARK 1:50

maj

TEKNISKA FRÅGOR

Teknikens Världs experter besvarar endast frågor av allmänt intresse. Insända frågor måste förutom signatur också vara försedda med insändarnas namn och adress. Eftersom antalet inkomna frågor på intet sätt svarar mot det utrymme som står till förfogande, kan det dröja innan frågorna blir behandlade.

Fråga oss om motorcyklar

Fråga: Kan TV ge mig några tips om hur jag skall iordningställa min Monark Blue Fighter för tillförlitlighetstävlingar och trial? 1) Lämplig utväxling för maskinen? 2) Lämplig utrustning för maskinen? 3) Lämplig däckutrustning? 4) Eventuell trimning av motorn? 5) Personlig utrustning för föraren?

Asa-Nisse

Svar: 1) För tillförlitlighetstävlingar räcker det att växla ned maskinen till ett totalt utväxlingsförhållande på ungefär 7,5:1 vilket innebär att ett bakdrev med 50-52 kuggar bör monteras. I trial bör maskinen vara något lägre växlad, förslagsvis utrustad med ett bakdrev med 58-60 kuggar. 2) För tillförlitlighetstävlingar bör fotstegen förstärkas och helst förses med skyddsågar vilka skyddar växell- och bromspedaler. Dessa skyddsågar bör inte vara för breda eftersom maskinen då lätt fastnar mellan stenar o. dyl. Pedalerna måste justeras när bågarna har monterats så att man kan växla och bromsa ordentligt. Speciellt viktigt är att bromspedalen inte går mot bågarna när man trampar till ordentligt på pedalen. Under tävlingen kan det bli nödvändigt att justera om bromsarna så att dessa alltid är i bästa skick.

Förgasarens luftintag bör skyddas så att vatten inte kan stänka in i detsamma. Tändkabel och magnet bör tätas mot vatten. Man bör ha med sig en extra uppsättning wires för alla reglage. Dessa kan lämpligen fästas med isolerband vid de ordinarie wirarna. Då bör ändarna av wires ytterhölje tätas med isolerband el. dyl. så att inget vatten kan tränga in och förorsaka rost. Om tävlingen även innehåller en nattetapp bör strålkastaren förses med en skyddsåga som skyddar den vid ev. kullkörningar. Eventuellt kan man även ha en sökare som reserv.

Man bör ha en ordentlig verktygsväska, helst av tankmodell, som skall innehålla alla nödvändiga verktyg. Beträffande reservdelar skall man medföra kedjelås, skruvar och muttrar, glödlampor samt inte minst järntråd och isolerband. Ett extra kopplingshandtag kan ofta komma till användning.

För trialbruk bör fotstegen förstärkas och om möjligt flyttas bakåt-uppåt. De skall emellertid inte ha några skyddsågar eftersom dessa sitter ivägen för fötterna. För övrigt ingår ju inget hastighetsmoment i trial varför det

är mycket mindre risk att fotstegen skall skadas. De ovan nämnda åtgärderna bör vidtagas även på en trialmaskin med ett undantag, det är olämpligt att placera en stor väska, fylld med verktyg och reservdelar, på bensintanken eftersom maskinen då blir onödigt övertung. Dessutom brukar det ju inte erfordras mycket verktyg eller reservdelar för att genomföra en trialtävling. 3) I trialtävlingar kommer endast däck med rund sektion att vara tillåtna. Detta innebär att endast trial- och standarddäck, alltså ej motocrossdäck, kommer att få användas. Trialdäcken har något sämre gripförmåga än motocrossdäck i lera och gytta men på hårdare underlag t. ex. på berghällar och på vanliga permanentade vägar är de överlägsna. För den förare som inte enbart använder sin maskin för tillförlitlighetstävlingar utan även använder den för standardåkning rekommenderas därför trialdäck. För att få god drivförmåga i lerigt väglag bör då bakdäcket väljas i grov sektion, helst 3,50x19" eller ännu grövre. 4) TV:s medarbetare är av den uppfattningen att man för tillförlitlighetstävlingar ej bör trimma maskinen för högre effekt, eftersom den då oftast förlorar i segdragningsförmåga på låga varv. Det är bättre att ha en otrimmad maskin som segdrar ordentligt på banans svåra avsnitt än att ha en trimmad maskin som inte drar ordentligt i branta uppförsläpningar och som alltid måste köras med högt varv. Den senare maskinen kanske gör 5 km/t mer på landsvägen men det är i regel inte där tävlingen avgörs. För trialmaskinen kan endast »baklängstrimning» rekommenderas dvs motorn trimmas för att avge sin effekt vid lägre varv. Ett längre insugningsrör med en mindre förgasare brukar ge denna effekt på en tvåtaktsmotor. 5) De skinnkläder som användes av många deltagare vid trial- och tillförlitlighetstävlingar är inte bra. De är besvärande varma och inte vattentäta. Bäst är speciella engelska tävlingsställ som finns i prisläge från 140 kr till 215 kr. Galonställ av vanlig svensk modell duger emellertid utmärkt om man blott binder ihop byxbenen nedtill så att de inte fastnar i utskjutande delar på maskinen och rivs sönder. Den enda fotbeklädnad TV rekommenderar för trial- och tillförlitlighetstävlingar är kraftiga motorkängor. Gummistövlar skyddar visserligen bättre mot väta men de erbjuder inget skydd mot de stötar och slag som foten ofta blir utsatt för under tävlingar av detta slag. Skyddshjälm är obligatorisk vid alla tillförlitlighetstävlingar och den skall vara av Svemo-godkänd modell. I trial är hjälm ej obligatorisk, och här användes ofta yllemössa eller keps, beroende på att skyddshjälmarna är för varma. Ett par ordentliga motorglasögon hör naturligtvis också till utrustningen. På händerna skall man ha fingerhandskar av starkt men smidigt skinn. Dessutom hör ett första förband till den obligatoriska utrustningen. Man bör om möjligt undvika att bära verktyg såsom skruvmejslar och tänger i fickorna eftersom man kan skada sig illa på dessa verktyg vid en ev. kullkörning. Om tävlingen skall gå nattetid bör man medföra en ficklampa eller en pannlampa av sedvanlig orienteringsmodell. De plagg som man bär under ytterkläderna måste givetvis avpassas efter den rådande yttertemperaturen, men nybörjaren gör ofta det misstaget att ta på sig för mycket kläder, det är faktiskt ganska varmt att köra fort i skogen. Tänk på att ni bör knäppa upp jackan innan ni blivit genomsvett, men att den också bör knäppas när ni kommer ut på landsvägen och börjar åka fort igen.

Fråga: 1) Innebär Vespa Grand Sports mo-

torplacering någon slags gyroverkan, eller är den perfekt balanserad? 2) Har den, trots den relativt korta hjulbasen samma goda kurv- och vägegenskaper som t. ex. Zündapp Bella, TWN Contessa, Heinkel m. fl. eller är den för snabb för sitt byggnadsätt? 3) Är bromsar och belysning vuxna fartresurserna? 4) Är den utrustad med bromsljus? 5) Toppfarten på de olika växellarna? 6) Högsta marschfart utan risk för överansträngning av motorn? Vespafrämlt men tveksam

Svar: 1) Vespas motorplacering ger inte upphov till någon slags gyroverkan. Maskinens tyngdpunkt ligger emellertid mycket långt bak, bl. a. genom att motorn är placerad alldeles intill bakhjulet. En mycket ringa del av maskinvikten belastar framhjulet varigenom maskinen känns vinglig. 2) Vespa Grand Sport har inte riktigt samma goda vägegenskaper som de uppräknade maskinerna, men att säga att den är för snabb för sitt byggnadsätt är ändå att gå till överdrift. 3) Bromsarna räcker till men TV anser att belysningen borde vara något kraftigare. 4) Ja. 5) Generalagenten uppger följande ungefärliga uppgifter: Ettan 30 km/t, tvåan 50-55 km/t, trean 80 km/t och fyran 100 km/t. 6) Generalagenten uppger 80 km/t som lämplig fart.

Fråga: 1) Har TV testat någon av mopeder-na Puch MS 50 eller Heinkel? 2) Vad kostar de? 3) Finns det någon återförsäljare i Stockholm för dem? Mopedknutte

Svar: 1) Nej. 2) Puch MS 50 kostar 885:— och Heinkel kostar 970:—. Med dubbelsadel kostar Heinkel 985:—. 3) Heinkel säljs av Svevia-Motor, Sveav. 129, Sthlm 19. Puch MS säljs av Svevia-Motor, Ynglingagatan 5, Stockholm, och dessutom av de flesta cykelhandlare i Stockholmstrakten.

Fråga: Beträffande Parilla 125 cm³ skoter 1955 års modell. 1) Vilka data har den? 2) Vem säljer reservdelar till den i Eskilstuna-trakten. Lösnummerköpare E-tuna

Svar: 1) Husqvarna 120 cm³ tvåtaktsmotor. Cylinderdiameter 55 mm. Slaglängd 50 mm. Effekt 4,3 hk vid 5000 varv/min. 3-växlad växellåda som manövreras med fotväxelpedal på maskinens vänstra sida. Framgaffel av teleskoptyp med hydraulisk stötdämpning. Fjädringsväg ca 70 mm. Bakhjulsfjädring av svängarmtyp med ca 85 mm fjädringsväg. Ståleker-hjul med lättmetallfälgar. 3,00x12" däckdimension. Bromsdimensioner 112x30 mm. Belysning 6 volt 25 watt. Topp hastighet ca 70 km/t. 2) De flesta cykelhandlare som representerar Husqvarna-fabriken kan skaffa reservdelar till denna skoter. Avser frågan den Italienbyggda Parillan med Parilla-motor, är det Svevia-Motor, Sveavägen 129, Stockholm 19, som är generalagent och för reservdelar till denna skoter. De flesta reservdelar till HVA-Parilla, dock ej motordelar, passar även till den »åtkta» Parillan.

Fråga: Jag har en Victoria Special påhängsmotor. Jag fyller växellådan med SAE 10-olja till märket på måttstickan. Efter en stunds körning rinner oljan över genom påfyllnings-hålet. Vad är felet och vad skall jag göra för att avhjälpa det? X:et

Svar: Ni använder för tunn olja, det skall vara SAE 20. Felet beror sannolikt på att den tunna oljan piskas till skum i växellådan och att det är detta som tränger upp genom påfyllnings-hålet.

Teknikens Värld

Nr 10 ■ ARGÅNG 34 ■ 17 MAJ 1956

Utgivare Förlagsaktiebolaget Flygning,

Sveavägen 53, Stockholm.

PRENUMERATIONSANDELNING:

Postadress: Box 3263, Stockholm 3. Telefon: Växel 34 00 80. Postgirokonto 55575.

Prenumeration kan ske direkt hos förlaget genom inbetalning på ovanstående postgirokonto eller via våra lokala ombud. (Se under

Ahlén & Akerlund i telefonkatalogen.) Prenumeration kan även verkställas genom s. k. postabonnemang på närmaste postkontor dock endast vid halvårsskifte.

PRENUMERATIONSPRIS 1956:

Sverige: Helår 16:75, halvår 9:—, I Danmark endast helårsabonnemang danska kronor 28:—, Insänd betalningen till Rudolf Fardal, Raadhuspladsen 59, København V. Postg. 316 46. Abonnemanget kan börja när som helst under året.

Meddela adressändringar där prenumerationen verkställs två veckor före flyttning.

ANNONSAVDELNING:

Sveavägen 53, Stockholm Va. Tel. 34 00 80.

Annonschef: Olle Lindkvist (Även direkt tel. 31 76 45)

Ingemar Engelbretsson (Även direkt tel. 32 81 74)

TV:s VARUMARKNAD och TV:s

RADANNONSER

Lars Sandin. Tel. 34 04 80 eller 30 89 58

Ahlén & Akerlunds Fotogravyranstalt Stockholm 1956

Sveavägen 53, Stockholm Va.

Tel. 34 00 80 (växel)

Förfrågningar: Tel. 32 69 60

Chefredaktör och ansvarig utgivare:

RUNE MELANDER (Äv. direkt 32 82 86)

Redaktionssekreterare: Stig Sandelin

Redaktionen ansvarar icke för insända icke beställda manuskript eller bilder. Fri diskussion i våra spalter.

För åsikter framförda i signerade artiklar svarar författaren. Eftertryck av text och bilder förbjudes!

Högaktuellt:

Mässa med atomer	17
Fienden fastnar på flygfotot	18
Raket för lång distans	26
... och plan för kortare	26
Bilbörsen	29
Teknisk revy	40

Teknik:

Fråga oss om teknik	2
TV — industriens magiska öga	24
Han ger oss TV gratis	54

Motor:

TV provkör Apollo Moped Competition	10
Bättre form — bättre fart	34
TV provkör Volkswagen Karmann-Ghia	36

Flyg:

Flygnytt	8
Ingen lurar tolken	21

Hobby:

Lyssna med oss	4
Mått på ljuset	50

Serier:

Uran — de enorma krafternas metall	14
Biggles på Borneo	46
Flygsoldat 113 Bom	47
Samlarserien: Chevrolet Corvette	47

Nästa nummer

av TV utkommer omkring torsdagen den 31 maj.

Omslagsbilden

Det strömlinjeformade vidundret på omslaget är General Motors nya turbindrivna experimentbil Firebird II. Den är fyrsitsig och utrustad med all tänkbar komfort. Erfarenheten från experimentvagnar av denna typ lägger grunden till de konstruktionsprinciper som sedermera tillämpas på våra vanliga standardvagnar.

bila billigare

med marknadens
förmåsta kvalitetsprodukter

OK TAN - EX 93 och **OK HD SPECIAL**
PREMIUMBENSIN MOTOROLJA

lägsta bensinpriset

...ingen annan premiumbensin i marknaden är billigare än OKTAN-EX-93 — den enda premiumbensinen med återbäring! Och ingen annan bensin är bättre!

lägsta oljepriset

...ingen annan motorolja i marknaden är billigare!
Och ingen annan motorolja är bättre!

NYHET!

OK:s HD SPECIAL MOTOROLJA är en året-runt-olja som minskar motorslitaget, ger lättare start och betydande bränslesparingar!

lägsta priset på tillbehör

...hos IC får Ni marknadens kvalitetsmärken i biltillbehör till IC-priser!

lägsta priset på servicearbeten

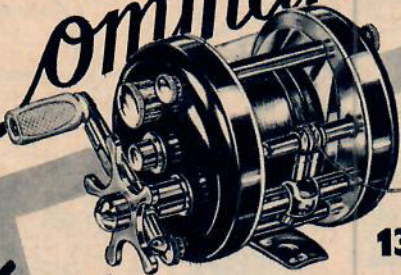

...topptrimmad IC-personal ger Er bil sakkunnig skötsel till IC-pris — ett pris som Ni dessutom får återbäring på!

...och **IC** har genomgående de bästa kvaliteterna!

kör till **IC** mer för pengarna
...återbäring på köpet

ARJON Commander

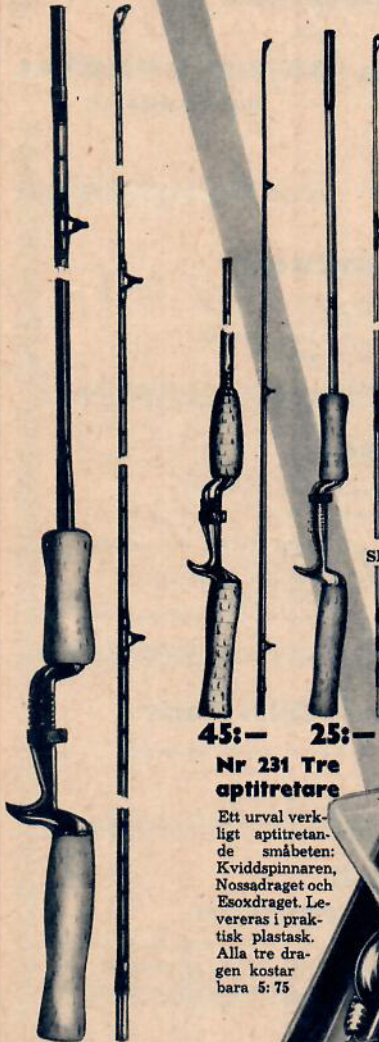

130:—

”den
tänkande
spinn-
rullen”

Helautomatisk frikoppling av såvill revspridare som spole

Arjon Commander är icke en stundens skapelse eller ett hugskott. Bakom den ligger år av konstruktionsarbete och hårda praktiska prov. Nu då vi lanserar den på marknaden vet vi, att den till punkt och pricka motsvarar förväntningarna. Commander är mer än en sensation. Commander är spinnrullen som tänker. Den är lösningen som press och litteratur efterlyst i årtal. Vad kan man mer begära? Commanderrullen är med hänsyn till alla sina finesser den prisbilligaste rullen i sitt slag. Förpackad i läderetui kostar den kronor 130:—.

NR 410 CAMPING 5 fot

Spinnspö av massiv glasfiber, nu med försänkt handtag till oförändrat pris. CAMPING — ett av den gångna säsongens absolut största nummer på marknaden. Arjon CAMPING har en önske-reaktion för allroundfiske.

Riktpris kr 25:—

NR 112 SPLENDID

Ni som vill ha något alldeles extra! Ni som vill ha ett spinnspö som har den där utsökt snärtiga aktionen! Ni som vill känna att spöet arbetar och gör spinnfisket till något ännu mycket mer! Ni skall välja nr 112 Splendid. Då får Ni ett spinnspö som har alla de goda egenskaper man kan önska. Det är tillverkat av härdad, utvald tonkin, 2-delat. Finns i klasserna Light och Medium. Dubbelt korkhandtag, det bakre i revolvermodell. Försänkt rullfäste, löstagbart. Längd: 5, 5/2 och 6 fot.

Riktpris kr 60:—

Reservtopp: Riktpris kr 27:—

SPLENDID — lika populärt år från år.

NR 701 ANJAN

Ett förstklassigt rörglasspö till populärt pris. 2-delat. Medium och Heavy. Försänkt handtag av lättmetall med skruvrullfäste. Dubbelt korkhandtag. Längd 5 och 5 1/2 fot.

Riktpris kr 45:—

Reservtopp: Riktpris kr 20:—

Nr 231 Tre apptitretare

Ett urval verkligt apptitretande småbeten: Kviddspinnaren, Nossdraget och Esokdraget. Levereras i praktisk plastask. Alla tre dragen kostar bara 5:75

60:—

Visste
Ni
... att försäljning-
en av ARJON-beten
tredubblades un-
der förra säsongen!

AB ARJON MALUNG

LYSSNA
MED
OSS
ARNE SKOOG

TV:s RADIOKLUBB

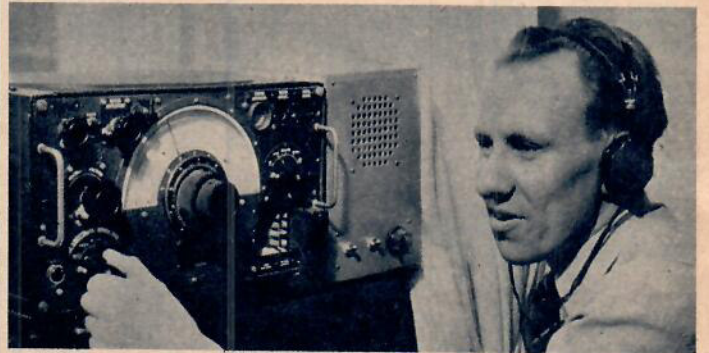

SM-jakten

För tävlingsdeltagare med förvärsarbete eller skolarbete blev årets SM i kortvägsslyssning ganska påfrestande. Radio Atlántico på Kanarie-öarna höll sålunda deltagarna uppe till fram mot kl. 1.00 varje natt. Stationen hade inte mindre än 18 tävlingsutsändningar under de nio tävlingsdagarna. Även de bägge utsändningarna från Radio Japan i Tokio beredde stora svårigheter för de flesta arbetande lyssnarna, eftersom dom kom kl. 8.15.

De många tävlingsutsändningarna bör givetvis uppfattas som bevis på stationernas uppskattning av de skandinaviska DX-arna, men det kan bli litet för mycket av det goda, särskilt som antalet medverkande stationer nu tycks öka. Därför kan en viss ransonering av stationernas tävlingsutsändningar vara värd att överväga, liksom även litet strängare regler för att undvika tävlingsutsändningar under normal arbetstid.

Annars tycks denna tävlingsform, som går ut på att avlyssna mesta möjliga av ett antal tävlingsprogram från främmande länder och som introducerades av TVRK, stå sig bra med endast oväsentliga justeringar av de ursprungliga tävlingsreglerna.

DX-profil:

Arne Ersson, Gävle, blev DX-intresserad i samband med Radiosalongen 1953 och är numera en av de aktivaste medlemmarna i Gefle DX-Club. Tidigare ägnade han en stor del av sin fritid åt fri idrott, men numera har radion tagit överhanden. Den apparat han numera använder är en av RAF:s 9 rörs RA 1155 med amatörbyggt nätaggat. Med denna mottagare har han hört en hel del av världens kortvägsstationer och även fått verifikationer från sådana exklusiva stationer som ZQI på Jamaica, Radio Coro i Venezuela och Radio Nacional de Espejo, Quito, Ecuador. Den sistnämnda stationen hör man ytterst sällan talas om, men den opererar på 4.870 kc/s = 61,60 meter, och den veriferade med ett vänligt och innehållsrikt brev.

Annars lyssnar Arne gärna på dansmusik, speciellt »Music USA». Hittills har han också vunnit priser i samtliga lyssnartävlingar, som han har varit med om. Dessutom har det blivit en del souvenirer, t. ex. ett par lackerade träaskar från Fukien, som han fått från Radio Peking.

TVRK:s lokalklubbar

Stockholms DX-klubb har varit mycket aktiv sedan årsskiftet. Studiebesök har gjorts hos Philips, AGA på Lidingö som bl. a. visade färgtelevision och bjöd på kaffe med tårta, IBRA Radio och Elfa Radio. På våren planeras även söndagsutflykter till en del grannklubbar. Klubbens adress är: Box 20038, Sthlm 20, tfn 38 29 72.

Gamlakarleby DX-Club, Katrinegatan 1, Gamlakarleby, Finland, är en nybildad klubb av elever vid Gamlakarleby Svenska Samlyceum. Utger månadstidningen Papegojan.

Lokalklubb nr 49 har ändrat namnet från Eterpiraterna till Ljusnarsbergs DX-klubb, c/o Bengt Holmqvist, Box 701, Bångbro.

Gripet ur luften

Paraguay. En ny kortvägssändare tillhörande Radio Guarani, Asuncion, har hörts dagligen utom söndagar kl. 22.00—2.45, ibland till kl. 3.00, på 15.200 kc/s = 19,74 meter. Anropssignalen förefaller att vara ZPAT.

Tanger. Den nya svenska stationen provsände i mitten av mars kl. 17.00—18.00 på 12.005 kc/s = 24,98 meter, och kl. 20.00—21.00 på 9.720 kc/s = 30,86 meter. Antenntrimning och våglängdsprov.

IBRA Radio har flyttat sin 41 m.-sändare till 7.550 kc/s = 39,75 meter. Efter den 1 april kommer utsändningarna på svenska att dras samman till kl. 18.00—21.20 på vardagar och kl. 14.30—17.30 och 20.15—21.20 på söndagar. Har även börjat utge en egen radiotidning.

Radio Africa Tanger har hörts testa på 14.810 kc/s = 20,26 meter. Cameroon. Radio Yaounde har hörts testa på 9.270 kc/s = 32,37 meter omkring kl. 20.00. (Olle Bjurström, Stockholm.)

Nu mer än någonsin talar alla skäl för OPEL

Tre vagnar, som klart överglänser andra bilar i motsvarande prisklasser — OPEL KAPITÄN, OPEL REKORD och OPEL OLYMPIA. Aldrig förr har väl en bil kunnat erbjuda så många väsentliga fördelar, så mycket kvalitet, så mycket komfort för så lågt pris som just en Opel av 1956 års modell. Vilka krav man än har på en modern personbil, så finns det alltid en Opel, som motsvarar dem — och som ger ännu mera till.

Opel-bilarna är starka, snabba, rymliga, vägsäkra, komfortabla och ekonomiska vagnar — och Opelpriserna så förmånliga att Opel blivit ett av landets absolut populäraste märken. Deras popularitet garanterar Er ett högt andrahandsvärde.

Opel-service — världsberömd General Motors service — får Ni över hela landet — *över hela världen.*

Läs här vad
som sägs om

OPEL OLYMPIA:

"Olympia är den starkaste, snabbaste och rymligaste bilen i sin prisklass."

OPEL REKORD:

"Nu kan man faktiskt köpa en lyxvagn och ändå få pengar över. Det är inte småsaker, som får plats under den bilens bagagelucka!"

OPEL KAPITÄN:

"Det är den mest amerikanska europé, som går på svenska vägar. Man inte bara talar gott om Kapitän — man höjer den till skyarna."

Opel är en

produkt

OPEL OLYMPIA 6 950:—

OPEL REKORD 7 800:—

OPEL KAPITÄN 11 200:—

Fritt fabr. Stockholm exkl. leveranskostnader.

Vare sig Ni tänker köpa bil nu eller senare och innan Ni slutgiltigt avgör Ert bilköp — unna Er nöjet att se och provköra 1956 års Opel hos närmaste GM återförsäljare.

GENERAL MOTORS NORDISKA A. B. STOCKHOLM

TEKNIKENS VÄRLD 10/56

5

Äventyr och tjumning med nya

HEINKEL TOURIST 1956

★ 2-FÄRGLACKERING

37 % 27 km/t. 1:a växeln
18 % 45 km/t. 2:a växeln
11 % 75 km/t. 3:a växeln
6 % 95 km/t. 4:a växeln

STYRKA

HEINKEL 1-cyl. 4-takts fläktkyld toppventilmotor. Elstart. Gar. 95 km/t med 2 personer. 4-växlad handmanövrerad växellada. Kapslad kedja i oljebad.

★ KOMPLETT UTRUSTNING

SNABB och fyrtaktstyst i stadstrafik, smidig från dörr till dörr, lättparkerad, ekonomisk (1½ öre pr km). 11,5 liters-tanken ger nära 500 km aktionsradie. Trafiksäker med 10" hjul; kraftiga, progressiva bromsar.

FJÄDRING: Fram: dubbelsidig teleskopgaffel med centralfjädring och stötdämpare. Bak: swingarm med spiralfjäder och dubbelverkande hydraulisk stötdämpare. Motorstyrka, stabilitet och effektiv fjädring i förening gör HEINKEL.

TOURIST

Resa som hobby och semester är ett nöje med pålitliga HEINKEL med autostradare-sourser. Sthlm—Paris 45 kr pr person inkl. färja, Sthlm—Rom 60 kr.—Oslo 6 kr.—Köpenhamn 9 kr.—Zürich 45 kr.

ROYAL sidvagn »FAMILIE», skräddarsydd för HEINKEL och i originalfärg — finns med kapell. Komplet utrustning: lång skumgummisits, godkänt stödläs, elhorn, parkerings- och stoppljus, främre och bakre pakethållare, väskhallare, klocka, väg- och hastighetsmätare, reservhjul.

VACKER aerodynamiskt utformad karross, lätt demonterbar, bagageutrymme, lasbar kapa. 1956 års HEINKEL med färgval: Maroon, medelhavsblått, svart, atlantgrönt, beige. 2-färg: Rött-grått, blått-grått.

HEINKEL — ett världsmärke — Tourist-scootern är av god familj från flygplansfabriken med samma namn — känd leverantör även av bilmotorer bl. a. till svenska Saab.

PÅ KÖPET FÅR NI: Utförlig, svensk instr.-bok, garanti- och servicecheckhäfte.

Skicka in kupongen
så får Ni veta mer

Insändes till generalagenten:
STOCKHOLMS VELOCIPEDFABR. AB
SVECIABOLAGEN, Sveav. 129—139,
Stockholm 19, Tel. 34 07 90.
Sänd mig utan kostnad
HEINKEL TOURIST-trycksak

Namn _____

Adress _____

Postadress _____ TV 10-56

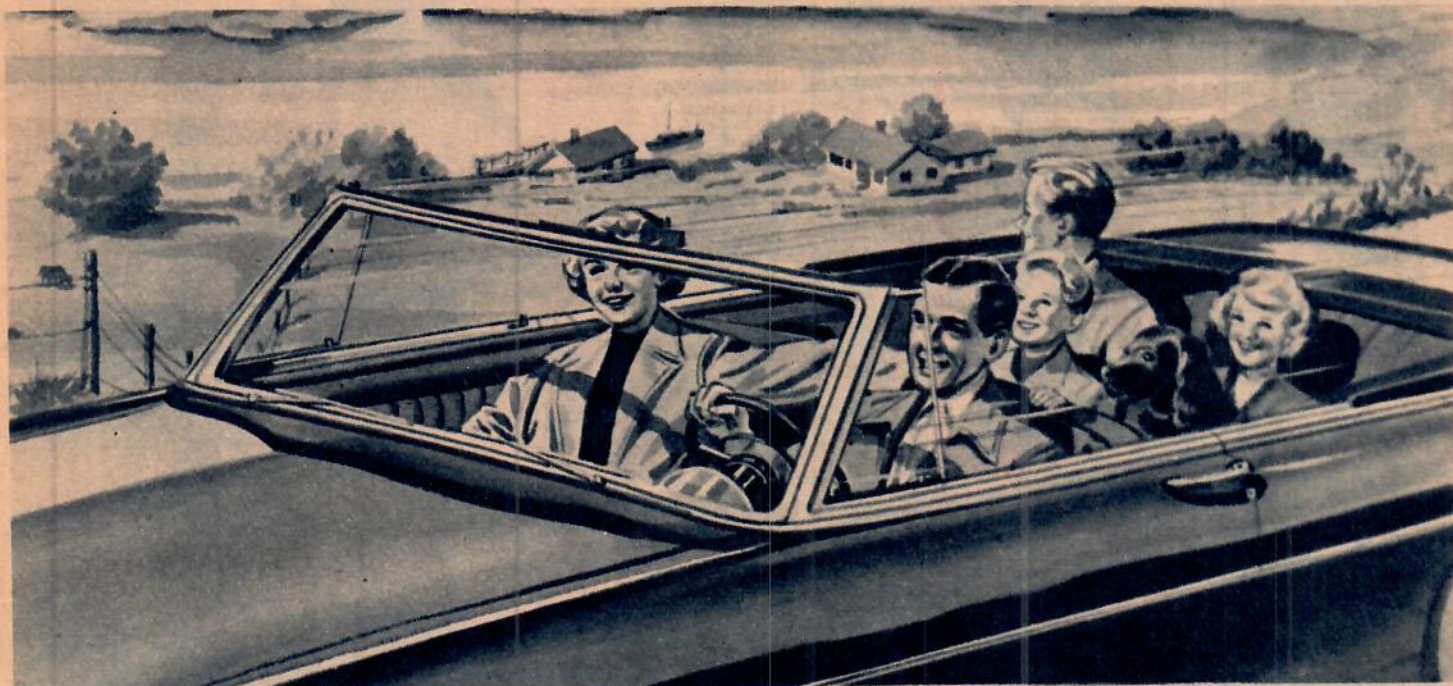

BUZZ COOPER

kommer nu som serie
i Teknikens Värld

I nästa nummer kommer TV att presentera en ny serie, som vi hoppas kommer att fånga våra läsares intresse. Den handlar om Buzz Cooper, en krigsveteran som utbildas till provflygare för reaktionsdrivna flygplan. Som provflygare kommer han i kontakt med skrupelfria spioner som är ute efter värdefulla tekniska och militära hemligheter. Serien tecknas av amerikanen Roy Crane, en noggrann herre som sätter sig in i hjältens äventyr från grunden och noga ser till att inga tekniska fel insmyger sig i text eller teckningar. Han går till och med så långt att han själv tar arbete på hangarfartyg, på flygfält, vid armén m. m. för att skaffa den rätta lokalfärgen.

Kör billigare i sommar med...

Mobiloil *Special*

motor-
oljan
som spar
pengar
åt Er

Innan Mobiloil Special kom till Sverige i höstas hade den provats under bl.a. 3 000 000 testkilometer i över 500 bilar av olika fabrikat och årsmodell. Erfarenheterna från proven — att Mobiloil Special gör det billigare att ha bil — har nu bekräftats av 10 000-tals svenska bilister, som själva konstaterat att Mobiloil Special verkligen sänker bilkostnaderna.

Mindre sot i förbränningsrummet

ger mindre "knackning" — Ni kan utnyttja bränslet bättre och i många fall klara Er med ett lägre oktantal på bensinen.

Renare tändstift

förhindrar misständningar — motorn går jämnare, drar mindre bränsle och får kraft och acceleration för säkra omkörningar.

Renare kolringar

ger bättre kompression — bränsle- och oljeförbrukning minskar och risken för bränsleutspädning av oljan nedbringas.

Minskat cylinderslitage

tack vare ett neutraliserande tillsatsmedel, vilket betyder större livslängd för motorn, och väsentligt ökad körsträcka mellan motorrenoveringarna.

Mobiloil Special spar mycket mer än den kostar

I vår broschyr "Kör billigare i sommar", som Ni får hos Er Mobiloil-försäljare, kan Ni läsa utförligare om de fördelar Mobiloil Special ger Er.

Mobiloil Special finns hos de flesta bilfirmor, på förstklassiga verkstäder, på många bensinstationer och naturligtvis på Mobil-stationerna.

På Mobiloil Special-burken ser Ni SAE-beteckningarna 10 W, 20 W och 30. Mobiloil Special är således en året-runt-olja och Ni kan vara säker på att den verkligen motsvarar de angivna viskositetsbeteckningarna — den har ett högt och stabilt viskositetsindex (VI), som inte förändras hur hårt Ni än kör.

Mobil Oil AB
(Vacuum Oil Company)

— 90 års ledarskap i petroleum

det bästa
Ni kan få
för pengar

Combinette

TYP 405

2-växlad inkörningsfri motor med outslitligt hårdförkromat lopp. Kickstart, mc-koppling och stor tank (5,3 l.). Belyst hastighetsmätare. Bottenlänkfjädring och stora fullnavsbromsar.

Riktpris kr. 865:—

Bella

150 och 200 cc

Med alla egenskaper Ni kan önska Er. Överlägsen segrare i Scooter-pokalen 1955. Stora hjul — 12", betteritändning, lång hjulbas, 4-växlad fotväxel, överlägsna vägegenskaper. Läckra färger.

Riktpris: 150 cc kr. 2050:— 200 cc kr. 2250:—

Elastic

250 cc

En 250:a med sagolik acceleration och balans och därtill marknadens billigaste! Den elastiska motorn, den stabila fjädringen och de sugande bromsarna bidrar till den förbluffande väghållningen.

Riktpris kr. 1990:—

Generalagent:

A/B MOTOR Kraft

Regeringsgatan 89, Stockholm

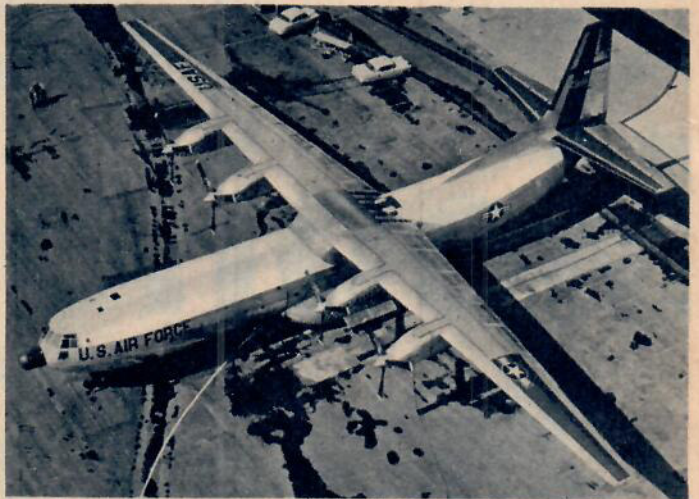
Södra Vägen 8, Göteborg

Återförsäljare och service över hela landet

Den nya Super Sabre

North American F-100D gör här en från start. Flygplanet är det första överljudsflygplan som försetts med autopilot.

Ny transportjätte

I februari rullade första exemplaret av jättetransportplanet Douglas C-133A ut ur Douglas fabriker i Long Beach i Californien. Typen är beställd av amerikanska flygvapnet och har dubbelt så stor lastförmåga som det största i tjänst varande militära transportplanet. Bjässen har fyra Pratt & Whitney propellerturbiner om vardera 6.000 hk. Spännvidd 54,75 m, längd 45,6 m, höjd 14,65 m. Flygvikt 115 ton, vilket är 30 ton mer än Douglas C-124 Globemaster. Kabinen är 30 meter lång, 16 fullastade jeepar eller 20 reamotorer eller 200 utrustade soldater kan transporteras på en gång.

Propeller-kopter

Senaste typen av »convertiplan» är denna Bell XV-3. Den startar och landar lodrätt som en helikopter, men vid planflykt fälls rotorerna framåt och verkar som propellrar. Vingarna är små men tydligt tillräckliga. Typen är konstruerad för amerikanska armén.

VÄRLDENS MODERNASTE DÄCK..!

NYTT från följ till bana

Nu rullar Firestone fram det slangfria däck, som skapats för moderna bilar och höga farter — däck, som vuxit fram under fortlöpande tester i det hårda Indianapolis-loppet — däck, som är så långt före sin tid, att varje jämförelse med vanliga däck är orimlig — FIRESTONE P 300 De Luxe Champion.

P 300 ÄR DET FÖRSTA STANDARD-DÄCK

som helt och hållet konstruerats slangfritt och således icke ett slangdäck, som ändrats för att fungera utan slang.

NI FÅR 70 % BÄTTRE SLIRSKYDD

— antingen Ni forcerar en kurva, tvärbromsar eller snabb-accelererar, ty det revolutionerande Safety-Grip-mönstret ger samma överlägsna grepp i alla riktningar tack vare att lamellerna lagts i olika vinklar.

NI FÅR LJUDLÖS KURVTAGNING

— tack vare lamellernas olika bredd, som gör Safety-Grip-mönstret ljudavledande och vibrationsfritt.

P 300 ÄR STANDARD PÅ USA-56:ORNA

— med Ford och Chevrolet i spetsen. Och valet var lätt — FIRESTONE P 300 ÄR VÄRLDENS MODERNASTE, STARKASTE OCH EXPLOSIONSSÄKRASTE DÄCK!

Mönstret finns även för slangdäck.

Firestone

P 300

Säljes av Sveriges Gummiringshandlare.

FIRESTONE GUMMI AB, STOCKHOLM
TILLVERKARE: VISKA FÖRS GUMMIFABRIK AB, VISKA FÖRS

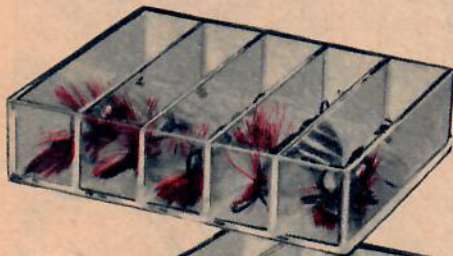
6 nya + för Firestone — och för Er

- Den nya konstruktionen ger större explosions- och punkteringsskydd
- Nytt revolutionerande mönster — ljudlöst ● slirsäkert ● vibrationsfritt
- Ny cord av racertyp — den konstanta corden — eliminerar genomslag
- Stomme och slitbana är hopsvetsade till en oskiljbar enhet — som i racerdäck
- Ny Super-clinch låser däck, inget läckage, inga avkrängda däck
- Firestone med den konstanta corden tillåter fler regummeringar och gör däck starkare, säkrare, svalare, lättare

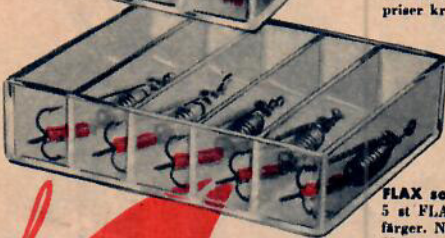
Svängstas alla beten är från år i täten

Nio sportfiskare av tio använder Svängstas beten. Svängstas dragsortiment är utvalda beten, som passar i alla fiskevattnen. De är förpackade i transparenta plastaskar i fickformat och finns för såväl lättspinn som vanligt spinn. Här några exempel:

ABU
RECORD

ABU sortiment
5 st ABU-spinnare eller ABU-reflexspinnare i sorterade färger. Nr 30 innehåller 7 g, nr 40 12 g och nr 50 18 g spinnare. Riktpriser kr 10:-, 12:50 och 13:75.

FLAX sortiment
5 st FLAX-spinnare i sorterade färger. Nr 23 innehåller 4 g, nr 30 7 g och nr 40 12 g spinnare. Riktpriser kr 7:50, 7:50 och 8:-.

ABU Weekend
1 st ABU-spinnare Reflex 12 g, 1 st Tandemspinnare 10 g, 1 st Salar-drag 15 g, 1 st ABU-drag 15 g, 1 st Lill-Favourite (vasskyddat) 7 g i varierande färger. Riktpris kr 13:-.

Svängstas spinnfiske-sortiment
1 st Atomdrag 25 g, 1 st ABU-drag 20 g, 1 st Mört-blänk 20 g, 1 st ABU Vass 20 g, 1 st ABU-spinnare Reflex 18 g och 1 st Tandem-spinnare 16 g. Riktpris kr 19:75.

AB URFABRIKEN
SVÄNGSTA

Napp och Nytt 1956 inte enbart en katalog utan en oumbärlig handbok för alla sportfiskare. Utdelas gratis hos alla redskaps-handlare.

Apollo Moped Competition väcker uppseende tack vare sin sportiga form.

AV CIVILINGENJÖR
BERTIL GÖTHERSTRÖM
Foto: Anders Engman

APOLLO MOPED COMPETITION

För att tillfredsställa den ungdomliga smakriktningen har den livfaktiga värnamofabriken Berlin Co. AB framställt en competition-moped, som fabriken dock inte gjort som ett tävlingsåk utan som en moped för tonåringar.

Konstruktionen är verkligen tjugig och i varje detalj lik en »riktig» mc:s. Man blir verkligen entusiastisk för denna maskin, när man börjar göra litet mer ingående studier av den.

FORTS.

TV-betyg

Positivt:

- Fjädringen och stilrenheten med pendelarmsupphängningen av motor och bakhjul.
- Fullnavsbromsar.
- Härdförkromad lättmetallcylinder av vilken ännu inte någon slitits ut.

Negativt:

- Svårt att demontera främre bromswiren.
- I början var motorn relativt svårstartad beroende på förorening i förgasaren.

Ny modell av
NV-segermotorcykeln
"Jet Crosser"

RIKTPRIS

1925:-

(EXKLUSIVE TRIMNINGSTILLÄGG)

Här är den nya maskinen för Er, som vill ha ett rivigt sportåk i lägsta skatte- och försäkringsklassen. NV »Jet Crosser» är fantastiskt reaktionssnabb, tack vare sin världsberömda 4-växlade 175 cc Sachs-motor, bakhjulsfjädring ger en oöverträffad väghållningsförmåga, s. k. fullnav — den är trafiksmidig och stryktålig. Här finns alla pålitliga finesser som gjort NV till Sveriges segerrikaste motorcykel.

Gör som tävlingsförarna —
 vinn på
 att välja NV!

NV 24
"JET CROSSER"
 175 cc
 under 75 kg

TOPP

- LOTTERIET MED TOPPCHANSER

10 VOLVO

ELLER

10 JORDEN

RUNT-

RESOR

MED **PAA**

Dessutom piano, radiogrammo-
fon, mopeder m. m.

SAMMANLAGD VINSTSUM-
MA 210 000 kr. 4 000 VINSTER

5 lotter dragningslistan gratis
10 lotter dessutom portofritt

DRAGNING DEN 10 JULI

med accisen
betald

Anordnat av Breviks
Folkhögskola till för-
män för dess om- och
tillbyggnad.

LOTTPRIS
2:10

Till Topplotteriet, Box 3166, Stockholm 3

Härmed rekvideras st lotter à 2:10 samt
dragningslista att sändas mot postförskott + porto.

Namn

Adress

Postanstalt TV 10-56

Rekvision kan även ske genom postgiro 452620

Provresultat

Testsvikt pr hk: $\frac{46+75}{0,8} = 152 \text{ kg/hk.}$

Teststräcka: Våt asfalt.

Accelerationsdata: Från 0—30 km/t på I och II växel 9,3 sek;
från 0—30 km/t på II växel 8,4 sek. (Växlingstiden medför att
accelerationen genom växlar tar längre tid än på enbart II:an.)

Bromsar: Bromsbelägg: Sv. Bromsbandfabr.; bromsarea: 77 cm².

Bromsväg på torr asfalt från 30 km/t: Frambroms 8 m; bak-
broms 7 m; samverkande bromsar 5.

Max. hastighet: 30 km/t.

Bränsleförbrukning: 0,13 l/mil.

Backtagningsförmåga: C:a 12 %.

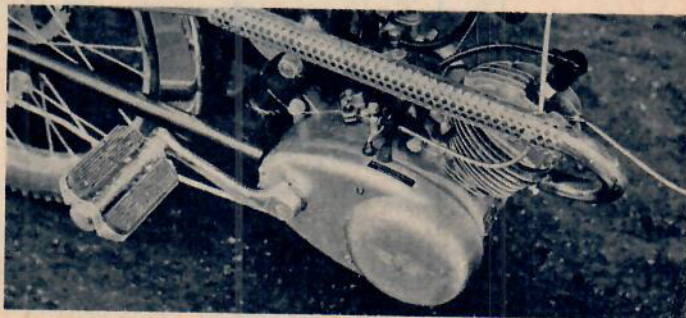
Linjerenhet framstår som ett genomgående drag. Sälunda är ramen
den enklast tänkbara — en fribärande centralrörsram av krommolyb-
denstål med pendelupphängd motor i kombination med bakgaffeln,
som dämpas pneumatiskt av två teleskopstötdämpare. Den ofjädrade
vikten är sälunda vägkompenserad genom detta hävarmssystem, vilket
gör att fjädningen gör utslag för minsta ojämnheter, och man får en
mycket mjuk körning.

För övrigt har man maskinen synnerligen väl i sin hand bl. a. genom
ramens styvhet och därför att tanken är så stor att man erhåller ett
riktigt knäslut; dubbelsadelns placering samt styrets utformning och
placering. Sedan vi haft tillfälle att prova maskinen även i terräng,
har vi endast lovord att ge, inte minst beroende på väghållnings-
förmågan, som ytterligare accentueras genom de nabbäck som lätt-
metallfälgarna är utrustade med. Som det vid testillfället var åtskilligt
med snö, är vi förvissade om att maskinen lämpar sig väl för norr-
ländska förhållanden inte minst genom den stora markhöjden. Trots
mopedens begränsade hastighet kan man på småvägar få en medel-
hastighet som väl tål att jämföras med andra fordons. Skulle man
mot förmodan råka fastna gör maskinens lätthet — lättmetall är an-
vänd i stor utsträckning — att man utan besvär kommer loss igen.

Fullnavsbromsarna arbetar mjukt, men beroende på viktfordelningen
och den ringa markfriktionen finns det risk för låsning av fram-
bromsen. Därför erhöles ett bättre retardationsvärde för bakbromsen.
Den lilla 50 cm³ Zündapp-motorn är ett litet tekniskt underverk med
härdförkromad lättmetallcylinder. Växellådan har planetväxelsystem,
som manövreras med det kombinerade kopplings- och växelhandtaget.
Vi vill dock påpeka att på testexemplaret var samtliga wirar otill-
fredsställande insmorda och de gick därför trögt. I detta sammanhang
är det intressant att notera att fabriken har ett väl utvecklat service-
nät landet runt.

Sammanfattningsvis kan om den lilla »Competition» sägas att det
är en ovanligt stilren konstruktion med gediget svenskt arbete och
det är med glädje man noterar att den helt står i klass med konti-
nentala skapelser.

FORTS.

Motorinstallationen är verkligt tjugig, i varje detalj lik en riktig mc.

Apollo Moped Competition sedd
bakifrån. Observera »långsoffan». Mopeden är utrustad med mjukt ar-
betande bromsar fram och bak.

Silverpilen

segermaskinen från

Husqvarna

Lovord i motorfackpressen

I tidningen FART sammanfattar mc-testaren Gunnar Friberg sina intryck av Silverpilen i följande allmänna omdöme: Husqvarnas Silverpil är en mycket sportig maskin, lika lämpad för bruksåkaren som för cross- eller OT-föraren. Det fantastiska draget i motorn ställer cykeln i en prestandamässig särklass, där den ännu så länge torde känna sig rätt ensam. Dessutom — ett helsvenskt bygge, och alltså helsvensk kvalitet!

Silverpilen toppar lätta mc-klassen

Accelerationstiden från 0—80 km/tim är 9 sek.

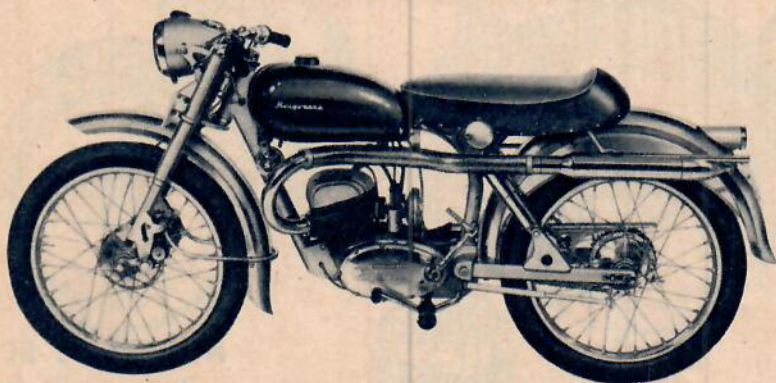
Toppfarten ligger över 100 km/tim.

Motorn bibehåller toppeffekten även efter lång tids hårdkörning

Cylindern är av lättmetall med hårdförkromat lopp och har mångdubbelt större livslängd än en vanlig gjutjärnscylinder. Vevaxellagren smörjs genom växellådans oljebad, alltså utan risk för korrosion som vid smörjning genom bränsleblandningen.

Stadig ramkonstruktion

Ramen är av öppen typ och sammanhålls av motorns fästbultar. Bakhjulet hålls stadigt i alla lägen genom att gaffelbenen är förenade med ett kraftigt tvärstag och har extra stort avstånd mellan lagerbussningarna.

Bottenlänks-gaffel av HVA-modell

Framhjulsfjädringen arbetar perfekt — framhjulet följer smidigt markens ojämnheter och har alltid säkert väggrepp. Det finns ingen risk att HVA-gaffeln med tiden blir glapp och sladdrig.

Suverän segerrad på motocross- banorna

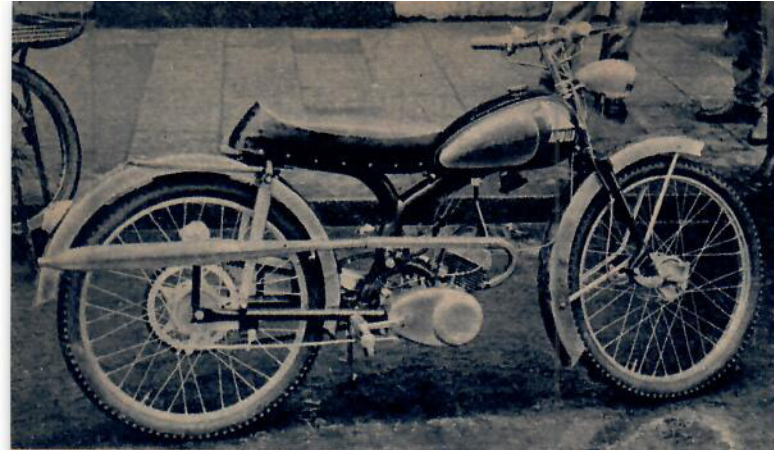
Silverpilen har gjort enastående sensation på motorcrossbanorna. Praktiskt taget varenda tävling där den deltagit i 175-cc-klassen har den vunnit. Många gånger har Silverpilarna kommit i rad i täten före konkurrenterna. Även i 250 cc-klassen har Silverpilen vunnit flera uppmärksammade segrar.

Silverpilen är den idealiska maskinen för motorbiten ungdom. Den har egenskaper som gör den jämbördig med betydligt större motorcyklar. Silverpilen är slitstark och prisbillig och väger under 75 kg, vilket betyder lägsta skatt, försäkring, accis och körkorts-ålder (16 år).

Riktpris: 1.890:—

Husqvarna

Husqvarna Vapenfabriks AB — Huskvarna

Apollo Moped Competition tål verkligen att se på. Den är naturligtvis inte avsedd för tävlingsåkning utan som moped åt motorbitna tonåringar.

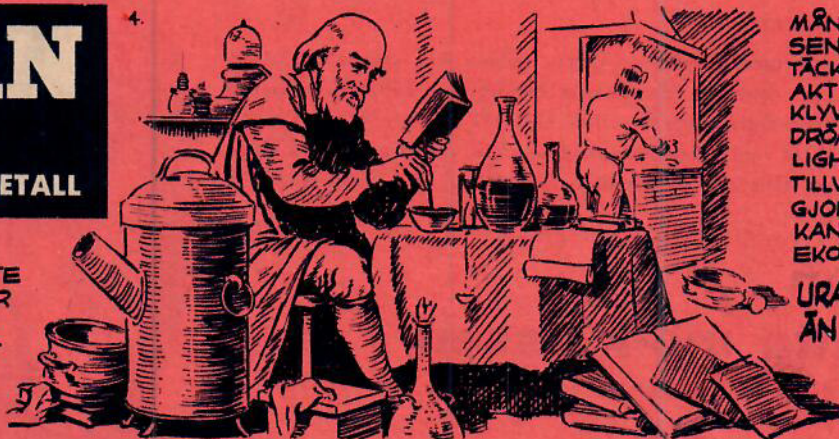
Kort specifikation:

Fabrikat: Motor: Zündapp G m b H., Nürnberg. Ram etc.: Berlin & Co. AB, Värnamo.
 Motor: Typ: Combimot — 257 2-takt — med vändspolesystem. Kompressionsförhållande: 6,5. Antal cylindrar: 1 st. hårdförkromad lättmetall-cylinder. Cylindervolym (slagvolym): 50 cm³. Cylinderdiameter: 39,0 mm. Slaglängd: 41,8 mm. Max. effekt: 0,8 hk. Max. varv/min: 4000 v/m. Litereffekt: 16 hk/liter. Tändsystem: Svänghjuls magnet — 3 mm förändring. Generator: Noris 6V/17W. Brytarspetsavstånd: 0,3—0,4 mm. Förgasare: BING 1/9/9. Huvudmunstycke: 52. Nål: 2,15.
 Växellåda: Planetväxellåda — torrlamellkoppling med Jurid trippellamell. Utväxlingsförh.: I:an 23:1, II:an 16:1.
 Ram: Frihårande centralrörsram av krommolybdenstål med pendelupphängning för motor.
 Bromsar: Fullnavsbroms — diam: 90 mm.
 Hjulbas: 1179 mm. Längd: 1830 mm. Fri markhöjd: 210 mm.
 Framgaffel: Bottenlänkgaffel. Fjädringsväg: 23 mm.
 Bakhjulsfjädring: Swinggaffel med pneumatisk dämpn. Fjädringsväg: 30 mm.
 Vikt (tjänste): 46 kg, 57,6 kg/hk.
 Bensinförbrukn. (normalförbrukning): 0,13 l/mil. Tankvolym: 7,5 liter.
 Däck: Fram 24×2", bak 24×2".

URAN

DE ENORMA
KRAFTERNAS METALL

MEDELTIDENS
ALKEMISTER SÖKTE
FÖRGÄVES EFTER
DE VISES STEN,
SOM SKULLE FÖR-
VÄNDLA OÄDEL
METALL TILL GULD.

MÅNGA ÅRHUNDRADEN
SENARE GJORDE UPP-
TÄCKTEN AV RADIO-
AKTIVITETEN OCH KÄRN-
KLYVNINGEN DERAS
DRÖMMAR TILL VERK-
LIGHET. GULD KAN
TILLVERKAS PÅ KONST-
GJORD VÄG, MEN DET
KAN INTE SKE
EKONOMISKT.

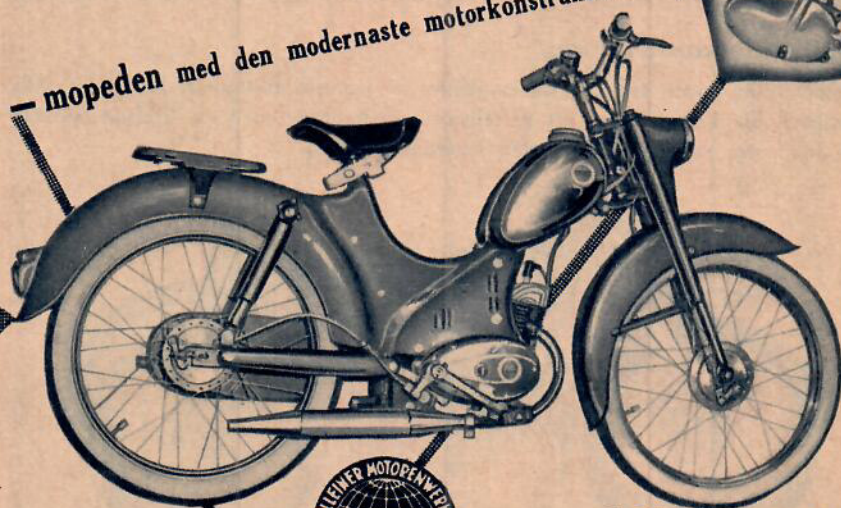
URAN ÄR DYRARE
ÄN GULD!

Nu
kommer
HMW
med vårens
och hela årets
suveräna
elegant

- Kraftig ram av precisionsstålror
- Bakhjulsfjädring av svängarmstyp med teleskopiska stötdämpare
- Bränsleförbrukning: 1,2 l/100 km
- Framgaffel av teleskoptyp
- Stänkskärmar: extra breda med sideskydd
- Kraftiga däck: 23×2,25

Med ett enkelt handgrepp kan motorn kopplas ur och mopeden trampas fram som en vanlig cykel.

— mopeden med den modernaste motorkonstruktionen!

MODELL 50 SL

Bestäm Er för de fulländade finessernas »åk» — skriv till

HMW-motorn 50 N är en oerhört säker en-cylindrig tvåtaktare med vändspolesystem, cylindervolym 49,9 cc och 0,8 hkr vid 3000 v/min. Två växlar, friläge och kickstart.

generalagenten för Sverige, Norge och Finland

AB INDOMA

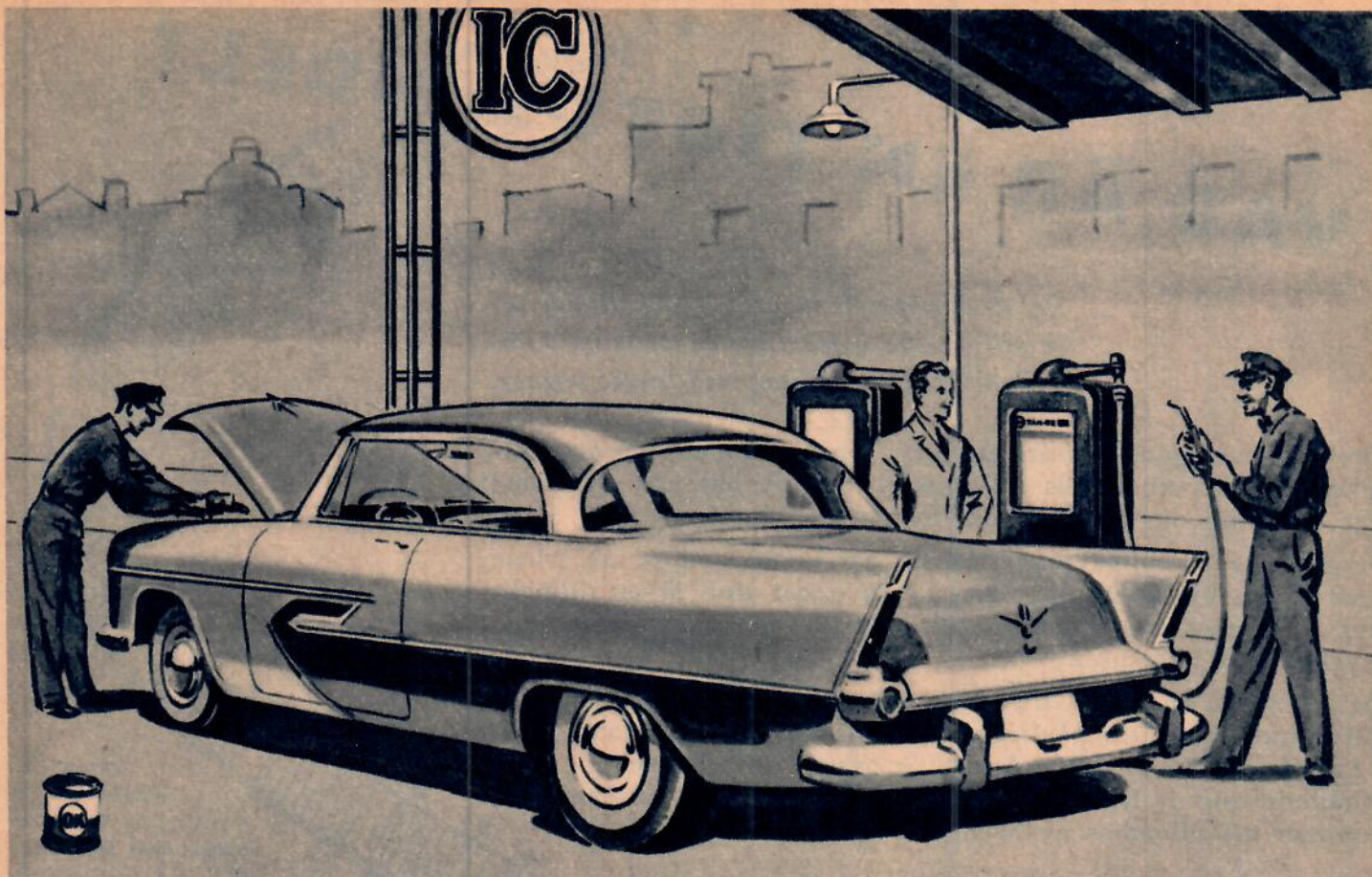
Fabriksgatan 16
Jönköping
Tel. 121 84

Var god sänd prisuppgifter och broschyr över HMW-mopeden 50 SL.

Namn:

Adress:

Postadr.: TV 10-56

oslagbar kombination –

OKTAN - EX 93 + OK HD SPECIAL
premiumbensin *motorolja*

...premiumbensinen som ger bättre effekt och flera mil per tankning till lägre milkostnad! Ni får snabbare acceleration och trivsammare körning.

ingen annan

premiumbensin i marknaden är billigare!

kör till

mer för pengarna

...återbäring på köpet

...året-runt-oljan för alla moderna förgasar- och dieselmotorer. Minskar motorslitaget och gör starten lättare. Ger betydande bränslebesparing genom låg inre friktion hos oljan under uppvärmningsperioden. Innehåller högrenande kemiska tillsatser som ger renare, effektivare motor.

ingen annan

motorolja av samma kvalitet är billigare!

VAD ÄR EN TIOTUSENDEL?

Det är exempelvis en meter i förhållande till en mil — eller varför inte en metmask i förhållande till ett godståg med femtio vagnar.

Det kan vara ganska svårt att bilda sig en uppfattning om storleken av en tiotusendels millimeter, men de nämnda exemplen ger en aning om hur litet det måttet egentligen är.

Flygmotors skickliga yrkesarbetare har under många års arbete med flygmotortillverkning lärt sig att 0.0001 mm är ett tillräckligt stort mått att ta hänsyn till. De är vana vid arbeten med mycket små toleranser.

Det är dessa män som tillverkar vår tids reaktionsmotorer. För närvarande tillverkas på licens en Rolls-Royce Avon motor, som i Sverige benämns RM 5A och är avsedd för »Lansen». Även »Drakens» motor RM 6, en större reaktionsmotor i Avon-familjen, kommer att tillverkas av Svenska Flygmotor Aktiebolaget.

I detta mätinstrument, en SIP mätmaskin, avsynas en inställningsring för hållindikator. Mått med en noggrannhet av 0.00025 mm kan avläsas här.

Bilden visar hur man i ett mätinstrument med mikrokator mäter ingreppsvinkeln på en snäckfräs som användes vid kugghjuls-tillverkning.

Flygmotor

TROLLHÄTTAN

Den välkände göteborgsjournalisten Sven Hjorth — en av de främsta experterna inom publiciteten på atomfrågor ger här några synpunkter på atomkraftsutställningen på Svenska Mässan i Göteborg. Speciellt intresse har han ägnat det ryska deltagandet.

MÄSSA MED ATOMER

En dag år 1921 kom en fattig rysk student vid namn Peter Kapitza till det engelska Cavendish-laboratoriet, även kallat »Geniernas Barnkammare», och anmälde sig hos lord Ernest Rutherford. Den unge ryssen visade sig vara en strålande vetenskaplig begåvning, och lord Rutherford lyckades så småningom förmå Royal Society att ge Kapitza professur och eget dyrbart laboratorium.

År 1935 gjorde Kapitza ett besök i Ryssland. Han kom aldrig tillbaka. Man behöll honom helt enkelt i hans egenskap av sovjetmedborgare. Det är känt, att Kapitza även i Sovjet utrustades med alla tänkbara resurser för fortsatt forskning.

Utän tvivel har Kapitza sedan i hög grad bidragit till att föra Sovjet in i atomåldern. Men han har ingalunda varit ensam. Ryssland har många framstående vetenskapsmän, och en extra injektion fick man, när Sovjet och USA efter krigets slut broderligt delade på tyska forskare och tekniker.

Det var ganska tyst om vad som utträttades på atomkraftens område bakom »järnridån» — ända fram till den stora atomkraftskonferensen i Genève i augusti 1955. Här deltog inte mindre än 73 länder med 1.400 officiella ombud och experter. Sovjets delegation räknade c:a 90 medlemmar, som i förväg insänt 94 uppsatser, av vilka 70 utvaldes för muntlig presentation.

Det visade sig, att ryssarna hunnit överraskande långt; en sak som senare även framgått av frivivna ryska instruktionsfilmer och ytterligare understrukits vid de nu så populära vetenskapliga (och politiska) besöken i Sovjet.

Man får i ännu högre grad, än i Genève en praktisk demonstration av rysk atomkraftsstandard vid utställningen *Atomkraftens fredliga användning* i samband med Svenska Mässan i Göteborg den 12—21 maj. Den ryska avdelningen där är nämligen av betydligt större omfattning än i Genève. Man visar bl. a. modeller både av Sovjets första mera blygsamma atomkraftverk och av en planerad atomkraft-

anläggning på inte mindre än 200.000 kW. Som jämförelse kan nämnas, att den snart färdigställda brittiska atomkraftstationen vid *Calder Hall* är avsedd att lämna 50.000 kW (men även engelsmännen tänker öka effekten i atomkraftstationerna till 200.000 kW). Ryssarna demonstrerar också olika slag av uranbärande malmer — visningen sker i mörkrum, så att man får fram suggestiva, olikfärgade effekter av strålningen. Det kanske allra mest intressanta är dock en genomskärningsmodell i skala 1:40 av den första atomkraftdrivna isbrytaren.

Utställningen sammanfaller för övrigt med det ryska »riksdagsmannabesöket» i Sverige, så det är ganska gott om ryssar i Göteborg för närvarande. Uppenbart är, att Sovjet här har satsat mycket starkt på att visa sin storhet på atomkraftsområdet. Övriga länder har icke tillnärmelsevis samma representation på utställningen, men det hindrar inte, att många värdefulla saker likafullt presenteras av USA, Frankrike, Tyskland, Danmark och Sverige. Inte minst intressant är det att se, vad tyskarna hunnit prestera. Skada är, att inte engelsmännen är med. De var från början mycket intresserade och hade på ett tidigt stadium i princip bestämt sig för att delta; men så kolliderade evenemanget med deras egna stora atomutställningar vid den brittiska industrimässan i London och Birmingham, och där var det slut först den 5 maj.

Det är av stort värde för Sverige, att denna utställning kommit till stånd, och man har anledning att tacka Svenska Mässans direktör Sven Hammarström för det friska initiativet. Så snart han i fjol fick höra talas om att det skulle bli internationell atomkraftskonferens i Genève, satte han igång med sina trevare, skaffade sig en förteckning över deltagande stater och inbjöd dem till Göteborg. Även om bara sex länder hörsammat kallelsen, så är det en stor framgång för dir. Hammarström och Svenska Mässan.

Och den ryska avdelningen är ju »biggest in the world».

Sven Hjorth.

Det här är första fasen i ett flygspaningsuppdrag. Planet står redan startklart med laddade kameror när föraren får sin order om spaningen.

Så fort planet kommit ned efter en spaningsflygning tas de exponerade filmkassetterna ut och kamerorna laddas på nytt. Medan filmerna framkallas i laboratoriet görs planet klart för nästa uppdrag.

Inte mindre än tio kameror ingår i S 29:ans utrustning men så blir det också en enorm mängd bilder från varje uppdrag. En rad olika filmsorter och brännvidder måste finnas till hands i planet.

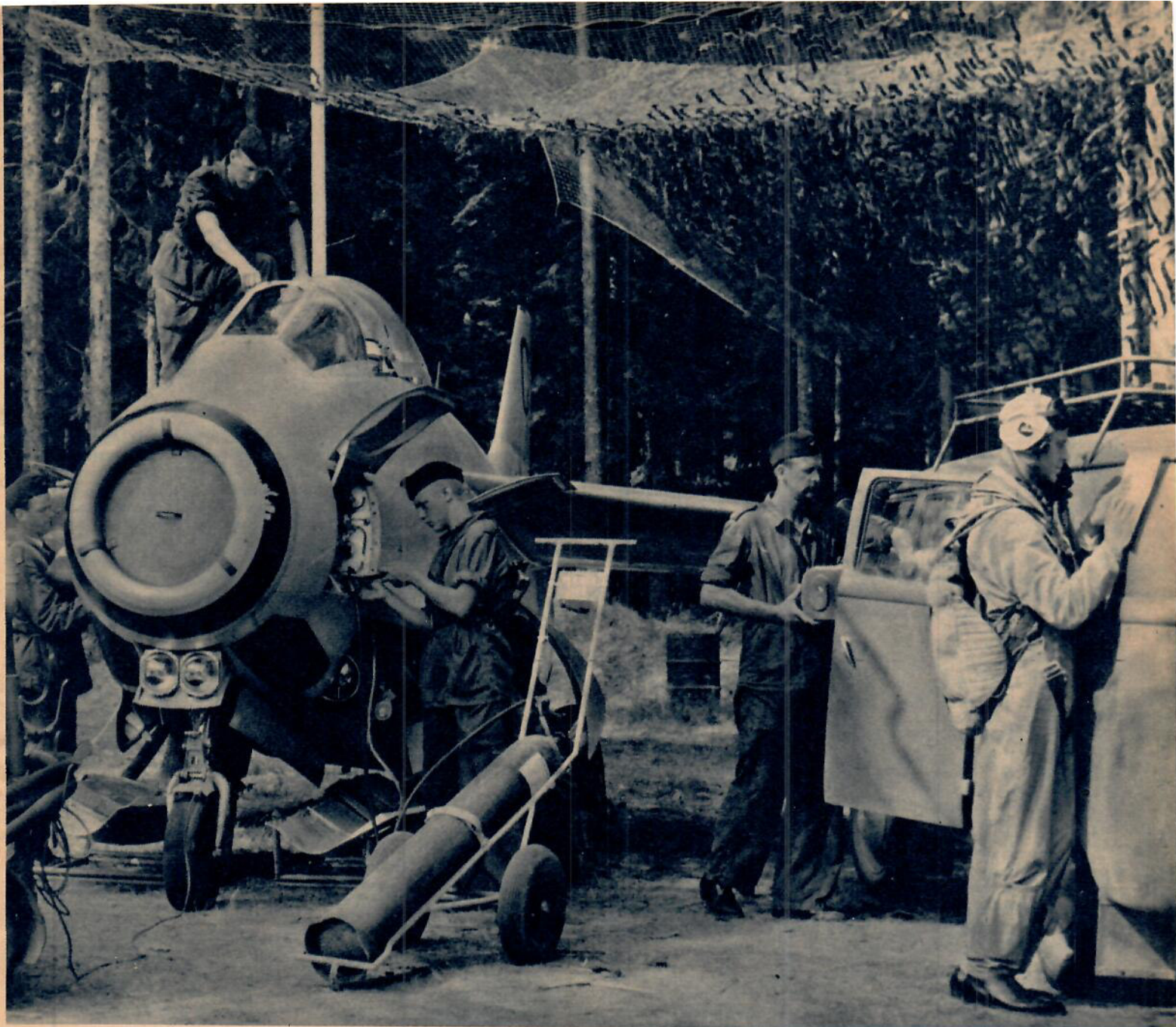

FIENDEN FASTNAR PÅ FLYGFOTOT

Av KAPTEN DOUGLAS KUYLENSTIERNA

Hör ni till dem som med flygspaning förknippar en fotograf i skinnhuvan som ängsligt lutar sig ut ur sittbrunnen och riktar en kamera mot marken? I så fall är ni efter er tid och bör läsa

följande. Och även om ni vet att fotografen i skinnhuvan hör hemma i slutet av andra världskriget kommer ni att bli förvånad över hur långt utvecklingen på området hunnit sedan dess.

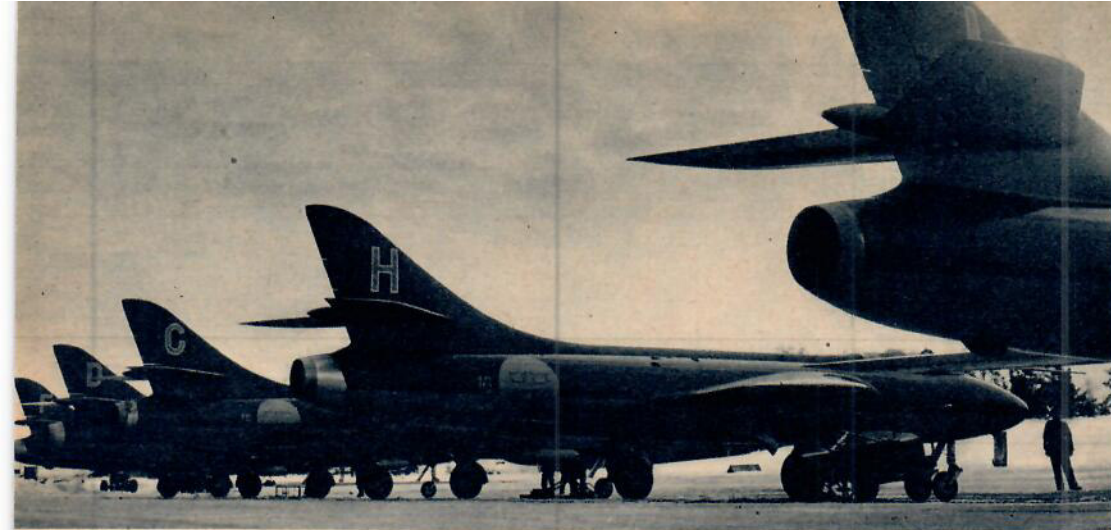
FORTS.

Genast filmen framkallats görs en första granskning av negativet för att få fram de bilder som är viktigast och först bör gå vidare till fototolkarna.

Här granskar två fototolkare bilderna med svepsteoskop och kommer snart underfund med vad fienden har för sig i det fotograferade terrängavsnittet.

Det gäller för fototolkarna att snabbt bli klara med uttydningen av bilderna. En hunterdivision står klar att ögonblickligen slå till mot upptäckta mål.

Flygfotospaningens betydelse i det moderna kriget kan knappast överskattas. Under andra världskriget erhöles över 80 procent av alla upplysningar om tyskarna från flygfotografier och under vårens flygvapenövning var de två deltagande spaningsdivisionernas arbete av största betydelse för övningens förlopp. Trots det ogynnsamma vädret togs över 70.000 fotografier under de dagar övningen pågick och hade vädret varit vackert och alla spaningsdivisioner deltagit torde antalet exponerade filmrutor närmast sig miljonen. Att på några dagar inhämta, bearbeta och utnyttja ett så enormt material hade varit omöjligt utan en långt driven teknik och väl genomarbetad och övad organisation.

Utvecklingen i stort inom spaningsfotograferingen har följt samma linjer både i Sverige och andra länder. Den enda påtagliga skillnaden är att ett land med större resurser och överlägsenhet i luften oftast sätter in s. k. strategisk spaning mot stora områden inom vilka mål kan tänkas uppträda medan den i luften underlägsne i regel tvingas begränsa sin spaning till smärre områden som är av särskild vikt. Spaningen blir av taktisk natur och det är enligt dessa betingelser som vårt spaningsflyg måste uppträda.

För att under sådana förhållanden undgå fiendens motverkan i form av jakt och luftvärn måste spaningsflyget kunna uppträda antingen på högsta eller lägsta höjd, dvs. över 10.000 m eller under 100 m. Dessutom bör planen vara lika snabba eller helst snabbare än fiendens jakt, och även kunna operera under mörker och dåligt väder. Det är omöjligt att till rimliga kostnader skapa ett plan som uppfyller alla dessa fordringar. Man löser i stället problemet genom att använda olika flygplantyper med varierande kamerautrustning för olika uppgifter.

I ett modernt spaningsplan har man ofta närmare ett tiotal kameror och samtliga dessa är automatiska. En kamera fotograferar snett framåt, en annan terrängen rakt under planet och åter andra tar bilder åt sidorna, så att landskapet avbildas från horisont till horisont. Bilder tas i både färg och svart-

vitt och ofta även stereoskopiskt. Mörker är inget hinder för flygfotografering. Med fotobomber eller fotopatroner lysas terrängen upp så väl att bilderna blir av lika god kvalitet som om de vore tagna på dagen. Med hjälp av infrarödkänslig film fotograferar man genom dis och dimma och långt driven radar-teknik gör det möjligt att fotografera genom moln.

Allteftersom flyghöjden ökat medan kravet på stor negativskala kvarstått har kamerornas brännvidder ökat och f. n. arbetar man med brännvidder från 5 cm och upp till 6 m och ibland t. o. m. ännu längre. Genom att ljusförlusterna vid glasoptik även om den antireflexbehandlas blir ganska stora har man numera i flera fall övergått till spegeloptik som medger betydligt bättre ljusutbyte.

De höga hastigheterna är heller inget problem för de moderna flygfotokamerorna. Genom att låta filmen röra sig i flygriktningen med en efter hastighet, flyghöjd och brännvidd avpassad fart elimineras rörelseoskärpan. På så sätt har man tagit fullkomligt skarpa bilder av mötande plan vars hastighet i förhållande till kameran varit mer än en och en halv gånger ljudets. För fotografering på mycket låg höjd används en s. k. spaltkamera där filmen rör sig bakom en smal, öppen spalt. Ändras flyghöjd eller hastighet ändras automatiskt filmhastigheten. Spaltkameran ger en skarp bild även om planet rusar fram med 1000 km/t eller mera och piloten knappt kan urskilja något under sig. Genom en annan teknik kan man på en och samma bild fotografera landskapet från horisont till horisont. Kameran vrids då 180 grader i vertikallplanet samtidigt som filmen rörs i takt med bilden.

Med dessa långt utvecklade tekniska resurser till hjälp registrerar flygfotografiet praktiskt taget allt av militär betydelse på markytan. Innan fotografiet blir en användbar information om fiendens förhållanden fordras emellertid ett omfattande laboratoriearbete som skildras närmare i en artikel som börjar på nästa sida.

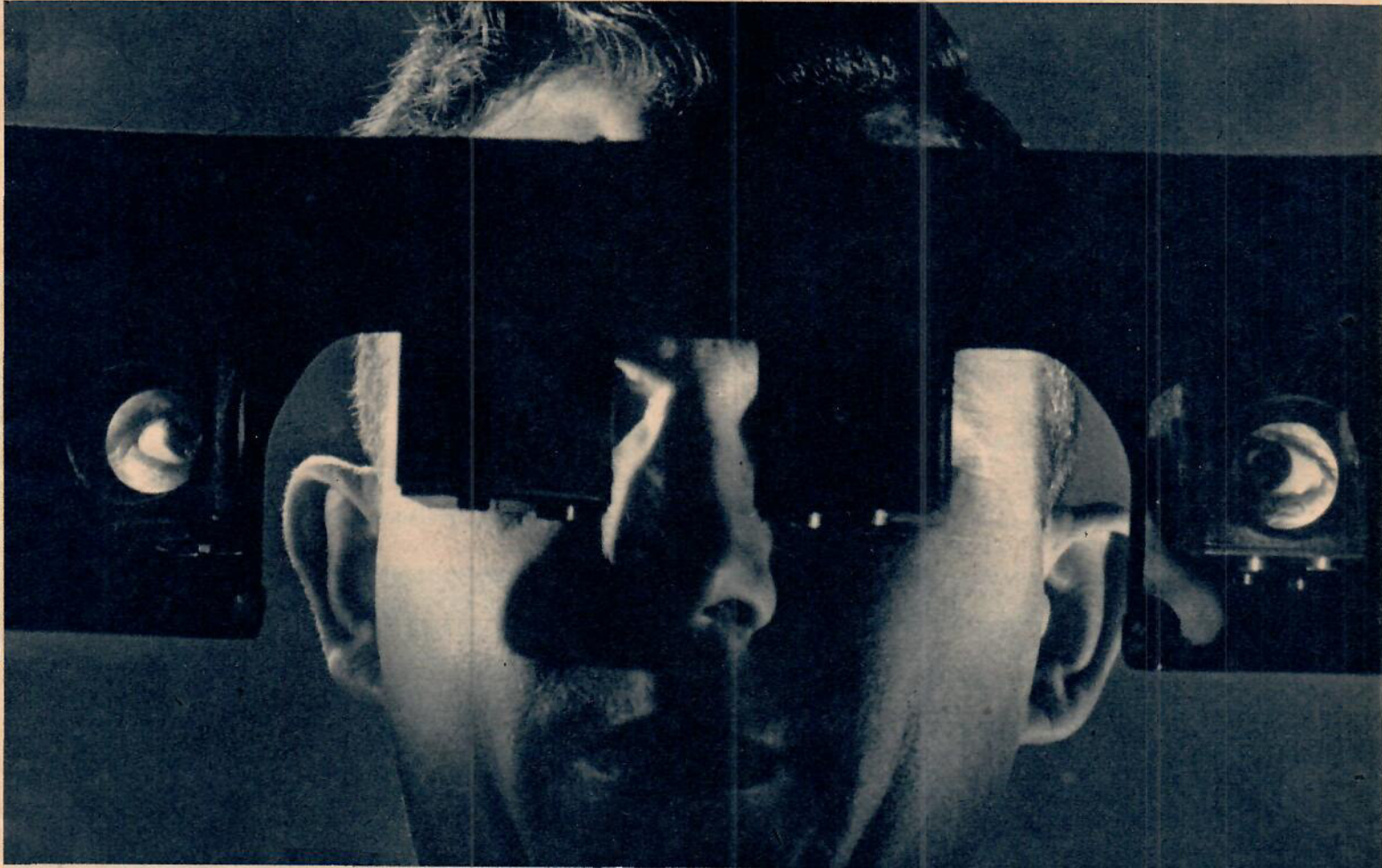
När attackflyget gjort sitt måste S 29:an upp igen. Fotografering av verkan mot målet är inte den minst viktiga av spaningsflottiljernas uppgifter.

AV LARS ROSENGREN

Inte ens det bästa flygfotografi avslöjar några hemligheter för lekmanen men fototolkarna upptäcker de mest välkamouflerade militära anläggningar. Nedanstående artikel är i huvudsak grundad på amerikanska förhållanden men metoderna är desamma även i Sverige.

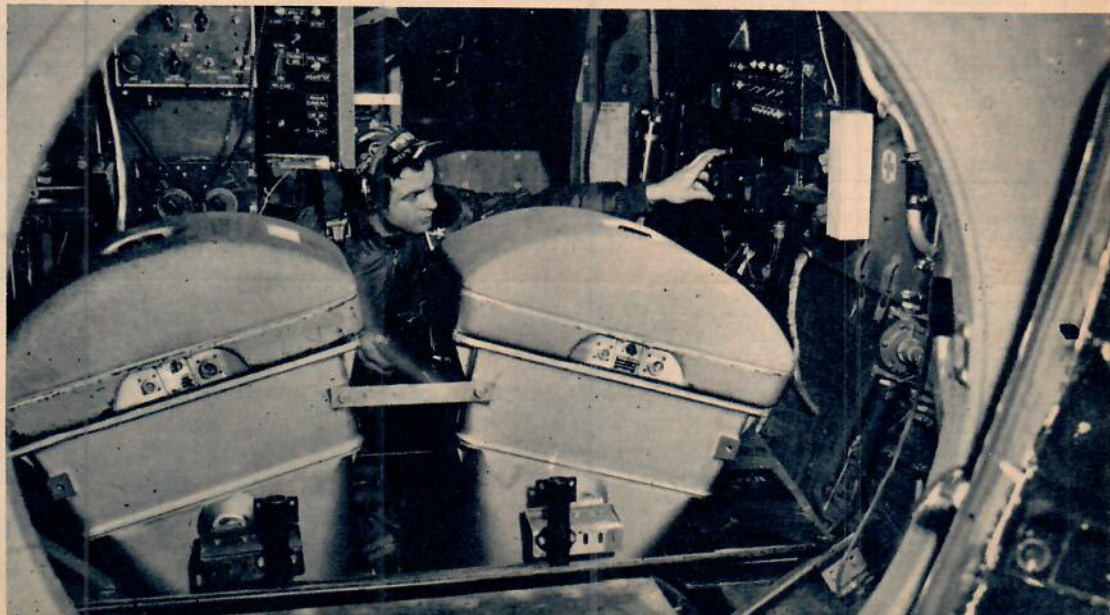
INGEN LURAR TOLKEN

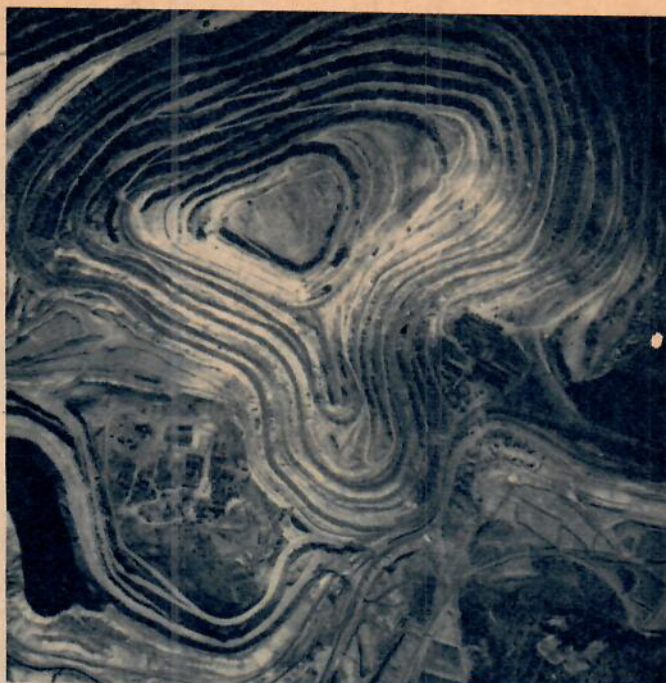
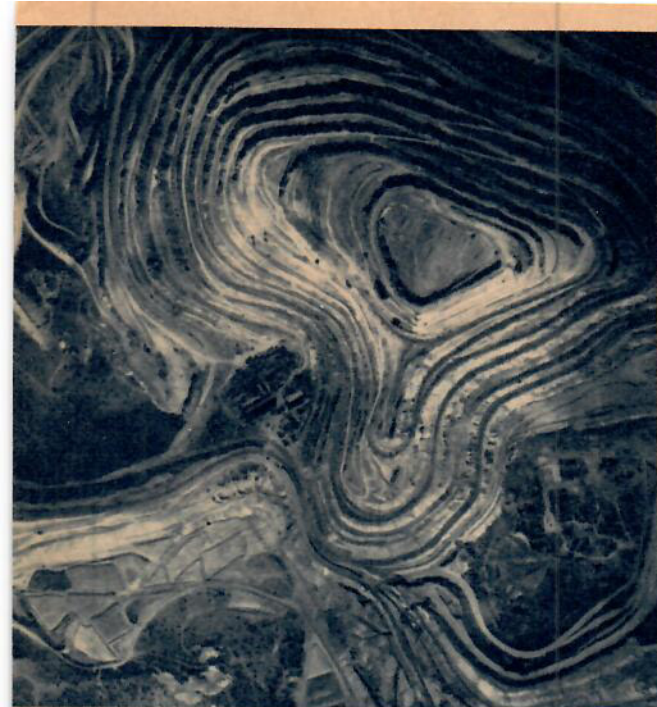

Det här monstret med en halvmeter mellan ögonen är en s. k. fototolkare som betraktar flygbilder genom stereoskop, han ser då terrängen i tre dimensioner.

Det här är inte precis några småbildskameror. Flygfotokamerorna har ofta flera meters brännvidd och det blir inte mycket utrymme för fotografen.

FORTS.

Här lanserar Teknikens Värld en enkel men ändå sällan använd metod att betrakta stereoskopiska bilder. Håll en fickspegel mot näsroten som den lilla skissen visar. Betrakta ena bilden direkt med ögat och den andra

i spegeln. Vrid sedan spegeln så att bilderna sammanfaller och ni får ett tredimensionellt intryck av den djupa dalen, bangården och kullarna runtomkring. Det lyckas kanske inte första gången men ge inte upp.

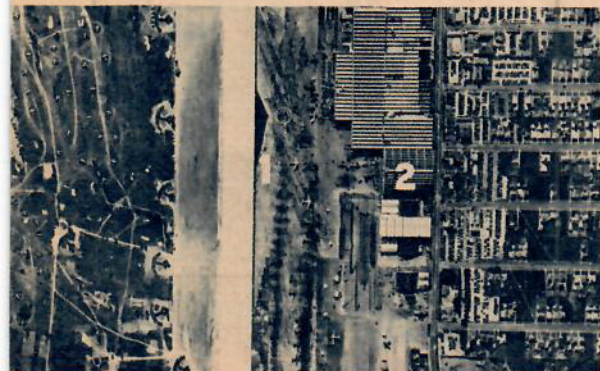
När ett spaningsplan landar efter en fotograferingsflygning och kassetterna med hundratals exponerade filmmeter tas in till laboriet är uppdraget slutfört för spaningsflygarens räkning. Men därifrån till den betydelsefulla upplysning om fienden som uppdragsgivaren önskade när han beordrade fotograferingen är steget långt. Däremellan ligger ett omfattande laboriearbete som innefattar inte bara framkallning och kopiering utan även en ingående granskning av både negativ och kopior både direkt och med stereoskop samt ofta även en jämförelse med äldre fotografier från samma område.

Även om flygplanens och kamerornas tekniska utveckling är häpnadsväckande blir lekmannen än mer imponerad av den nästan otroliga mängd upplysningar som de s. k. fototolkarna

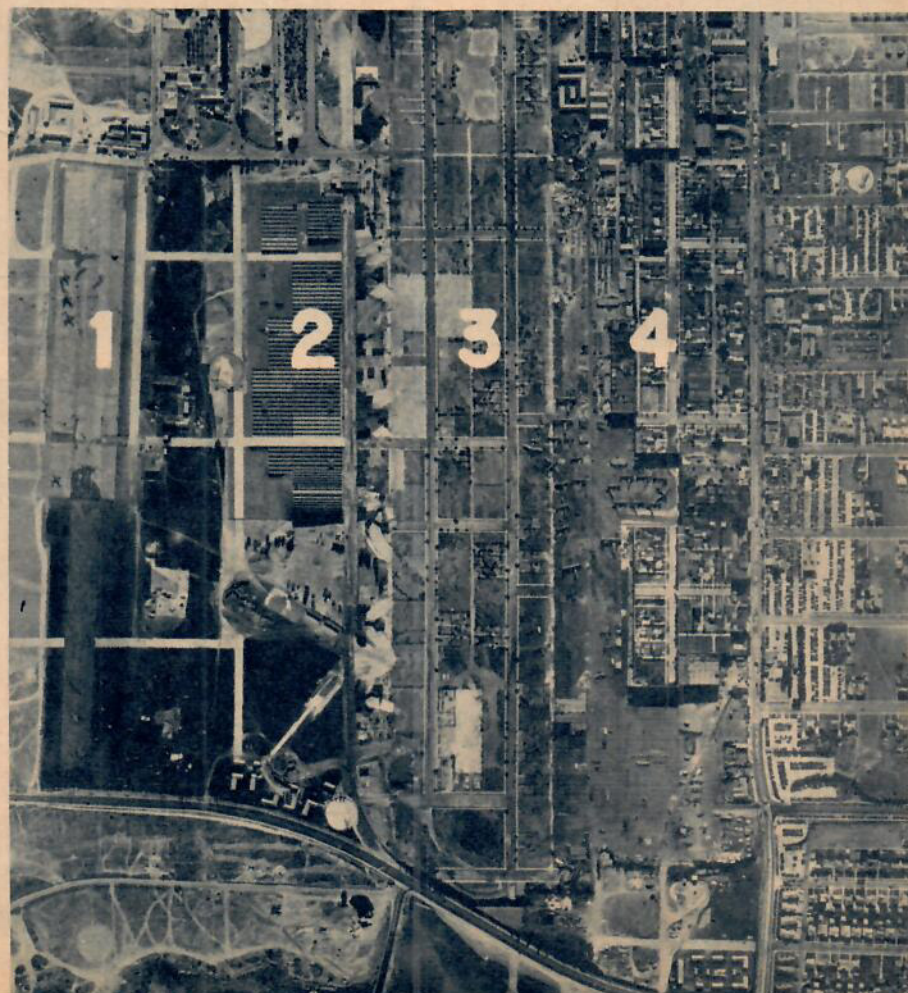
kan få ut av bildmaterialet. Redan för 15 år sedan hade man kommit så långt att man på flygfotografier kunde upptäcka minor som grävs ned på slagfältet. I dag gör ett readrivet spaningsplan på några timmar med nästan samma noggrannhet en 800 km bred fotografisk karta t. ex. tvärs övre den nordamerikanska kontinenten — nonstopflygning från Los Angeles till New York med ljudhastighet och tankning i luften — en sträcka på närmare 4.500 km.

Analyseringen av bildmaterialet bedrivs helt vetenskapligt. Fototolken samlar alla uppgifter om det fotograferade området som han kan få från andra håll och sammanställer dem med vad han ser på bilderna. Han konsulterar kolleger som är specialister

(Forts. på sid. 49)

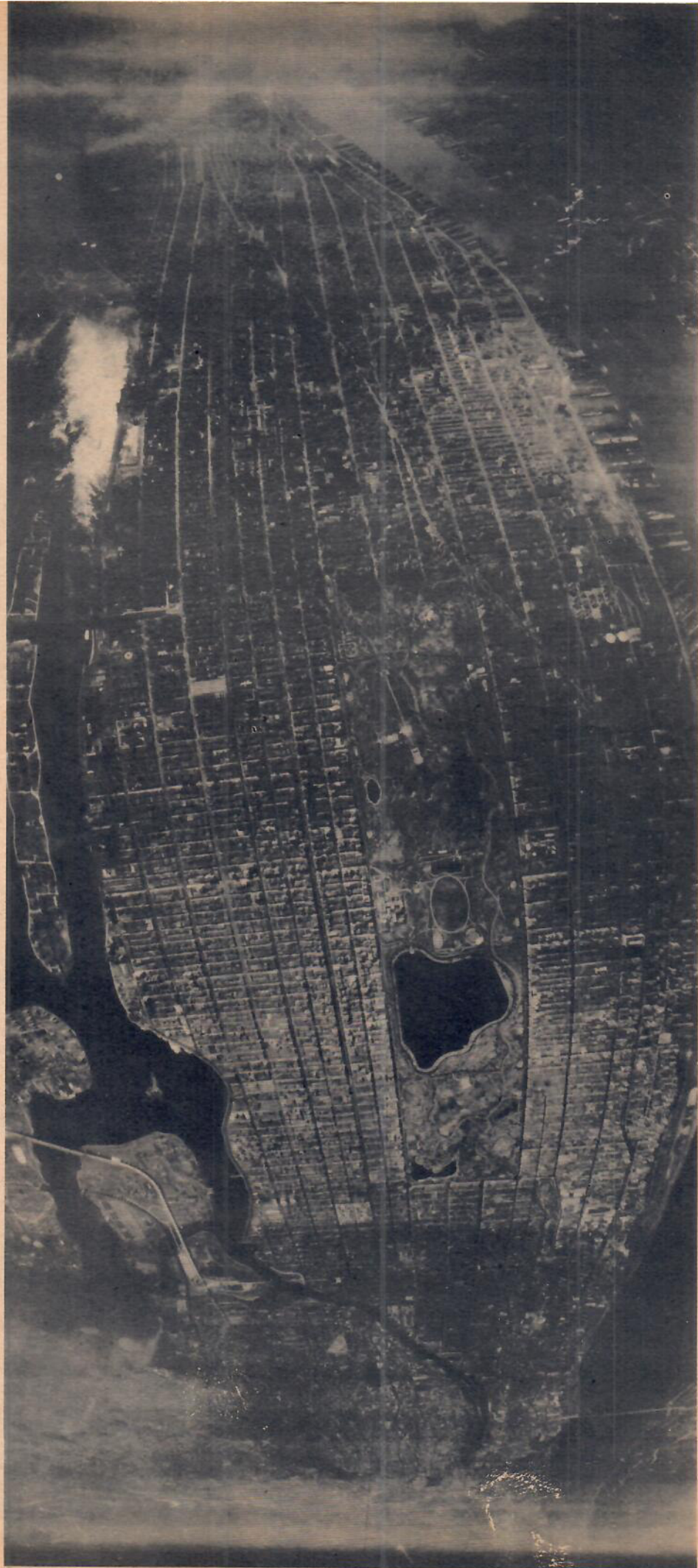
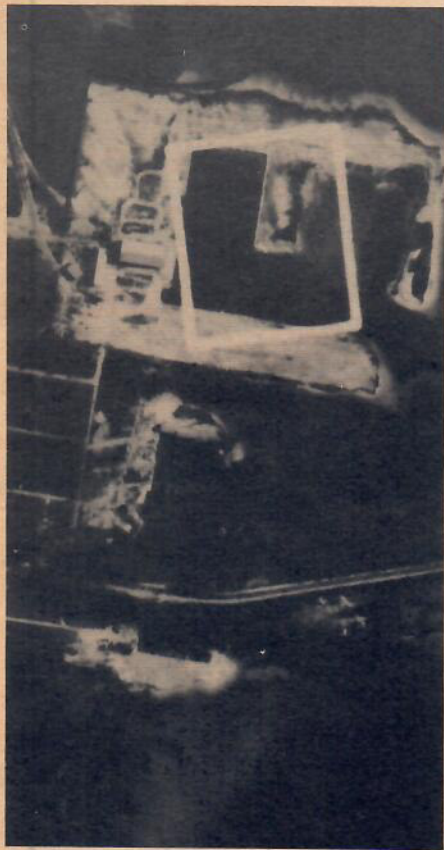

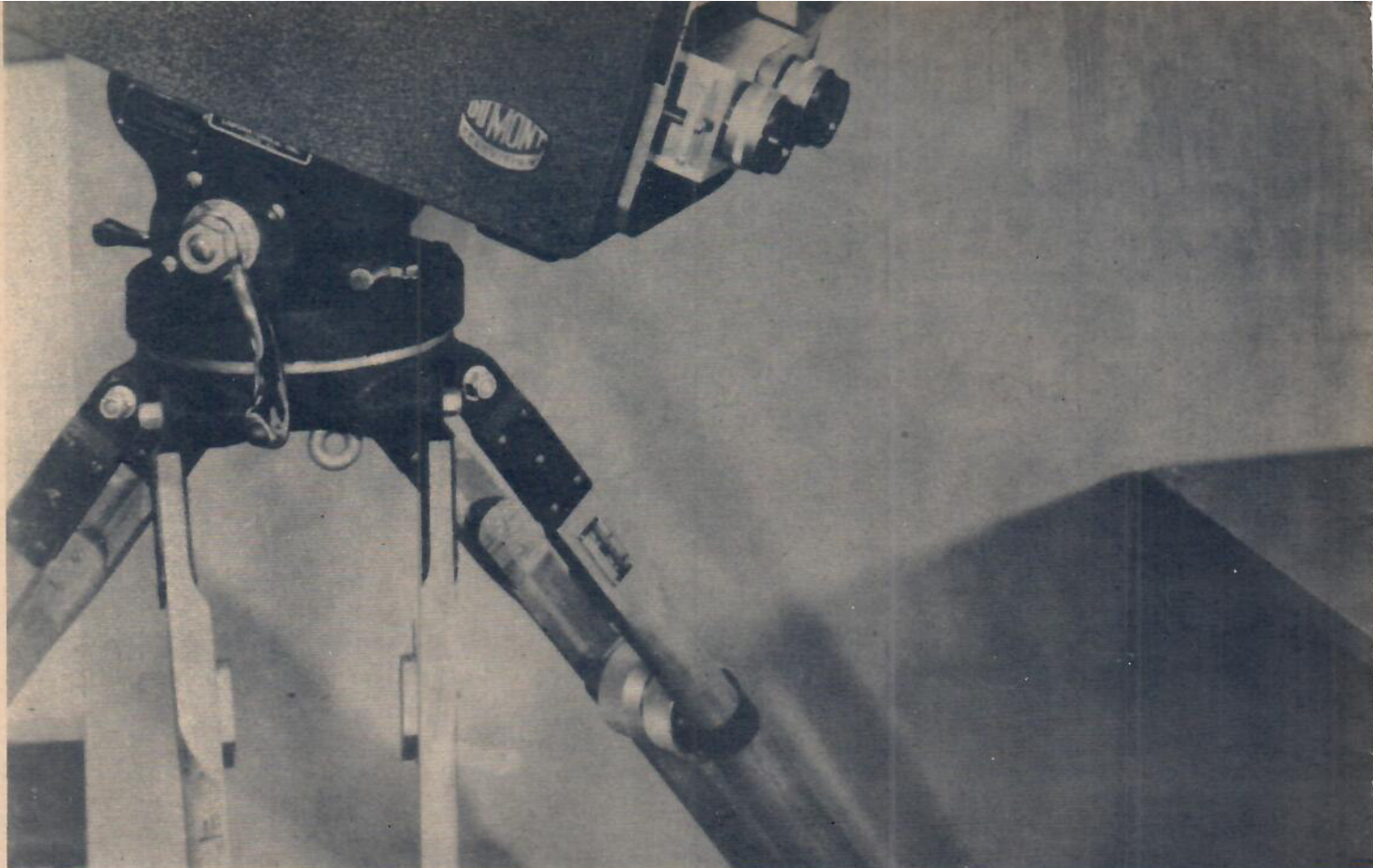
Här är en instruktiv bildserie från andra världskriget. Bilden ovan visar en flygplansfabrik, vid 2, och dess startbana, 1. Den stora bilden t. v. är tagen sex månader senare. Vid 1 syns fortfarande en startbana och vid 2 en fabrik. Fototolkarna lät dock inte lura sig. Ett noggrant studium visade att 1 och 2 var bara camouflager. Anläggningen ligger i själva verket vid 3 och 4 maskerad som vanliga bostadskvarter. En snedbild, nedan, avslöjade definitivt attrappen och den camouflerade fabrikslängan.

Här är hela New York fotograferad från horisont till horisont på en bild. Upptill skymtar inloppet i diset bortom nedre Manhattans skyskrapar, i mitten har vi storstaden i fågelperspektiv och nedtill syns de inre stadsdelarna upp och nedvända. Fotograferingen har tillgått så att kameran vridits 180 grader i vertikalplanet.

På den övre av bilderna nedan upptäckte fototolkaren något misstänkt i det inrutade partiet. Han begärde en förstoring (nederst) och kunde av den utläsa att en båt, 15×3 m, muddrade i hamnen, att slammet rann genom en meter-tjock ledning bestående av 13 12-m-sektioner, samt hur lång tid muddringsarbetet skulle ta.

En starkt radioaktiv isotop skall hällas på en flaska. På grund av strålningen kan man inte göra det för hand. Människor kan inte ens vara i närheten.

TV — INDUSTRIENS MAGISKA

Closed Circuit TV, d. v. s. television inom ett slutet område eller s. k. industritelevision, har på de senare åren utvecklats enormt och fått en rad nya användningsområden och därmed ökad betydelse framför allt i Amerika men också i Europa och på den senaste tiden även i Sverige. Fabriker, laboratorier, sjukhus, flygfält, järnvägar, banker, hotell, skolor, polis och

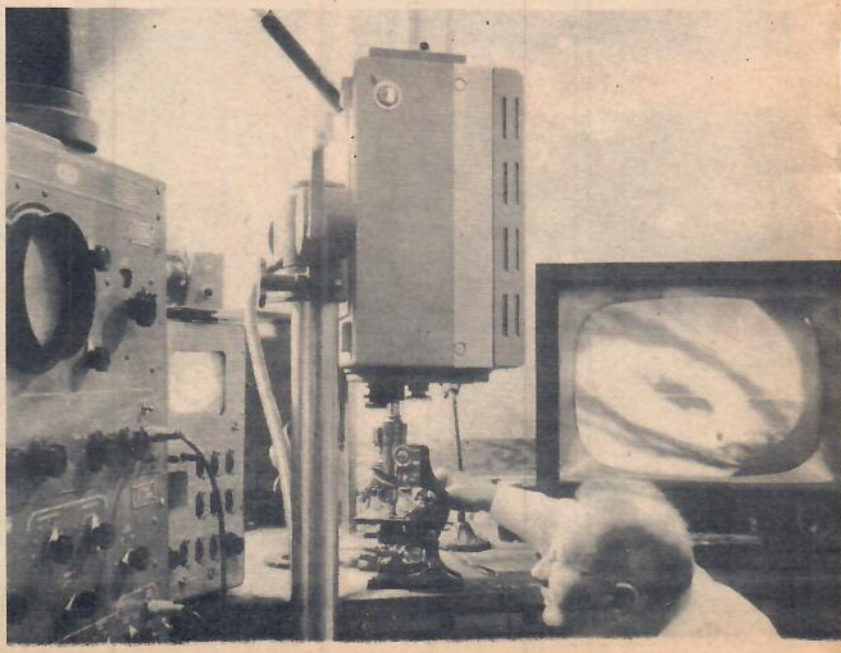
militär har tagit televisionen i olika former i sin tjänst för lösnande av de mest olikartade uppgifter.

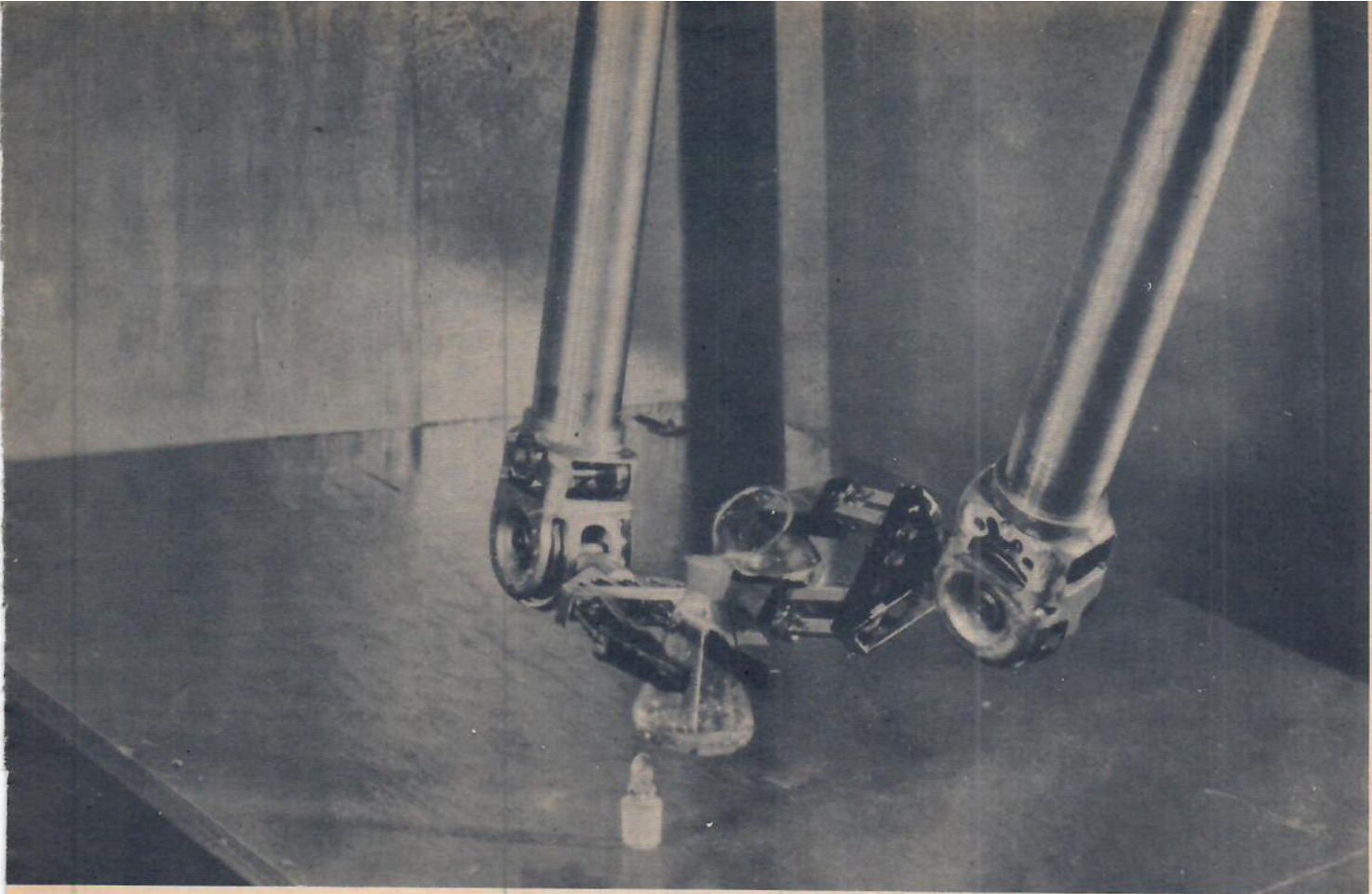
En av förutsättningarna för dessa televisionens nya landvinningar har varit att apparaturen, speciellt på sändarsidan gjorts mindre, billigare och lätthanterligare. I stället för de stora TV-bolagens jättestudios med horder av teknisk personal och ka-

Den som manövrerar griplorna får genom speciella glasögon ett tredimensionellt intryck av bilderna på TV-mottagaren.

Med televisionens hjälp kan hundratals studerande samtidigt se vad som händer i en levande cell under mikroskopet, något som annars vore möjligt endast för en person.

Men TV-kameran kan och den är i det här fallet lika effektiv som en människas ögonpar. Den har två linser och ser händelseförloppet stereoskopiskt.

ÖGA

AV LARS ROSENGREN

meror och annan utrustning för miljonbelopp klarar sig industri-televisionen med små billiga kameror som väger endast några kilon och kan hanteras av en man från ett vanligt kamera-stativ. En sådan kamera, som utvecklats av den amerikanska DuMont-koncernen, kostar endast sjundedelen av en vanlig TV-kameras pris.

Städernas Vakt AB har introducerat industri-TV i Sverige. Ett användningsområde är bevakning av parkerade bilar.

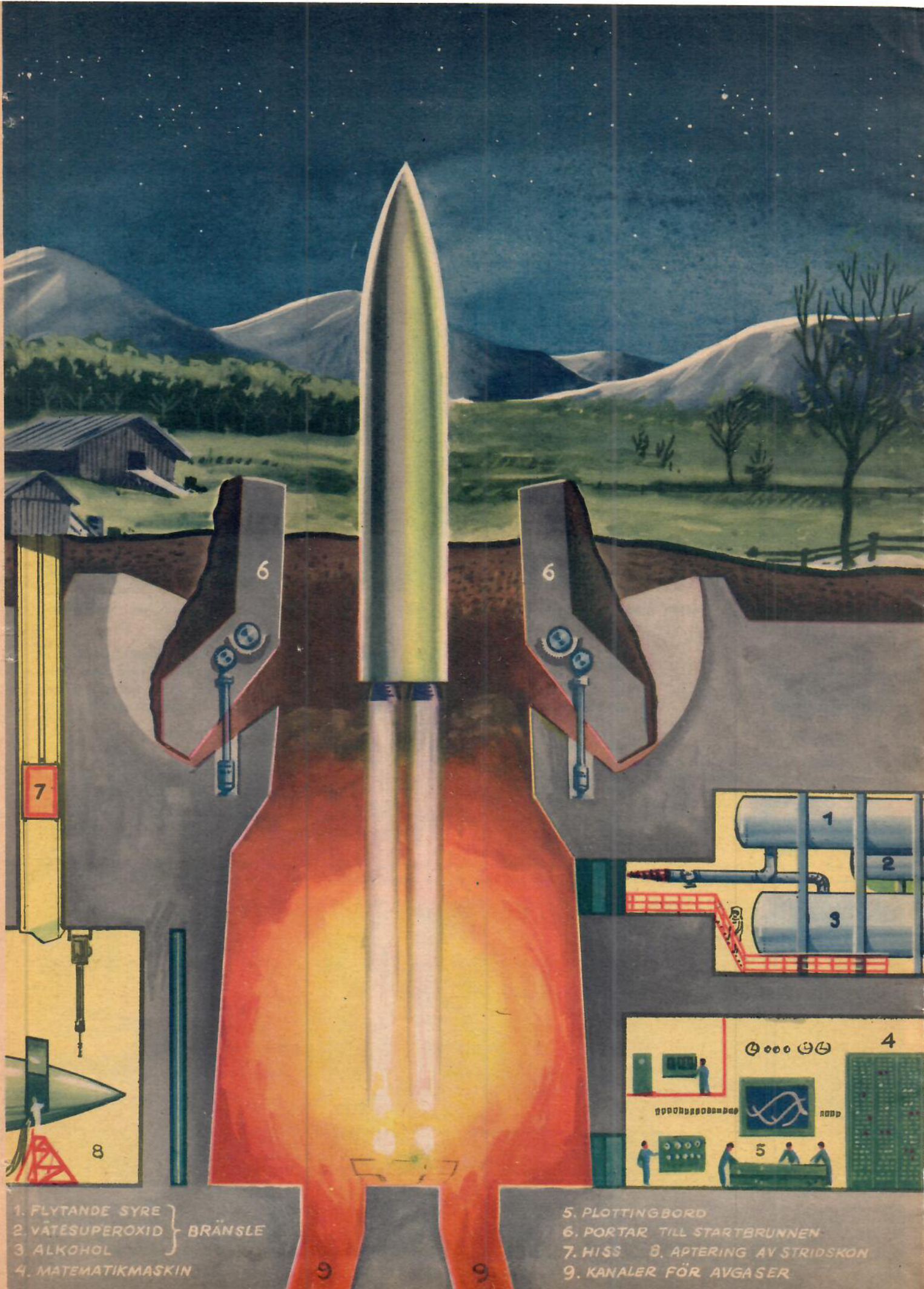

Modern television, det är inte bara ett omdiskuterat medium att via lysande skärmar tränga in i otaliga hem världen över. Televisionen har andra sidor också och kanske är det genom dessa som den på lång sikt kommer att få sin största betydelse.

Från kameran överförs bilderna via en s. k. dumitter, en radiostation i miniatyr inte större än en resväska och som inte behöver någon teknisk personal alls. Med kablar förs bilderna till maximalt 125 vanliga TV-mottagare inom ett begränsat område. Alternativt kan dumittern sända fem olika program till vardera 25 mottagare. (Forts. på sid. 52)

På TV-skärmen har vaktmannen upptäckt en biltjuv som försökt ta sig in i en bevakad bil. Han slår larm och kan några ögonblick senare konstatera hur boven nås av lagens arm.

1. FLYTANDE SYRE } BRÄNSLE
 2. VÄTESUPEROXID }
 3. ALKOHOL }
 4. MATEMATIKMASKIN

5. PLOTTINGBORD
 6. PORTAR TILL STARTBRUNNEN
 7. HISS 8. APTERING AV STRIDSKON
 9. KANALER FÖR AVGASER

RAKET FÖR LÅNG DISTANS...

AV STIG SANDELIN
Teckning: Magnus Gerne

Dagen för »tryck på knappen»-kriget närmar sig. Ryssar och amerikaner tävlar nu om vem som skall komma först med den vätebombsladdade interkontinentala jätteraketen. Det blir ett fruktansvärt terrorvapen, som kan förrinta en storstad på ett ögonblick.

De kommer svepande från rymden, brakar ner genom atmosfären och vänder de vätebombsladdade raketpetsarna mot målen. Några sekunder senare drabbas ett land av Ragnarök. Storstäder utplånas, miljoner människor omkommer och väldiga markområden förvandlas för årtionden framåt till radioaktiva öknar.

Detta är ingen skräckskildring utan en realistisk beskrivning av en offensiv med interkontinentala robotvapen. Tro inte att detta vapen är något som ligger långt fram i tiden i stil med raketexpeditioner ut i världsrymden! Redan tävlar USA och Sovjet om vilken stat som skall avgöra historiens förlopp genom att framställa detta skräckvapen. Amerikanerna har kommit långt på området, men de amerikanska experterna fruktar att ryssarna har kommit ännu längre.

Amerikanerna kallar detta vapen ICBM, vilket är en förkortning av Intercontinental Ballistic Missile, dvs. interkontinentalt ballistiskt robotvapen. Vapentypen skiljer sig från långdistansrobotar som t. ex. USA:s Northrop Snark och North American Navaho genom att endast inriktningen sker med radiostyrning, och att projektilen sedan flyger fritt som en artillerigranat. Långdistansrobotarna kan betecknas som obemannade bombplan, medan ICBM kan definieras som interkontinentalt artilleri.

Den interkontinentala raketens mått blir enorma. Tvåstegsraketen blir mellan 30 och 40 m hög och skall väga ca 100 ton.

Raketpetsens vätebombsladdning får samma förstörelsekraft som miljoner ton trotyl. Räckvidden blir ca 8.000 km och högsta hastigheten ca 25.000 km/t.

Vid 30 km höjd fälls det första steget och raketmotorerna i andra steget har förbrukat sin kraft vid 480 km höjd. Denna motordrivna del av raketens färd kan liknas vid granatens passage genom kanonröret. Liksom granaten styrs mot målet genom att kanonröret fått sin elevation genom omsorgsfulla beräkningar, riktas roboten genom radiostyrning. Färden genom »kanonloppet» tar knappt en minut och under denna tid har tusentals kg bränsle förbrukats.

Sedan projektilen uppnått den beräknade utgångspunkten i rymden fortsätter den mot banans högsta punkt, som ligger 1.290 km över jorden. Därefter böjs raketbanan i en allt spetsigare båge och när raketens när atmosfären blir friktionen oerhörd. Värmevallen blir ett av de svåraste problemen vid det nya vapnets konstruktion, och man experimenterar med nya metallegeringar, keramisk inkapsling och porförsedda plåtar som svettas ut kylvätska.

I dag kan vapenexperterna inte tänka sig ett effektivt skydd mot ICBM. Det är lika svårt att fälla en interkontinental raket som att träffa en granat i luften med en annan granat. Det är också ett lättmaskerat vapen, som effektivt kan döljas i atombombsäkra bergsrum, och med utskjutningsanordningarna maskerade av t. ex. husattrapper (se bild på näst sida).

Metropolitan har konstruerats av den världsberömda Convair-fabriken i Californien och är specialbyggd för SAS närtrafik. Det nya planet har även de stora långlinjeplanens alla fördelar: förstklassig och ultramodern teknisk utrustning. Metropolitan har hög marschfart, och när den sätts i trafik, skapas ett nytt snabbnät mellan Skandinavien och stora städer.

...OCH PLAN FÖR KORTARE

AV STIG SANDELIN

Teckning: Bengt Lindström och Runa Monö

Forts:

SAS nya Metropolitan kommer att betyda en liten revolution på det skandinaviska kortdistansnätet. Med sin marschfart på 440 km/t på 3.600 m höjd är det nya planet 175 km/t snabbare än DC-3 och 100 km/t snabbare än Scandia. Med Metropolitan kan man flyga sträckan Stockholm-Göteborg på en timme 20 minuter mot nuvarande två timmar med DC-3.

Convair 440 Metropolitan är en utveckling av den mycket beprövade Convair 240 och dess modernare efterföljare Convair 340. SAS har köpt 11 plan av denna typ och samtliga plan skall vara i trafik 1957.

Planet har en förstklassig tryckkabin, som tillåter flygning på hög höjd. Detta betyder ökad komfort för passagerarna, då man tack vare tryckkabinen kan undvika luftgroparna på låg

höjd. Man kan också flyga över höga berg och slipper som t. ex. nu flyga runt om fjällhindren i Norge.

Metropolitan anses vara ett mycket lättfluget plan. Den totala motoreffekten hos Metropolitanens två Pratt & Whitney-2800-CB17 är 5.000 hk, vilket tillåter en maximal startvikt på 22,5 ton även från ganska små flygfält. Propellrarna kan reverseras, dvs. kan användas som bromsar ungefär liksom då man slår back på en båtmotor. Detta är en avsevärd fördel vintertid, då hjulbromsarna inte förslår på glatta, isiga banor.

För att underlätta korta markstopp har planet en inbyggd, utfällbar trappa till passagerarkabinen, och markpersonalen behöver alltså inte transportera fram en trappa för passagerarnas av- och påstigning.

BILBÖRSEN

— dagsaktuell riksprislista för begagnade motorfordon

Intresset för Teknikens Världs Bilbörns är fortfarande enormt stort, men då den egentliga säsongen för begagnade bilar i stort sett är över innan vi har tillfälle att publicera den ytterligare en gång blir denna Bilbörns den sista för i år. Av anslutningen och kommentarerna att döma har emellertid Bilbörsen en stor uppgift att fylla varför det är troligt att den återkommer nästa säsong.

Nr	Märke	Ant. cyl.	Hk	År	Sitt-pl.	Karosseri	Körda mil	Begärt pris	Försäljningsort
PERSONBILAR Upp till 2.000 kr									
1343	Ford V-8	8	70	1938	5	2-dörr täckt	—	450	Sandared
1344	Plymouth	6	70	1933	5	4-dörr täckt	—	450	Skärkind
1345	Wanderer	4	46	1938	4	2-dörr kabr.	—	500	Hälsingborg
1346	Ford Junior	4	32	1936	4	2-dörr täckt	8.000	800	Åtvidaberg
1347	Opel Kadett	4	27	1939	4	2-dörr täckt	—	800	Arvika
1348	Volvo	6	86	1938	5	4-dörr täckt	12.000	850	Åtvidaberg
1349	Volvo	6	86	1951	7	4-dörr täckt	—	1.000	Sparreholm
1350	Fordson	4	24	1949	2	skåp	5.500	1.200	Hedemora
1351	Fiat 500	4	13	1939	2	2-dörr soltak	—	1.200	Niemisel
1352	Minor	2	19,5	1949	4	2-dörr täckt	6.000	1.300	Aborrträsk
1353	Mercedes Benz	4	38	1938	4	4-dörr täckt	13.200	1.500	Borlänge
1354	Opel Kapitän	6	60	1939	4	4-dörr täckt	12.500	1.500	Surahammar
1355	Opel Kapitän	6	60	1939	4	2-dörr täckt	—	1.500	Folkabo
1356	DKW	2	20	1938	4	2-dörr kabr.	15.000	1.600	Bolsjön
1357	DKW	2	20	1938	4	2-dörr täckt	—	1.700	Hjältevad
1358	Fiat 500	4	13,5	1939	2	2-dörr soltak	8.000	1.700	Kalmar
1359	Minor	2	19,5	1949	4	2-dörr täckt	6.000	1.800	Österäng
1360	Ford	V-8	60	1939	4	2-dörr täckt	—	1.900	Hagfors
1361	Ford	V-8	60	1939	4	4-dörr täckt	13.000	1.900	Hälsingborg
1362	Austin Pick Up	4	41	1951	2	2-dörr flak	9.120	1.900	Hudiksvall
1363	Citroën	4	48	1938	4	4-dörr täckt	9.900	1.900	Västerås
1364	DKW Favorit	2	20	1939	4	2-dörr täckt	—	1.950	Trollbäcken
2.000—4.000 kr									
1365	Dodge	6	76	1936	5	4-dörr täckt	9.064	2.000	Åshammar
1366	Ford	V-8	100	1947	5	2-dörr täckt	10.000	2.000	Uttersberg
1367	Fiat 500	4	13,5	1947	2	2-dörr soltak	7.000	2.000	Stockholm
1368	Ford Taunus	4	34	1951	4	2-dörr täckt	8.500	2.000	Rödåsel
1369	Hudson	6	102	1946	5	4-dörr täckt	—	2.100	Malåträsk
1370	Pontiac	8	103	1947	5	2-dörr täckt	13.000	2.400	Borås
1371	Plymouth	6	95	1947	5	4-dörr täckt	5.200	2.500	Slättån
1372	Willys	4	48	1938	4	2-dörr täckt	9.100	2.500	Hästberg
1373	Citroën B 11	4	56	1948	4	4-dörr täckt	—	2.500	Vansbro
1374	Ford Anglia	4	34	1951	4	2-dörr täckt	8.000	2.500	Lidingö
1375	Oldsmobile	6	100	1946	5	4-dörr täckt	—	2.500	Kvarnsveden
1376	Ford de Luxe	V-8	100	1947	2	paketbil	—	2.500	Ljusdal
1377	Volvo	6	90	1949	5	4-dörr täckt	7.500	3.000	Järbo
1378	Singer Sport	4	40	1950	4	2-dörr kabr.	5.500	3.000	Vimmerby
1379	Ford Vedette	V-8	60	1949	5	4-dörr täckt	—	3.000	Nusnäs
1380	Fiat 500	4	15,5	1953	2	2-dörr soltak	3.400	3.100	Österäng
1381	Simca	4	45	1952	4	4-dörr täckt	6.500	3.200	Stockholm
1382	Rover 75	6	75	1948	5	4-dörr soltak	6.700	3.400	Karlskoga
1383	Standard Vanguard	4	63	1950	4	4-dörr täckt	6.000	3.500	Nässjö

Nr	Märke	Ant. cyl.	Hk	År	Sitt-pl.	Karosseri	Körda mil	Begärt pris	Försäljningsort
1384	Volvo PV 444	4	40	1947	4	2-dörr täckt	11.500	3.500	Gävle
1385	Morris Minor	4	30	1950	4	2-dörr täckt	7.000	3.500	Tvååker
1386	Rover 16 Sport	6	65	1947	5	4-dörr täckt	9.000	3.500	Ballingslöv
1387	Morris Oxford	4	42	1950	4	4-dörr täckt	5.700	3.500	Huddinge
1388	Henry J	6	80	1952	4	2-dörr täckt	10.000	3.500	Örträsk
1389	Riley	4	55	1947	5	4-dörr täckt	11.000	3.600	Linköping
1390	Fiat 500 C	4	16,5	1951	2	2-dörr soltak	4.200	3.600	Charlottenlund
1391	Lloyd	2	13	1955	4	2-dörr täckt	1.200	3.700	Tvååker
1392	Austin A 70	6	68	1951	4	4-dörr täckt	7.200	3.800	Bjuråker
1393	Lloyd	2	13	1955	4	2-dörr täckt	990	3.800	Tollarp
1394	Austin A 90	4	88	1950	3	2-dörr kabr.	8.500	3.900	Örebro

4.000—6.000 kr

1395	Austin A 40	4	40	1950	4	4-dörr täckt	8.000	4.000	Slättån
1396	Opel	4	43	1950	4	2-dörr täckt	7.800	4.000	Gryteryd
1397	Austin A 70	4	70	1950	4	4-dörr täckt	8.000	4.200	Tingslunda
1398	MG TD	4	54	1950	2	2-dörr kabr.	5.800	4.200	Järvsö
1399	MG TC	4	56	1947	2	2-dörr kabr.	8.500	4.250	Rök
1400	Renault 4 CV	4	21	1955	4	4-dörr täckt	2.000	4.500	Lidingö
1401	Opel Olympia	4	47	1952	4	4-dörr täckt	6.000	4.500	Gävle
1402	Volkswagen	4	25	1953	5	2-dörr täckt	4.880	4.695	St. Olof
1403	Austin	4	42	1953	4	4-dörr täckt	5.000	4.950	Östersund
1404	Simca Aronde	4	45	1954	4	herrgårdsvagn	5.000	5.000	Gräsberg
1405	Volkswagen	4	25	1953	5	2-dörr täckt	4.137	5.400	Göteborg
1406	Volvo PV 444	4	44	1950	4	2-dörr täckt	2.000	5.500	Lidköping
1407	Riley 1,5	4	55	1948	4	4-dörr täckt	8.000	5.600	Skillingaryd
1408	Volvo PV 444 E	4	44	1954	4	2-dörr täckt	6.800	5.800	Hedesunda
1409	Volvo 444	4	44	1952	4	2-dörr täckt	8.500	5.800	Hedesunda

Över 6.000 kr

1410	Volkswagen	4	30	1955	5	2-dörr täckt	1.500	6.100	Gusum
1411	Volkswagen	4	30	1954	5	2-dörr täckt	3.800	6.100	Motala
1412	Singer SM 1500	4	58	1953	4	2-dörr roadster	1.200	6.200	Hägersten
1413	Rover	6	75	1952	5	4-dörr täckt	6.900	6.200	Solna
1414	Skoda 1200	4	36	1953	5	4-dörr täckt	2.100	6.200	Edsléskog
1415	Volvo 444 E	4	44	1953	4	2-dörr täckt	4.000	6.500	Nyliden
1416	Volvo 444 Special	4	44	1955	4	2-dörr täckt	3.300	6.800	Luleå
1417	Volvo	4	44	1954	4	2-dörr täckt	4.600	7.200	Gävle
1418	Mercedes Benz	6	80	1952	5	4-dörr täckt	6.700	7.200	Stockholm
1419	Ford Mercury	V-8	161	1954	5-6	4-dörr täckt	2.500	10.500	Sundsvall

MOTORCYKLAR

1420	FN	1	14	1932	2	500 cm ³	—	125	Virserum
1421	Monark BSA	1	4,5	1950	1	125 cm ³ (avreg.)	—	140	Tärnsjö
1422	Monark	1	2,5	1938	1	98 cm ³	—	200	Alvesta
1423	HVA	1	2,5	1939	1	98 cm ³	—	200	Karlstad
1424	Sachs	1	2,5	1938	1	98 cm ³	—	200	Klippan
1425	HVA	1	4,5	1951	2	125 cm ³	2.000	225	Dalum
1426	NV DKW	1	5,5	1951	2	125 cm ³	2.000	225	Dalum

VILL NI KÖPA GENOM BILBÖRSEN?

Då behöver Ni bara fylla i och sända in kupong nr 1 på BilbörSENS fjärde sida. Så snart TV fått in Er ifyllda kupong vidarebefordrar vi kostnadsfritt uppgifterna till vederbörande försäljare, som sätter sig i förbindelse med Er om fordonet fortfarande är till försäljning. Om Ni är intresserad av flera fordon så går det bra att ta upp dem alla på kupongen. TV sorterar efter numren och ser till att Ert namn kommer

rätt säljare tillhanda. Kupongen sänds i slutet kuvert (porto: 25 öre) och adresseras: BILBÖRSEN, Tekniskens Värld, Sveavägen 53, Stockholm.

OBS! TV ikläder sig självfallet inget ansvar ifråga om de begagnade motorfordonen utan fungerar bara som en kontaktlänk mellan köpare och säljare. Alla TV:s tjänster är kostnadsfria och ingår som ett led i vår strävan att ge våra läsare bästa service.

Nr	Märke	Ant. cyl.	Hk	Ar	Sitt-pl.	Karosseri	Körda mil	Begärt pris	Försäljningsort
1427	HVA	1	3,5	1946	1	120 cm ³	—	225	Hälsfngborg
1428	Zündapp	2	16	1938	2	—	—	250	Wollsjö
1429	HVA	1	3,5	1946	1	125 cm ³	—	250	Penningby
1430	HVA	1	3,5	1946	1	120 cm ³	—	250	Vara
1431	HVA	1	4,5	1946	1	120 cm ³	—	300	Öjkroken
1432	James	1	8,5	1951	2	197 cm ³	2.100	300	Blåsmark
1433	HVA	1	4,5	1946	1	—	—	375	Särna
1434	Monark CZ	1	5	1950	2	—	1.500	375	Huskvarna
1435	Monark	1	18	1942	2	—	—	400	Vadsbro
1436	NV Sachs	1	6,5	1951	2	150 cm ³	2.000	400	Upsalstjärn
1437	Excelsior	1	9	1952	2	200 cm ³	1.700	400	Singö
1438	HVA	1	4,5	1952	1	—	1.500	450	Angarn
1439	Matchless	1	18	1946	1	350 cm ³	—	450	Huskvarna
1440	Rex	1	8,5	1951	2	—	4.000	500	Fittja
1441	BSA	1	18	1943	2	500 cm ³	—	500	Alingsås
1442	HVA	1	4,5	1951	2	120 cm ³	300	550	Kiruna
1443	Triumph	1	16	1946	2	350 cm ³	—	600	Mariannelund
1444	Svalan Panther	1	18	1952	2	350 cm ³	2.300	650	Västerås
1445	Monark	1	9,2	1954	1	150 cm ³	1.600	650	Kinna
1446	Panther	1	18	1952	2	350 cm ³	2.000	650	Kärvsåsen
1447	FN	1	13	1950	2	350 cm ³	2.500	650	Sätrabrunn
1448	HVA	1	4,5	1951	1	—	1.700	650	Huskvarna
1449	NV DKW	1	5	1951	2	—	870	650	Charlottenberg
1450	HVA	1	4,5	1950	1	124 cm ³	30	700	Hököpinge
1451	Erlan CZ	1	6	1951	2	150 cm ³	3.700	700	Malmö
1452	HVA	1	4,5	1953	1	120 cm ³	500	700	Erikslund
1453	Triumph	2	40	1949	2	500 cm ³	—	700	Urshult
1454	Monark	1	7,5	1951	2	175 cm ³	—	700	Västerås
1455	Jawa	2	14,5	1951	2	—	2.900	750	Ramsele
1456	NV Sport	1	5,5	1953	1	—	500	800	Krylbo
1457	Rex Villiers	1	3,5	1951	1	98 cm ³	fabr.-ny	800	Flötningen
1458	Monark	1	9	1954	1	—	1.000	900	Munkfors
1459	Mustang JB	1	5,5	1955	1	150 cm ³	fabr.-ny	900	Örebro
1460	NV-36	1	14	1953	1	250 cm ³	1.700	950	Huskvarna
1461	Jawa	2	16	1953	2	350 cm ³	3.800	950	Bergsbrunna
1462	Speed	1	6	1950	2	150 cm ³	fabr.-ny	975	Kaxås
1463	Douglas	2	19	1947	2	—	2.000	1.000	Angarn
1464	Jawa	2	14,5	1951	2	350 cm ³	1.760	1.000	Sävsjö
1465	Rumi SSTT	2	9	1953	2	125 cm ³	800	1.100	Huskvarna
1466	Svalan	1	9	1955	1	—	500	1.200	Munkfors
1467	AJS	1	26	1953	2	500 cm ³	2.000	1.200	Mohärad
1468	Ariel	1	10	1954	2	197 cm ³	420	1.200	Timrå
1469	Puch TFS	2	13	1953	2	250 cm ³	1.350	1.400	Fagerfjäll
1470	NV Sport	1	14	1954	2	250 cm ³	1.200	1.400	Lidingö
1471	NV 22	1	6,5	1953	1	—	400	1.400	Dalbacka
1472	Zündapp	2	28	1952	2	—	1.600	1.500	Wollsjö
1473	HD	2	28	1947	2	750 cm ³	900	1.500	Lillhärddal
1474	Ariel	2	26	1953	2	500 cm ³	3.100	1.500	Strömsnäsbruk
1475	Triumph Thunderbird	2	34	1951	2	650 cm ³	3.000	1.500	Latorsbruk
1476	Royal Enfield	1	16	1947	2	350 cm ³	2.100	1.500	Strängnäs
1477	DKW	1	11	1954	2	250 cm ³	1.250	1.600	Höör
1478	BSA	2	34	1952	2	650 cm ³	2.600	1.600	Jönköping
1479	NSU Max	1	17	1954	2	250 cm ³	1.750	1.600	Katrineholm
1480	Monark Blue Arrow	2	15,1	1954	2	250 cm ³	950	1.650	Äng
1481	BSA Twin	2	30	1951	2	—	2.600	1.700	Edebäck
1482	Monark Blue Arrow	2	15	1954	2	250 cm ³	740	1.800	Bettna
1483	Velocette	1	18	1952	2	350 cm ³	950	1.800	Valby
1484	Matchless	1	24	1954	2	500 cm ³	1.800	1.900	Tidan
1485	NV 38	1	14,1	1955	2	250 cm ³	650	1.900	Härnösand
1486	AJS	1	24	1954	2	500 cm ³	1.800	2.000	Hälsingborg
1487	Triumph	2	34	1951	2	650 cm ³	2.000	2.000	Sävsjö

Nr	Märke	Ant. cyl.	Hk	År	Sitt-pl.	Karosseri	Körda mil	Begärt pris	Försäljningsort
1488	Triumph	2	34	1953	2	650 cm ³	3.500	2.000	Laholm
1489	NV DKW	1	11,5	1953	2	250 cm ³	250	2.000	Skövde
1490	BSA Twin	2	27	1953	2	—	1.800	2.000	Västerås
1491	Monark 550	2	15	1954	2	250 cm ³	600	2.050	Skönnarbo
1492	Triumph	2	34	1954	2	650 cm ³	1.400	2.200	Rättvik
1493	Matchless	1	15	1953	2	350 cm ³	870	2.200	Bolsta
1494	Royal Enfield Meteor	2	36	1953	2	700 cm ³	1.600	2.200	Sundsvall
1495	Norton Dominator	2	28	1954	2	500 cm ³	1.000	2.800	Vegby
1496	Victoria	2	21	1954	2	350 cm ³	300	3.000	Bjärträ
1497	BMW	2	28	1954	2	500 cm ³	1.300	3.000	Villands Vånga
MOPEDER									
1498	Victoria	1	0,8	1955	1	—	600	150	Dimboby
1499	Autoped	1	0,8	1953	1	—	50	300	Holmsund
1500	Flandria	1	0,8	1954	1	—	600	350	Lomma
1501	Fram	1	0,8	1955	1	—	68	400	Johanneshov
1502	NV Autoped	1	0,8	1953	1	—	—	450	Eljaröd
1503	Rexoped	1	0,8	1955	1	—	150	500	Möklinta
1504	HVA	1	0,8	1955	1	—	200	500	Mala
1505	Victoria Vicky	1	0,8	1955	1	—	210	640	Östersund
SCOOTERS									
1506	Lambretta	1	5	1953	2	—	1.200	1.000	Stockholm
1507	Vespa	1	4,1	1951	2	125 cm ³	—	1.100	Prästmon
1508	Maico Mobile	1	9	1950	2	175 cm ³	1.400	1.200	Eskilstuna
1509	Puch	1	5	1954	2	—	630	1.500	Ljusdal

Att användas av spekulanter

Kupong nr 1

Insändes till BILBÖRSEN, Teknikens Värld, Sveavägen 53, Stockholm.

Jag är intresserad av följande fordon i TV:s Bilbörs:

..... (endast numret i Bilbörsen behöver uppges).

Namn: Bostad:

Postadress: Telefon:

ÅRETS BILAR I TV:s TESTBOK

Teknikens Världs biltestbok 1956 Aktuella Bilar bör inte saknas på någon bilintresserads bokhylla. Boken innehåller provresultat, tekniska analyser samt en aktuell bilrevy. Testerna, som har utförts av civilingenjör Bertil Björkman, ger tekniska uppgifter och mängder med provsiffror, som tillsammans med de allmänna omdömena ger en rejäl och fyllig bild av bilarnas kapacitet. Bilrevyn presenterar alla de stora bilfabrikernas senaste modeller med uppgift om pris, accis, skatt etc. Ni kan köpa Aktuella Bilar i bokhandeln, tidningsaffärerna eller rekvirera den direkt från Teknikens Värld. Priset kr 4:95.

BESTÄLLNINGSKUPONG

TEKNIKENS VÄRLDS EXPEDITION

Sveavägen 53 — Stockholm Va

Undertecknad beställer härmed ex. av AKTUELLA BILAR à kr 4:95. Beloppet + 20 öre porto insättes på postgiro 1111 (obs! ange på talongen vad beställningen avser) eller insändes i frimärken. Önskas boken mot postförskott tillkommer ytterligare 40 öre enligt postens bestämmelser.

Namn:

Adress:

Postadress:

Märk kuvertet "Aktuella Bilar"

SNABB I LUFTEN SNABB PÅ MARKEN

B. LINDBLAD

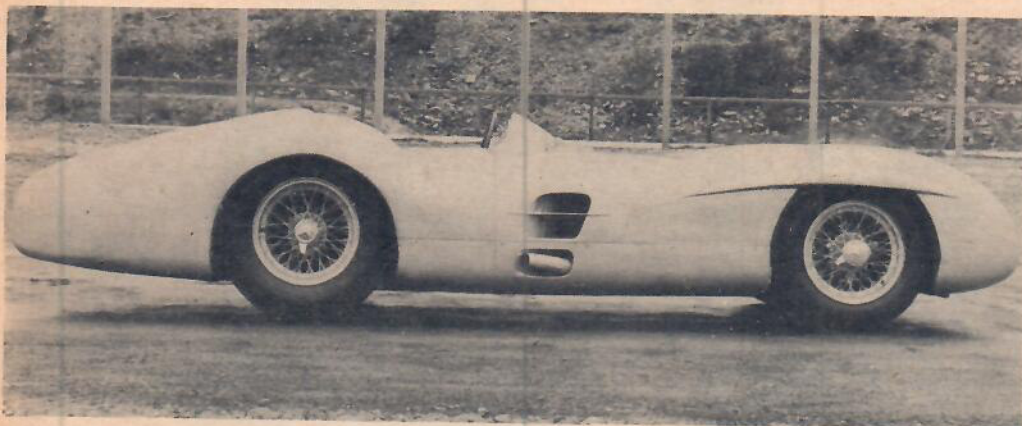
CONVAIR 440 METROPOLITAN

Spännvidden på SAS nya plan är 32,1 m och längden 24,1 m. De båda Pratt & Whitney-2800-CB17-motorerna presterar sammanlagt 5.000 hk som ger planet ett max. marschfart av 480 km/tim. på 6.000 m höjd eller 440 km/tim. på 3.600 m höjd. Planet tar max. 52 passagerare och har en besättning på fem man. Den maximala startvikten är 22,5 ton och bensintankarna rymmer sammanlagt 6.550 l. Metropolitan har tryckkarbin och en speciell, inbyggd trappa för att underlätta korta markstopp. Propellrarna är reversibla och kan användas som luftbroms på marken.

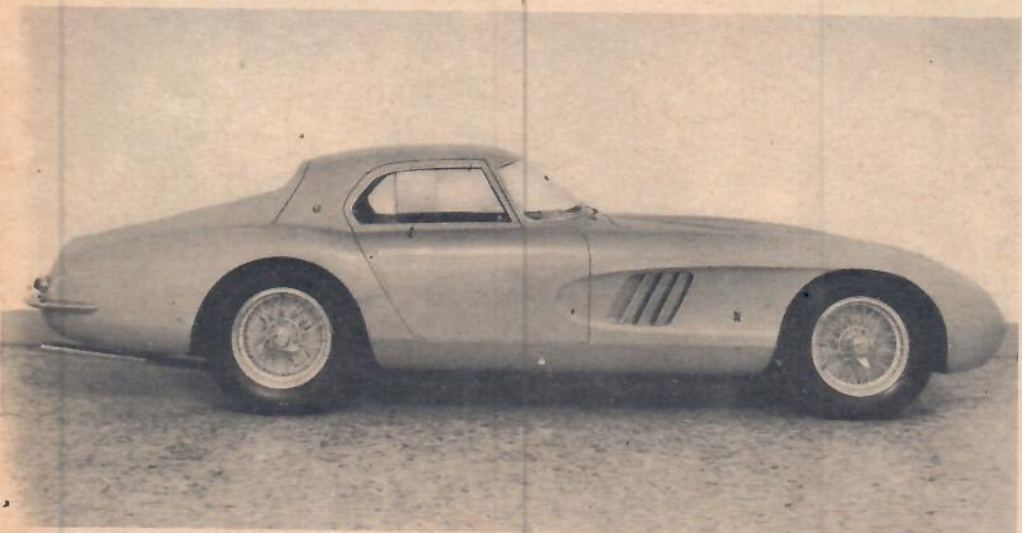
BÄTTRE FORM — BÄTTRE FART

Vi lever i överljudflygets tidsålder — men hur är det med våra bilar? Är de verkligen så strömlinjeformade som de högglanstryckta reklambroschyerna vill göra gällande?

AV LENNART LILIENBERG

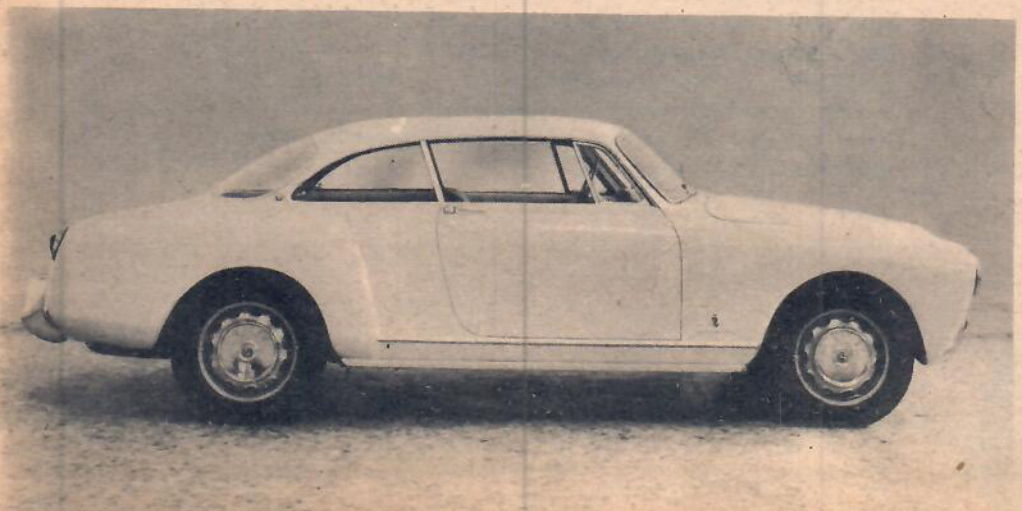

Mercedes Benz' omsorgsfullt strömlinjeformade Grand Prix-vagn hade en toppfart av ca 300 km/t.

Ferrari 375 — strömlinjeformad sportvagn för folk med slagsida åt plånbokshållet. Går 250 km/t.

En, effektivt strömlinjeformad Farinakaross på en Alfa. Lägg märke till taklinjens utformning.

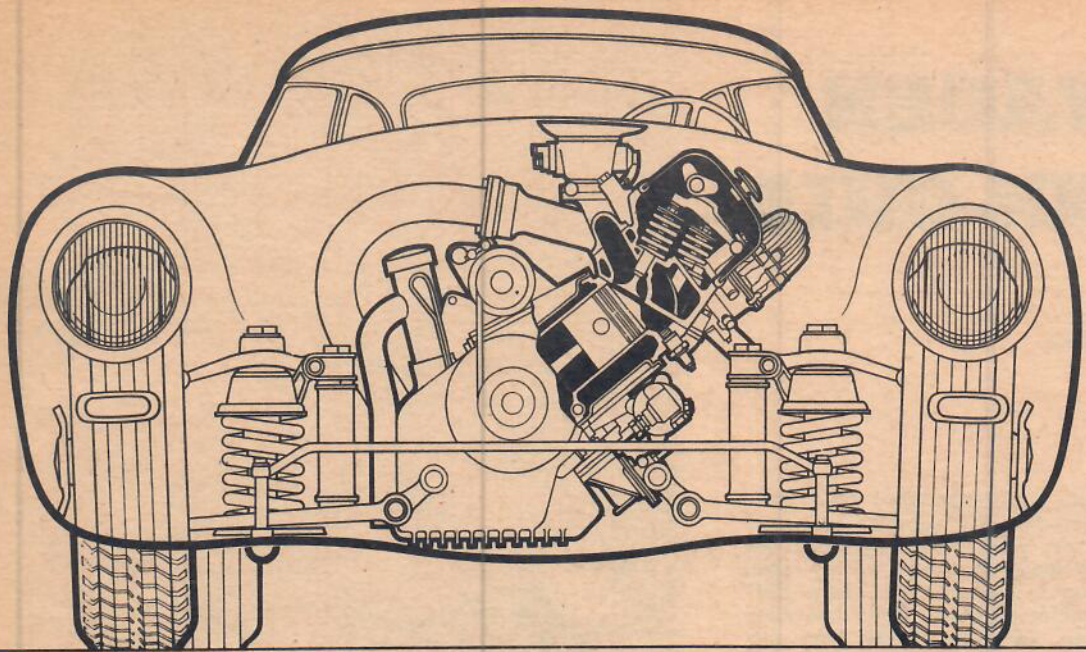
Alla vet att det krävs en framdrivande kraft för att hålla en bil vid konstant fart. De motståndskrafter, som då måste övervinnas är av två slag, dels hjulens motstånd mot rullning på vägen och dels luftmotståndet. Av dessa är vid vanlig landsvägsfart (från 70 km/t och uppåt) luftmotståndet det ojämförligt största. Det är således av största vikt för körekonomin att luftmotståndet minskas till lägsta möjliga nivå, och därför håller sig numera alla moderna bilfabriker med vindtunnlar för aerodynamisk undersökning av sina karosserier.

Men är nu dagens personbilar verkligen gynnsamt utformade ur aerodynamisk synpunkt? Tyvärr inte, och det är paradoxalt nog karosserikonstruktörerna mycket väl medvetna om. Det är nu en gång så att den genomsnittlige bilköparen inte tänker så särskilt aerodynamiskt när han köper bil, viktigare för honom är utrymmen och att bilens utseende inte avviker från vad som anses normalt.

För närvarande är som bekant en viss stilriktning, den s. k. pontonstilen, kännetecknande för praktiskt taget alla moderna bilkarosserier. Ett pontonkarosseri har också många obestridda fördelar. Det är t. ex. trevligt att se på, det medger goda utrymmen åt passagerare och bagage, det är ganska lätt att tillverka och följaktligen relativt billigt, det är lätt att hålla rent och erbjuder goda möjligheter till fri sikt åt både förare och passagerare. Dess aerodynamiska form är däremot — trots reklambroschyernas värtaliga försäkringar om motsatsen — långt ifrån fulländad. Felet ligger i allmänhet i bakvagnens alltför kantiga utformning, takets linjeföring bryts tvärt av vid nedskärningen för bakrutan och efter bagageutrymmet är karosseriet tvärt avskuret.

När nu luften strömmar mot bilen framifrån kommer luftströmmen att ligga an mot karosseriets yta ända tills den kommer till bakrutan. Där hinner inte luftströmmen ändra riktning så tvärt utan lossnar från karosseriytan och ger upphov till mycket kraftiga virvlar. Detsamma sker bakom bagageutrymmet, något som man lätt kan se bakom en bil som färdas snabbt på dammig väg. Att alstra dessa virvlar kräver energi som tas från motorn, dvs från förarens plånbok. Enda sättet att komma ifrån dessa förluster är att räta ut alla skarpa vinklar i bakvagnen och låta taket sluta obrutet nedåt—bakåt. Bilen kommer då att sluta med en smal stjärt, härigenom blir tyvärr bagageutrymmet mindre och vips har vagnen blivit ett försäljningsargument fattigare. Om sedan sikten bakåt skall vara lika god som i en pontonkaross med rundsvept bakruta måste hela bakre delen av karosseritaket göras av glas, bakrutan blir då enormt stor, dyr och svår att hålla ren.

Ett annat sätt att minska luftmotståndet är att minska frontarean, något som emellertid går tvärt emot kraven på ökade utrymmen. De ökade kraven på fart kommer emellertid troligen att tvinga fram mer strömlinjeformade karosserier på våra familjebilar.

Ett av sätten att minska en bils luftmotstånd är att minska frontarean. På teckningen ser vi hur motorn lutats i Mercedes Benz 300 SL, en konstruktion som avser att minska frontarean och sänka tyngdpunkten. Det är mycket möjligt att de ökade kraven på fart, acceleration och bränsleekonomi i framtiden kommer att framtvinga konstruktioner av detta slag. Motorer med motliggande cylindrar kan lättare byggas in i bilar med liten frontarea.

Den italienske karosseriskräddaren Bertone har byggt detta verkligt originella experimentkarosseri på ett Alfa Romeo-chassi. Frontytan har minskats

till ett minimum, lägg märke till sidorutornas starka lutning. Baktill finns två krökta fenor som påstås förbättra kursstabiliteten vid högre hastigheter.

VOLKSWAGEN KARMANN-GHIA

PROVKÖRD VID TV:s TESTAVDELNING

AV INGENJÖR OLLE LINDAHL

Foto: Bo Dahlin

En Volkswagen i frack skulle man skämtsamt vilja kalla denna smäckra och stilrena sportbil. När världens karosseriskräddare på modet med hela sin enkelt raffinerade stil och sitt italienska smaksinne ritat en sportvagnskaross till ett chassi som tillverkats i miljontal, då väntar man sig något extra. Förväntningarna har inte heller kommit på skam. Detta kan även skrivas den tyska karosserifirman Karmann till del, som med heder svarar för en serietillverkning av karosserna.

Många volkswagenägare med sportbilsintresse kastar med för-tjusning sina blickar på vagnen som behållit originalbilens goda egenskaper men undgått flera av dess mindre bra detaljer.

Sportbilar med specialkarosser är vanligen endast förbehållna köpare med mycket tjocka plånböcker. Denna bil är dock i prisläge överkomlig för en större krets bilköpare. Underhållskostnaderna är dessutom i lägsta klass tack vare att varenda detalj i motor och chassi är vanliga VW-delar.

Det enda som sportbilisten kan sakna är en kraftigare motor som medger snabbare acceleration och högre toppfart.

Exteriören är linjeskön och tilltalande trots avsaknad av nästan all kromdekor. Karosseriarbetet är av högsta klass och lämnar inget att önska i finish. Trots den låga karossen går in- och urstigningen lätt bl. a. beroende på de breda dörrarna. (Dessa öppnas åt rätt håll.)

De separata framstolarna är mycket bekväma och bidrager

(Forts. på sid. 38)

Vagnbeskrivning

Typ: Karmann/Ghia Volkswagen.

Tillverkare: Chassi och motor: Volkswagenwerk, Wolfsburg. Kaross: Karmanns karosserifabrik, Osnabrück.

Generalagent: Scania Vabis, Södertälje.

Pris: 10.912 kr vid leverans i Stockholm inklusive ventilerande värmesystem.

Skatt: 110 kr per år, investeringsavgift 630 kr.

UTRUSTNING

Värmesystem av vent. typ ingår i bilens pris. **Imsprutor** för varmluft/kallluft finns. Ventilation för kallluft finns. **Ventilationsfläkt** för låg fart finns inte. **Vindrutespolare**, munstycken för d:o ingår icke i bilens pris, komplett installation kostar 35:50—99:50 kr extra. **Radio** ingår icke i bilens pris. Plats för radio är förutsedd. Radio kostar inklusive montering 324:50—486:— alltefter apparatens och antennens typ. **Backlampa** finns inte. **Rattlös** finns inte.

RESERVDSPRISER

Utbytesmotor finns, kostar 890 kr. Sats renov. utbytescylindrar med kolvar (av första överdim.) jämte kolringar och kolvbultar 153:— kr. Sats avgasventiler inkl. ventilfjädrar 30:20 kr. Temostat för kylsystem 17:— kr. Strömfördelarlock utan kablar 7:— kr. Kopplingslamell 38:— kr. Sats utbytesbromsbackar med nya belägg 40:— kr. Ett däck kostar 104:— kr. Vindruta 238:— kr. Höger framflygel komplett men utan strålkastare 136:— kr. Bakre stötfångare ca 375:— kr komplett med alla detaljer.

REPARATIONSPRISER

Fasta reparationspriser tillämpas.

Ventiljustering 4 kr. Montering av bytesmotor 18 kr. Byte av kopplingslamell 23:50 kr. Byte av styrspindelbultar 44 kr. Byte av samtliga bromsbackar 33 kr. Ventilslipning med sotning 83 kr.

VAGNENS NYCKELVÄRDEN

Effektall vid tjänstevikt 35,3 hk/ton.

Effektall vid lastad vikt 29,4 hk/ton.

Spec. bromsarea 612 cm² per ton tjänstevikt.
Antal rattvarv 2¾ mellan fulla framhjulslutslag.
Vändcirkelediameter: 11,0.

MOTORNS NYCKELVÄRDEN

Effekt: Max. 30 hk vid 3400 varv/min.
Vridmoment: Max. 7,7 kpm vid 2000 varv/min.
Medelkolvhastighet: 2,13 m/s vid 1000 varv/min.
Effektivt medeltryck: 6,7 kp/cm².
Spec. maxeffekt: 25,2 hk/liter.

TEKNISKT

Vagnstomme: Chassi av plattformstyp med mittbalk utförd av pressad stålplåt med svetsade fogar. Karossen är helsvetsad av stålplåt. Två dörrar upphängda i framkanten. Bagageutrymme i bakvagnen, ej åtkomligt utifrån, samt under främre huven. Motorn baktill. Vagnen bakhjulsdriven.

Inredning: Två sittplatser med separata stolar fram. Bak hel soffa med plats för två barn. I nedfällt läge tjänar soffans ryggstöd som lastlucka.

Motor: 4-cyl. fyrt., luftkyld flat motor med toppventiler. Cyl.-diam. 77 mm, slaglängd 64 mm, slagvolym 1192 cm³. Kompr.-förh. 6,6. Max. effekt 30 hk DIN vid 3400 varv/min. Kraftöverföring: Enkel torrlamellkoppling. Fyrväxlad växellåda med golvspak.

Hjulställ: Fram separatfjädring med långgående länkar och vridfjädrar samt krängningshämmare. Bak separatfjädring med svängaxlar och långgående länkar som avfjädras med vridstavar. Hydrauliska dubbelverkande teleskopstötdämpare runt om.

Bromsar: Hydraulisk fotbroms verkande på alla 4 hjulen. Total friktionsarea 520 cm². Handbromsen verkar mekaniskt på bakhjulen.

Styrinrättning: Styrväxel med skruv och mutter.

Elsystem: 6 V, generatoreffekt 160 W, batterikapacitet 66 Ah.

MÅTT OCH VIKT

Yttermått: Längd 414 cm, bredd 163 cm, höjd 132,5 cm, hjulbas 240 cm, spårvidd fram 129 cm, bak 125 cm, markfrigång 17,2 cm.

Innermått:

Framsätets bredd i höfthöjd 136 cm, baksätets d:o 105 cm. Bredd i axelhöjd fram 123 cm, bak 105 cm. Framsätet går att skjuta 6 cm

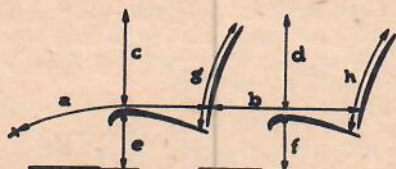
TV-betyg

SÄRSKILT BRA:

- Stabil, välbyggd och linjeskön kaross.
- Ypperlig körställning, bekväma säten ger tillsammans med fjädningen god åkkomfort.
- Sikten är utmärkt och vindrutestolparna föredömligt smala.
- Bra strålkastare.

MINDRE BRA:

- Dörrutornas tätning mot karossen är ej perfekt.
- Dörrspärren är av bakelit. (Farligt!)
- Bränslemätare saknas.

åt vardera hållet. Rattens diameter 40 cm. a, 92 cm, b, 75 cm, c, 86 cm, d, 76 cm, e, 18 cm, f, 23 cm, g, 60 cm, h, 55 cm. Bagagerummets ungefärliga djup 45 cm, höjd 32 cm, bredd 110 cm, med nedfällt bakre ryggstöd djup 100 cm, höjd 32 cm, bredd 110 cm. Främre bagagerummet rymmer ca 80 liter.
Vikt: Tjänstevikt 850 kg (körklar med förare), lastad vikt 1020 kg (körklar med 2 vuxna + 2 barn + 50 kg bagage).

ACCELERATIONSTIDER

Acceleration genom växlar: 0–50 km/t 7,2 s, 0–80 km/t 18 s, 0–100 km/t 32 s.
1 km stående start: 45 sek.
Acceleration på enstaka växlar:
Tvåan: 30–50 km/t 3,6 s.
Trean: 30–50 km/t 5,4 s, 50–80 km/t 10,3 s.
Fyran: 50–80 km/t 16 s, 80–100 km/t 21 s.

BROMSVERKAN

Bromsarna gav vid mätning med pendelinstrument på torr asfalt en bromskraft av
20 35 55 75 85 procent av vagnvikten
vid ett pedaltryck av
10 15 20 25 30 kp.

BRÄNSLEFÖRBRUKNING

Snabb landsvägskörning ca 48 km sträcka på rikshuvudväg (medelfart ca 96 km/t, upp till 115 km/t på fria vägavsnitt), medelförbrukning ca 0,95 l/mil. Samma sträcka, lugn körning (medelfart ca 60 km/t, upp till 80 km/t på fria vägavsnitt) medelförbrukning ca 0,66 l/mil. Stadskörning ca 11 km medelförbrukning ca 1,10 l/mil.

FART- OCH VÄGMÄTARE

Fartmätaren visade 30 50 80 100 km/t
vid en verklig fart av 31 49 77 95 km/t
Vägmätaren visade 2 procent för lång vägsträcka.
Obs! Samtliga värden i denna rapport är korrigerade för fart- och vägmätarnas felvisning.

STRÅLKASTARNAS LJUSVÄRDE

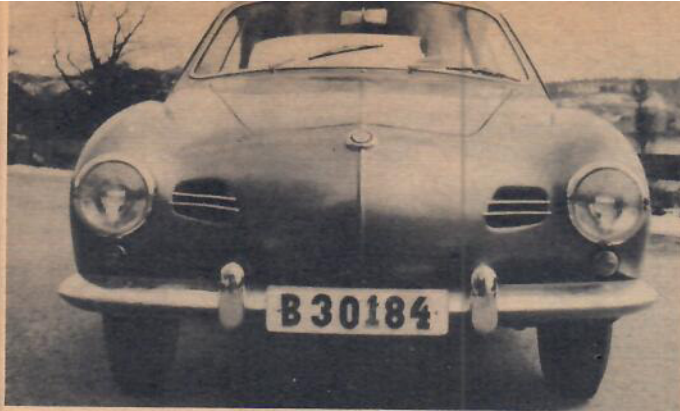
Helljus 100 m 2,0 lux. Halvljus 25 m 0,8 lux.
(Enl. lag får helljuset inte underskrida 1 lux på 100 m avstånd; halvljuset får inte överskrida 1 lux på 25 m avstånd.)

ÅTKOMLIGHETSBETYG

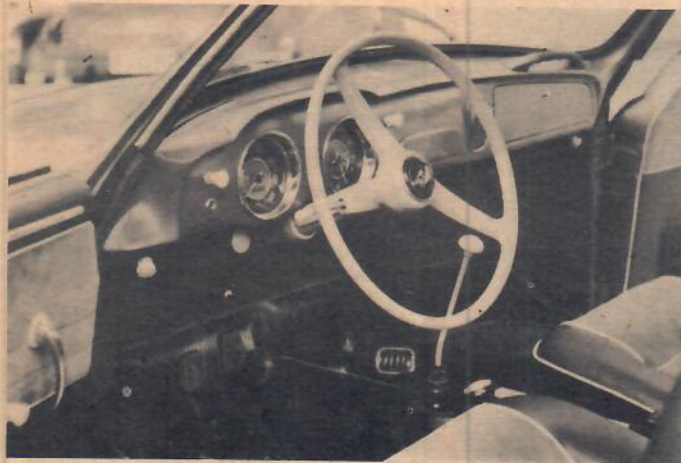
(Betygsskala: 3 = mycket god; 2 = god; 1 = mindre god.)
Inställning av förarsäte 3. Inställning av värme och ventilation från förarsätet 3. Oljemätsticka 3. Oljepåfyllning 3. Batteri 3. Tändstift 2. Strömfördelare 3. Förgasare 3. Bromsvätskebehållare 2.

Provresultat

De olika växlar	Ettan	Tvåan	Trean	Fyran
Synkroniserad	Nej	Ja	Ja	Ja
Tystgående	Nej	Ja	Ja	Ja
Växellädans utväxlingsförh.	3,6	1,88	1,23	0,82
Slutväxels utväxlingsförh.	4,4	4,4	4,4	4,4
Antal motorvarv per drivhjulsväxling = total utväxling	15,84	8,27	5,41	3,61
Teor. fart vid 1.000 varv/min km/t	7,4	14,2	21,7	32,5
Antal motorvarv per körkm.	8120	4225	2760	1850
Kolvväg, m/körkm.	1040	540	354	237
Max. effekt och medelkolvh. m/s uppnås vid km/t	25	48	74	110
Teor. fart vid maxdragkraft, km/t	14,8	28,4	43,4	65
Teor. spec. maxdragkraft, kp/ton-tjänstevikt	461	240	154	105

Karmann-Ghia-karosseriet har påfallande liten frontyta. De två små luftintagen på vardera sidan om främre huven leder till ventilationssystemet.

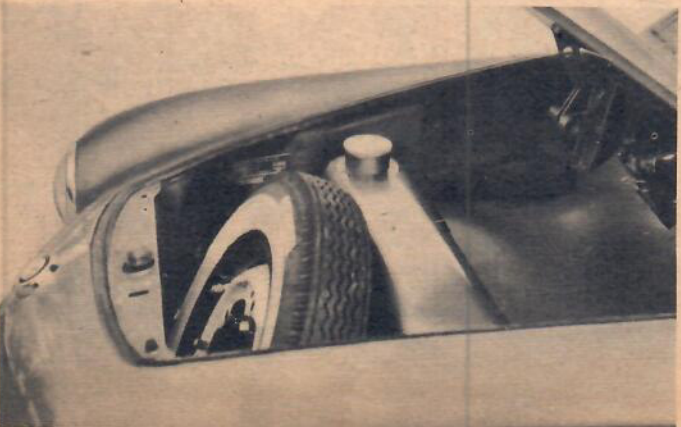

Inredningen är ytterst elegant. Stort arbete har lagts ned på stolarnas utformning, men så är de långt över genomsnittet ifråga om komfort.

Motorn är den gamla pålitliga slitvargen från världssuccén Volkswagen. Den sitter längst bak och är lätt åtkomlig under den stora motorhuven.

Bagageutrymme under huven fram är inte så stort, men det finns ett bra stuvningsutrymme bakom sätena. Reservhjulet och bensintanken sitter fram.

till att körställningen har blivit helt idealisk, med den behagligt vertikala lilla ratten och sportigt korta golvväxelspaken.

Till en idealisk körställning hör absolut en förstklassig sikt. Denna finns även (vilket inte är fallet hos den vanliga VW). Vindrutestolparna är föredömligt smala och ger inte några döda synvinklar. Det stora odelade bakfönstret ger en fullgod sikt även bakåt genom den goda backspeglin. Även de elektriska vindrutetorkarna som är viktiga »siktverktyg» är av god klass, och håller den kupade vindrutan ren vid häftigt regn.

Inredningen är fullständig och mycket välgjord. Här finns dubbla solskydd, belysning som tänds när dörrarna öppnas, dörrfickor, handtag för passageraren att hålla sig i vid hård körning, låsbart handskfack samt praktisk fixeringsanordning för baksätets fällbara ryggstöd.

Utrymmet är beräknat för två personer fram och två barn i det s. k. reservsätet bak. Detta är utformat så att dess ryggstöd kan fällas framåt varvid man får ett bagageutrymme med plant golv och ansenliga dimensioner. Karossens form gör utrymmet i sidled mycket gott.

Fotpedalerna sitter för tätt. Det är alltför lätt att trampa på en pedal för mycket om man har breda skor. Den kvalitativt goda instrumenteringen är bra placerad, men nog skulle vi föredraga en bränslemätare framför den klocka som finns.

Motorns konstruktion och arbetssätt är vid det här laget så välkänt att det är onödigt att gå närmare in härpå. Så mycket skall i alla fall nämnas att förhållandet mellan cylinderdiametern och slaglängden är extremt modernt och ger i kombination med det låga varvtalet en mycket låg kolvastighet och stor livslängd. Motorns dragkraft är god och tack vare den utmärkta växellådan är bilen kvick i det lägre fartregistret.

Motorljudet är ganska märkbart när motorn varvas ut på lågväxlarna men vid en marschfart på 80-90 km/t är ljudet inte alls störande. Det förefaller som om ljudisoleringen mellan karossen och motorn med sin tjutande kylfläkt gjorts mycket väl. Genom bakpartiets utformning har motorinstallationen blivit verkligt ren och pryddlig och åtkomligheten är förstklassig.

Växellådan tillhör bilens verkliga charmsidor. Växelspakens rörelser är lagom stora och växellägena är tydligt markerade samtidigt som synkroniseringen är helt perfekt. Växellådan är mycket rolig att använda, vilket man även måste göra flitigt för att få önskad acceleration på vagnen. Upp till 70-80 km/t är bilen mycket snabb om växellådan används på rätt sätt.

Över denna hastighet är fartökningen ganska blygsam. Fjärde växeln är en ren överväxel, som tillåter att man kan dra likhetstecken mellan topp- och tillåten marschfart utan att motorn protesterar. Den verkliga sportbilsälskaren önskar säkert att motoreffekten vore större och medgav bättre acceleration för säkrare omkörningar i det högre fartregistret. En ökad motoreffekt skulle ge en högre toppfart. (Det är ganska enkelt att tillfredsställa dessa önskemål med exempelvis montering av dubbelväxelsarrangemang eller kompressor.)

Av ovan sagda skall man inte tro att bilen är långsam vid långkörningar. Tvärt om kan man ta sig fram mycket kvickt med en hög medelfart.

Fjädringen är nästan oväntat komfortabel utan att på något vis vara särskilt mjuk. Man har en känsla av att torsionsfjädringen arbetar mycket väl och att även däcken har stor del i bilens mjuka men ändå fasta gång. Trots hög fart på propiga vägar hörs inga slag eller skrammelljud i karossen. Vagnen är även fri från vibrationsljud, vilket tyder på väl avbalanserad och upphängd motor.

Styrningen är lätt och exakt, men måste passas en aning vid högre farter. Tack vare karossens utformning så stör sidovind inte kursstabiliteten lika mycket som hos VW. Den överstyrningstendens som motorplaceringen orsakar bereder inga obehag när man väl kört in sig på vagnen. På slingriga vägar är tendensen tvärtom önskvärd behaglig så länge farten hålls inom måttliga gränser. Utöver standarddetaljerna på VW har bilen försetts med en tvärgående krängningshämmare som har god stabiliserande inverkan och ökar känslan av vägsäkerhet.

Bromsarna är effektiva och pålitliga trots att bromssystemet snarare är under än överdimensionerat. I förhållande till fartresurserna räcker bromsarna dock väl.

Strålkastarna ger ett samlat och mycket skarpt sken som tillåter god fart även i mörker.

Karossformen gör att vindbruset vid hög fart inte är störande. Ställbara ventilationsfönster finns inte. Dyliska är inte heller nödvändiga då ventilationen enkelt och behagligt kan skötas genom reglering av de två separata friskluftskanaler som framifrån ledes in på det ordinarie värme- och ventilationssystemet.

Originalvärmen förefaller att räcka ganska bra i denna kaross som har mindre luftvolym att värma upp än VW.

Det var inte utan saknad som vi till generalagenten återlämnade den vackra sportkarossen som med sitt innehåll av prisbilliga standarddelar bjuder på måttlig, trivsamt sportvagnslyx till vardagspris.

TRELLEBORG

Provar för Er:

10.000 mil provas årligen mopedringarna i slit utan slut

En mopedring utsätts för betydligt större påfrestningar än ett cykeldäck och måste bl. a. tåla högre hastigheter. Här bygger Trelleborg på sin långa erfarenhet från tillverkningen av bildäck, mc-ringar och cykeldäck. Den omfattande provningsverksamheten har bl. a. lett fram till att Trelleborg numera gör däck av svart bilgummi för både mopeder och cyklar, vilket ger överlägsen styrka.

Men Trelleborg har sedan länge också mopeder i gång som varje dag avverkar 15 provmil. Den bana de kör är upplagd speciellt med hänsyn till den ständiga vardagsåkningens krav. På detta sätt vinnas erfarenheter som bidrar till att göra Trelleborg mopedringar ännu säkrare för Sveriges mopedister.

Och dessutom...

Lika omfattande provningar utföres på den stora varugrupp som kallas industri-gummi — kil- och drivremmar, fläktrömmar, transportband, gummimattor, slang och väv, valsbeklädnader, hårdgummi och skum-gummi samt en mängd andra artiklar.

10 cykelmil om dagen

För provningen av cykelringar har Trelleborg alltsedan 1939 provcyklisterna som dagligen trampar ungefär tio mil. Inte minst tack vare dessa provförarens erfarenheter har Trelleborg kommit fram till de två epokgörande nyheterna: det svarta cykeldäcket **Veletta** med bilgummikvalitet och bildäcksmönster, som ger ökad slitstyrka och perfekt väghållning,

samt **Airtight Extra**, den pumpfria slangen som är så tät att den håller luften i månader utan att pumpas.

150 bilmil om dygnet

— det är vad bildäcken får vara med om. Genom provförarnas erfarenheter vet vi vad däcken duger till och kan avstämma deras kvalitet mot det bästa som finns att få i världen. Däcken provas också i den unika slitmaskinen i fabriken, där de sedan 1953 körts totalt 1 700 000 mil, dvs. 425 gånger jorden runt.

30 mc-mil om dagen

Trelleborgs mc-förare har till uppgift att köra sträckor som sätter ringarna på de hårdaste prov. Trettio mil om dagen avverkar varje förare på en bana som ger erfarenhet av alla slags vägbeläggningar. Och proven under det monotona vardagskörandet kompletteras vid motocrossstävlingar i Sverige och utlandet. Lagsegern vid senaste världsmästerskapet i Randers vanns sålunda på Trelleborg-däck.

Efter prov som dessa vet man vad -däck duger till

Lägg Er till med Sveriges mest
lönande hobby —

NV-DKW

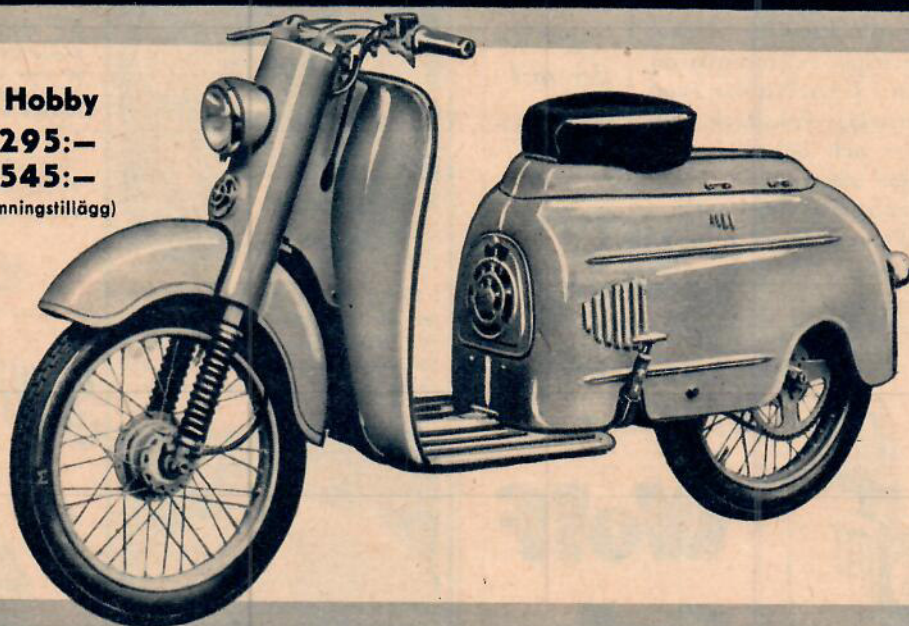
Hobby

NV-DKW Hobby

1-sitsig 1.295:—

2-sitsig 1.545:—

(Priserna exkl. trimningstillägg)

säger Carle Bergström

Läs här vad en av landets många förtjusta Hobbyägare säger om den sensationella skotern:

"Jag tjänar faktiskt pengar varje dag på min Hobby", säger verkstadsarbetare Carle Bergström, V:a Vintergatan 204, Örebro. "Dels är den ju fantastisk billig i inköp — bara 1.295:— för den ensitsiga modellen jag har — dels sparar jag in alla resor jag gör till arbetet för att inte tala om andra nödvändiga småturer.

Vad jag mest uppskattar hos min Hobby", fortsätter Bergström "är naturligtvis automatväxlingen, som ju gör Hobby otroligt lättkörd. En

annan fin detalj är den lättmanövrerade handstarten — man slipper skada kläderna eller göra sig illa på en kickstart.

Själv använder jag min Hobby praktiskt taget året runt — de stora hjulen gör att skotern inte är känslig för dåligt väglag. En överraskning är det också att den lilla DKW-motorn visar en sådan imponerande styrka — Hobbyn är enastående seg uppför backarna."

Carle Bergström

NV — DKW Hobby finns nu även i en elegant 2-sitsig modell med alla finesser som kännetecknar enmansskotern. Priset är även här förbluffande lågt. Kontakta närmaste återförsäljare redan idag för en demonstration!

NYMANS-UPPSALA

**SKÖNT
I LUFTIG
SOMMAR
BIL**

med soltak

C 18

Peugeot 403

Pris **10.200:—**

(fritt importhamn)

inkl. soltak, vindrutespolare, värme och defroster.

I Peugeot kan Ni verkligen njuta av sol och sommar. Peugeots soltak släpper in de härligt sköna solstrålarna och sörjer samtidigt för att färdan blir luftig och svalkande — men utan irriterande drag.

P. S. När det är dåligt väder skjuter Ni bara igen soltaket som är av stål — då har Ni en stabil och säker täckt bil som tål det värsta busväder.

Gjestrangs

Strandvägen 7 C, tel. 63 02 35, Sthlm

Kontakta Er närmaste återförsäljare för Peugeot

NYA KLG

Korundit

**SPECIALTÄNDSTIFT
FÖR MOTORCYKLAR**

F 70: Apollo, Ariel NH-VH, BSA C 11, BSA B 31, BSA Star Twin, BSA Golden Flash, CZ, DKW, JAWA 150—350, Monark/CZ, Norton, NV, Panther, Royal Enfield.

F 80: AJS, BMW, BSA B 33, BSA Shooting Star, BSA Road Rocket, Matchless, Monark Ilo 175, Triumph, NV/DKW, Puch, Velocette, Zündapp.

OBS! För motorcyklar med lättmetalltopp väljes motsvarande KLG-stift med beteckningen FE.

När Ni byter tändstift — se till att Ni får KLG av rätt typ.

AMAL

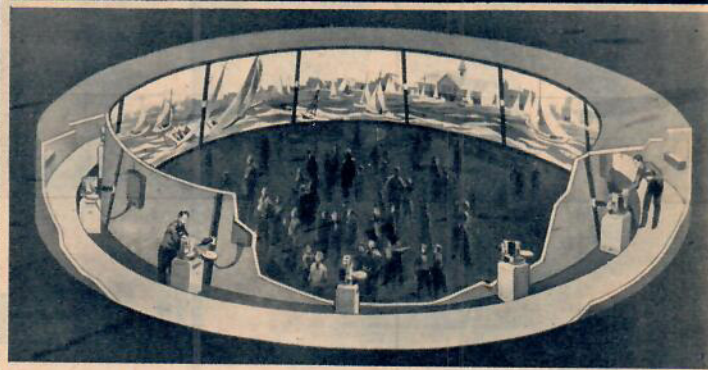
MONOBLOC

en förgasarnyhet

BÄTTRE acceleration
MINDRE bränsleförbrukning
EXTRA krut i backar
NYTT trottelsystem
OKÄNSLIG för lutning i kurvor
ENKEL konstruktion
LÄTT att trimma och underhålla

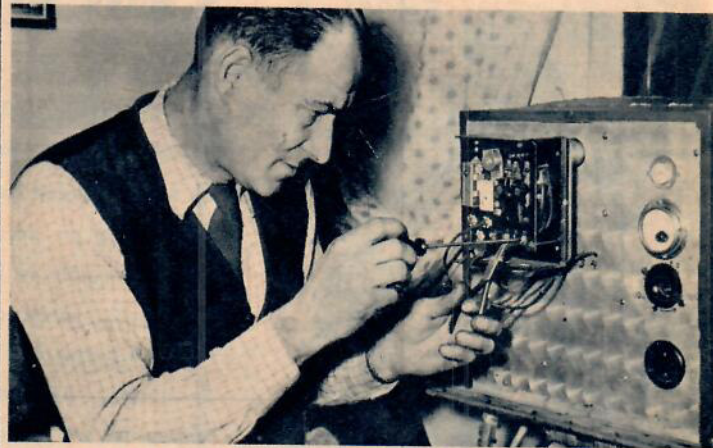
Generalrepresentant:
AB INGENIÖRSFIRMAN RECTUS
STOCKHOLM

Teknisk revy

Vidare vidfilm

Filmnyheten Circarama har blivit kanske den största attraktionen vid Walt Disneys utställningspark Disneyland i Californien. Det är fråga om en slags panoramabio med 11 filmduksektioner monterade i en cirkel. Till varje duk hör en 16 mm Eastman-projektor och samtliga projektorer är synkroniserade med varandra. Jätteduken har en diameter på 12,3 m och är 2,4 m hög. Askådarna står i biografens mitt och befinner sig alltså bakstävligt talat i händelsernas centrum. Vid inspelningen använder man 11 sammankopplade, synkroniserade smalfilmskameror.

Fiffig felsökare

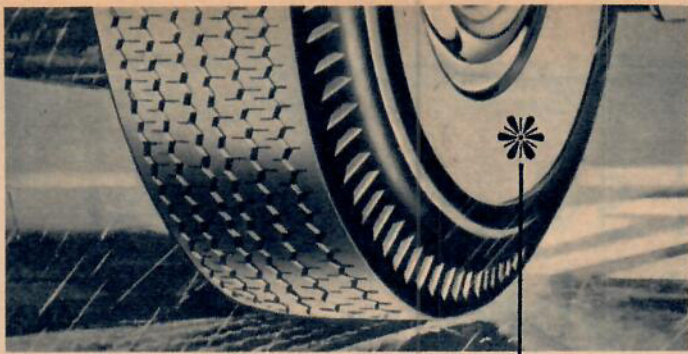
Rörmontören Ernst Strandberg i Torshälla har gjort en uppfinning som kommer att förenkla felsökning i oljeeldningsaggregat. Han har konstruerat en transportabel felsökare som omedelbart lokaliserar skavanker i protectorreläet på oljeeldningsaggregatet. Tidigare fick man vid sådana fall montera ner oljebrännaren och skicka den till fabriken för reparation. Strandbergs apparat har även fullständig utrustning för provning av fotocellstyrda reläer.

Bygg jollen själv

»Bygge-Jollen» är ett behändigt 2,5 m flytetyg som levereras i byggsats och lätt kan försees med segel eller snurra. Jollen som bär tre personer är utförd i härdad masonit, vattenfast plywood, ek och furu. Byggsatsen som kostar 295 kr innehåller alla delar färdigarbetade samt spik, skruv, lim och årtullar men inga åror. Med enkla verktyg kan även en ovan bygga jollen på några kvällar. Tillverkare är P. A. Seton & Co AB, Grev Magnigatan 8 A, Stockholm Ö.

FORTS.

KELLY Prestige

SENSATIONSDÄCKET UTAN SLANG

Prestige - det explosionsssäkra däck som blev något av en sensation när det kom ut i USA. Nu kan även Ni få detta extra lågtrycksdäck, som ger härligt tyst och behaglig körning, snabba, säkra inbromsningar och ett osvikligt väggrepp. Prestige finns även med slang.

Byt till Kelly Prestige!

— ger Er fler mil på köpet...

Wolf Cub BILPOLERSATS Nr 104

Ni tjänar in kostnaden på ett fåtal poleringar. Dessutom kan Ni med extra tillbehör använda den elektriska bormaskinen för borrar, slipning, sågning, svarvning, fräsning, hyvling, putsning, borstning, gravering och mycket annat.

Riktpris komplett kr. 166:—

Wolf Cub Bilpolersats nr 104 består av elektrisk bormaskin, vinkelväxel,* gummirondell, lammullshätta, slippapper samt extra stödhandtag. Allt förpackat i lackerad plåtåda av behändigt format.

* Vinkelväxeln reducerar bormaskinens hastighet till hälften. Varvtalet blir härigenom lämpligt för polering.

Försäljning genom järn- och maskinaffärer.

Lindahl & Nermark AB Aktiebolaget Enterprise AB V Löwener
 Alingsås Stockholm Göteborg Stockholm
 Malmö

Teknisk

Tixotropa färger är en nyhet, som nu lanseras i Sverige av Wilhelm Beckers AB. Färgen är geléartad i burken, läggs upp i klickar och blir flytande under penseldragen. Fördel: ingen risk för rinningar.

I 20 års tid har dansken N. Pedersen försökt bygga en evighetsmaskin. Han vägrar att betrakta problemet som lösligt. Här visar han några av sina experimentmaskiner.

Dr Alain Bombard, känd för sin djärva atlantfärd, demonstrerar här tillsammans med en marinläkare en ny fransk räddningsflotte.

Världens största grävska tar 90 ton i ett enda lyft. Denna USA-bjässe har kostat ca 13 milj. kr och har hiss till manöverhytten!

Årets finesser på SVALETTE

SVALETTE tillverkas med 3 olika motorer: HMW, kedjedriven, 2-växlad, med kickstart; HVA, kilrepsdriven, 2-växlad; EXPRESS, kedjedriven, 2-växlad.

Låg ram, lätt att komma på. Av ovala heldragna stälror.

Vridhandtag för växling och frikoppling samt "pys".

17 W strålkastare. Väg- och hastighetsmätare.

Godkänt styrlås. Elektrisk signal. Fjädrande framgaffel av bottenlänktyp.

Godkänt bakljus.

Bakhjulsfjädring.

Skumgummisadel med swingfjädring. Förkromad bensintank.

Rymd 5,5 l. Reserv 0,5 l.

80 mm breda skärmar med stora sidoskydd. 24x2" hjul.

Fullbromsnav med extra stor bromsytta.

SVALETTE FINNS HOS ATERFÖRSÄLJARE I HELA LANDET

AKTIEBOLAGET

CYKELFABRIK - FALUN

Skrynklig

i bilen

Byt till Fristads gabardinedress — det idealiska bilplagget! Jacka och byxor i amerikansk rayongabardine som är fläckavstötande, sanforiserad, silikon- och skrynkelfribehandlad.

FRISTADS

Kvalitetskläder

Tillverkare
 AB SKYDDSKLÄDER, FRISTAD

TEKNIKENS VÄRLD 10/56

HJÄRTAT SÄNDER: Radiout-sändning direkt från hjärtat är nu möjligt tack vare en ny apparat som utarbetats av USA-marinens kräftforskningsstation. På 400 m avstånd kan dessa sändningar visa hur hjärtat arbetar då en person arbetar, promenerar, sportar eller ligger i sin säng. Kardiografen är det vanliga hjälpmedlet för hjärt-specialister, och här har man kombinerat denna apparat med en bärbar radiosändare. Puls-lagen registreras som elektriska impulser, och dessa vidresändes med radion. Läkarna räknar des med radion.

TRAFIKSIGNAL för blinda pro-vas nu i staden Louisville i USA. Signalen har placerats vid ett övergångsställe, där eleverna i stadens blindegskola måste över gatan för att komma till sina verkstäder. Den blinde trycker på en knapp, som utlöser rött trafikljus, så att trafiken stannar. Samtidigt meddelar en sum-merton att banan är klar. Tonen upphör tio sekunder innan lju-set blir grönt igen.

STRÖM UR SYRE: Den tyske professorn Eduard Justi har demon-strerat ett bränsleelement, som producerar elektrisk ström under tillförsel av syre och väte. Tillsammans med två assisten-ter har professor Justi arbetat i flera år på sin upptäckt. Exper-terna anser att det är fråga om en ny energikälla, som blir både billigare och säkrare än atom-kraften. Bränsleelementet om-vandlar väte och syre utan för-bränningar och har en verkningsgrad av 70 procent. Mot-svarande siffra för en vanlig förbränningsmotor är ca 40 procent.

BATPLAST: Vinylon 200 heter en ny amerikansk båtfärg, som är okänslig för olja, bensin, sy-ror, alkali och salter. Det rör sig inte om en färg i vanlig mening utan om en på vetenskap-lig grund framställd flytande vinylplast, som tillkommit spe-ciellt för att åstadkomma abso-lut vattentätethet. Vinylon tänjer sig upp till 300 procent. Enligt företagna prov i tropiska vatten visade färgen inga angrepp av vattenparasiter trots att prov-båtarna låg i vattnet 33 måna-der i sträck.

SOLTELEFON: Den första »sol-drivna» telefonlinjen samman-binder åtta gårdar i närheten av Americus i USA. Anlägg-ningen baseras på Bell Tele-telephone Laboratories nya solbat-teri. Batteriet, vars funktion inte är att lagra utan att alstra elektricitet direkt ur solljuset, består av en bricka med 432 små skivor av ytterst ren kisel, som tillförts mycket små mäng-der orenheter. Då solljuset träf-far dem framkallas en svag elektrisk spänning, som kan tas direkt ur batteriet och användas t. ex. för telefondrift. Batteriet alstrar ca 10 watt i fullt sol-sken.

Heru Teve

FORTS.

Ni måste läsa detta

hela programmet

MOZART
Pianokonsert i Es-dur

SCHUBERT
Symfoni nr 8 ("Den ofullbordade")

BEETHOVEN
Athena ruiner (March och kör)

BACH
Toccata och fuga i d-moll

MMS-inspelningar av Nederlän-d-ska filharmoniska orkestern under ledning av Walter Goehr

LP-33 1/2 varv

11.95

GARANTI!

Om Ni ej blir belåten med inspelningarna returnerar Ni dessa inom 3 dagar till oss. Blir Ni belåten, vil-ket vi hoppas, insän-der Ni kr 11:95 resp. 13:95 + exp.-kostn.

COLEMAN HAWKINS
Art Tatum
EDDIE CONDON
SIDNEY BECKET
Erroll Garner
DIZZY GILLESPIE
TEBBY WILSON
PEE WEE RUSSELL
JACK TEAGARDEN
Charlie Parker

44 min. **JAZZ**

LP-33 1/2 varv

13.95

Till Svenska Diskotekklubben M. M. S. Postbox 7033 - Göteborg 7 Tel. 11 84 72, 11 29 76

Härmed rekvideras enligt Edert erbjudande:
4 klassiska mästerverk (Pr II) à kr 11:95 + exp.-kostnader kr 1:80.
44 min. jazz (Pr IV) à kr 13:95 + exp.-kost-nader kr 1:80.

Om jag ej blir belåten har jag fri returrätt inom 3 da-gar. I annat fall insätter jag

ovanstående belopp på Edert postgirokonto nr 429121. Jag åtager mig inga andra för-pliktelser.

Namn:

Adress:

Postadress: TV 10-56

Ingemar Lundin
Arkitektkontor
Tel. 315 01

Svenska Diskotekklubben M. M. S.
Box 7033
Göteborg 7

Västerås 21 okt. 1955.

Först ett hjärtligt tack för medlemsbladet. Det är med stort intresse som jag tagit del av dessamma, och det gläder mig alldeles särskilt att ett flertal nyheter pre-senteras. Då jag numera av erfarenhet vet, att MMS-inspelningarna kännetecknas av en synnerligen förnämlig kvalitet, är det en glädje att se hur antalet inspelningar och medlemmar ökar. Jag skall villigt erkänna, att jag ställde mig mycket tveksam då jag första gången nåddes av Edert erbjudande. Det låga priset, som osökt förde tanken till »realisa-tion» eller »dålig kvalitet», tycktes allt för fantastiskt. De långspelade skivor, som jag då redan förvärvat för dyra pengar, ansåg jag vara av god klass och väntade därför inte något särskilt av Edra inspelningar. Redan första skivan (MMS 2001) kom mig emellertid att helt ändra uppfattning. Det är med största respekt och entusiasm som jag fortsätter att utöka mitt diskotek med MMS-inspelningar och med glädje rekommenderar dem till vänner och bekanta. Det var således med tillfredsstäl-lelse som jag uppmärksam-made, att signaturen CUP utlovar förlängning av vär-vningsoffensiven och vore jag tacksam för ytterligare två anmälningsblanketter. Med hjärtlig hälsning och varmt tack för god musik.

Ingemar Lundin

Lyssna till dessa mäster-
verk gratis. Betala ej
förrän Ni blir belåten.

Svenska Diskotekklubben M. M. S. vill på detta sätt in-troducera för alla musikvän-ner av såväl klassiska verk som modern jazz två presen-tationsskivor till ett förvä-nansvärt billigt pris. Utan några förpliktelser för Er ger Ni oss möjlighet att be-visa den konstnärliga åter-givningen och den kristall-klara tonrenheten på våra MMS-skivor. Musikkritiker över hela vär-l-den erkänner med lovord våra inspelningar. Ni riskerar ingenting, vår garanti och vårt namn är Er säkerhet. Dessutom emotta-ger Ni vår omfattande skiv-katalog både över klassisk musik och jazzmusik samt klubbens program. Här har Ni möjlighet att till rimligt pris skaffa Er en förnämlig skivsamling!

SÄND IN KLIPONGEN IDAG!

FLOTTAN KALLAR

i juli 1956 sjö- och tekniskt intresserade unga män i åldern 17-23 år till

**MASKIN-
AVDELNINGEN**

eldare (turbinmän)
elektriker
ubåtsmotormän

**HANTVERKS-
AVDELNINGEN**
torpedhantverkare
artillerihantverkare
radiotelegrafister

Ansökningstiden utgår den 6 juni

FÖRSVARETS ANSTÄLLNINGSBYRÅ
POSTFACK 412 - STHLM 1

Sänd broschyren FLOTTAN KALLAR och ansökningsformulär till

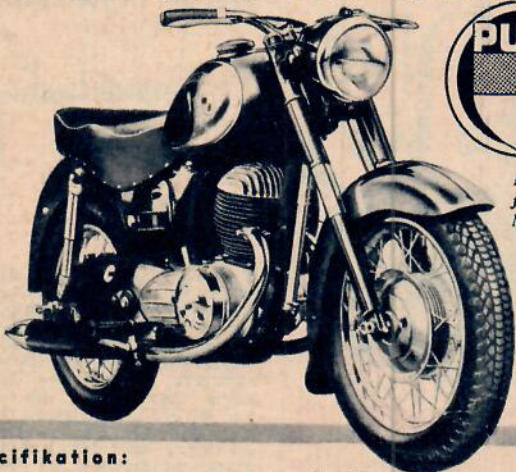
Namn

Adress Postadr.

FÖRSVARETS ANSTÄLLNINGSBYRÅ

TV 10-56

PUCH 250 SGS med den berömda dubbelkolvmotorn

MC-nytt från MC-Lund

Specifikation:

- Motor:** Berömda dubbelkolv på 250 cc ger 16,5 hkr vid 5 800 v/min. Lättmetalltopp, rull- och kullager.
- Växellåda:** 4-xäxlad.
- Ram:** Pressad skalkonstruktion, tål vrid- och böjpåkänningar.
- Fjädring:** Fram: teleskop med progressiv dämpning. Bak: svängarmsfjädring.
- Hjul:** 16", sinsemellan utbytbara, försedda med fullbromsnav.
- Riktpris:** 2 575:— exklusive frakt och trim.

Testföraren i TV tyckte att det kändes som att köra en 500:a vid provkörningen av PUCH 250 SGS. Det gör det också — snabbheten och det jämna draget ger PUCH 250 SGS egenskaper, som Ni tror på först, då Ni provkör!

**MC
Lund**

Lundavägen 56, Malmö
Återförsäljare över hela landet.

Teknisk revy

Sen vårsnö och kyla skrämd inte den här forden som gick som ett urverk.

PIPPI PÅ BILAR

AV LARS ROSENGREN

Foto: Åke Borglund

Så här års kan väl litet var kasta väryra blickar på en fyrkantig Sgammal T-ford eller liknande med ekerhjul och sufflett och tycka den vore kul och romantisk att ha för en värpicknick, men därifrån till att målmedvetet samla på gamla bilar är steget långt. Lennart Svedfelt har emellertid tagit det. Exakt hur många gamla bilar han har vill han inte avslöja — folk skakar på huvudet åt honom ändå — men det rör sig om minst ett 20-tal. I garaget på Orsavägen i Bromma står två fordar från 1912 och 1914. Den förra var en gång kungens jaktvagn och är delvis nedmonterad men den yngre är i utmärkt kondition. Den är halvtäckt med en originell sufflett över baksätet och behöver bara litet luft i ringarna och soppa i tanken så kan den göra en tur. I garaget håller han vidare på och monterar ihop en liten pigg Renault från 1915.

På tomten ute vid sommarstället på Ekerö står ytterligare ett 10-tal gamla bilar täckta med presenningar och bräder och litet varstans ute i landet finns gamla fina modeller som hr Svedfelt köpt undanställda i lador och vagnslider. Till sommaren är det emellertid meningen att de gamla åken skall fram i dagsljuset till glädje för en stor del av landets befolkning. En del av bilarna skall nämligen medverka i Folkparkernas riksskarneval som börjar i Eskilstuna i maj och skall besöka 17 platser. Med passagerare i tidstroga dräkter skall de köra i karnevalståget och dessutom anordnas en utställning med 40-tal av Svedfels modeller av urmodiga bilar.

I övrigt kommer bilarna ofta till användning vid filminspelningar och modellerna hyrs ut som blickfång i skyltfönster. En bilhistorisk kaffeservering med utställning av bilar och modeller, som utflyktsmål någon mil utanför Stockholm är en annan av Svedfels planer för att låta de gamla åken göra rätt för sig.

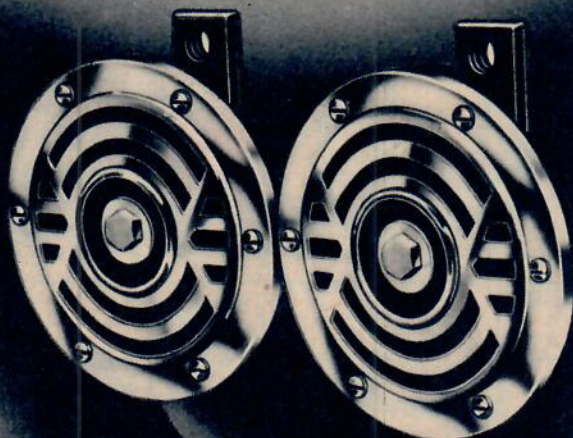
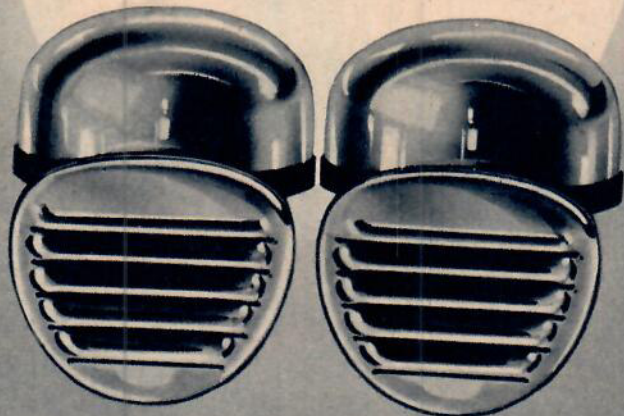
Men det är inte bara gamla bilar som intresserar Lennart Svedfelt. Ytterligheterna berör varandra och han har i sin verkstad i Bromsten modellen till en egenhändigt konstruerad svensk folkvagn, äggformad, trehjulig, tresitsig och med 11 hästars motor, 80 km/t bör den göra och mellan 3.000 och 4.000 kr bör den kosta anser den mångsidige konstruktören, som även är känd på scenen som »Mr Svedino», legitimerad fiktivjuv.

Gammalt och nytt förenas i Lennart Svedfels bilintresse. Här är han mellan sin svenska folkbil (modell 1960?) och en Ford av 1910 års modell.

FANFARER

HELLA: s nya elektrofanfar med samstämd, genomt rängande dubbelton. Elegant utförande med förkromad överdel samt skyddsgaller.

SIGNALHORN

med genomträngande starkton

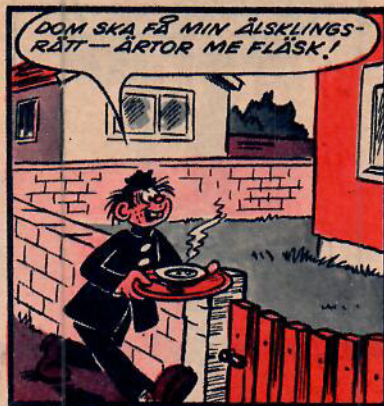

Ingenjöröfirman
K. G. KNUTSSON

Virkesvägen 3 S. Hammarbyhamnen Stockholm 20 Tel. växel 449175
Säljes genom alla bil- och tillbehörsfirmor

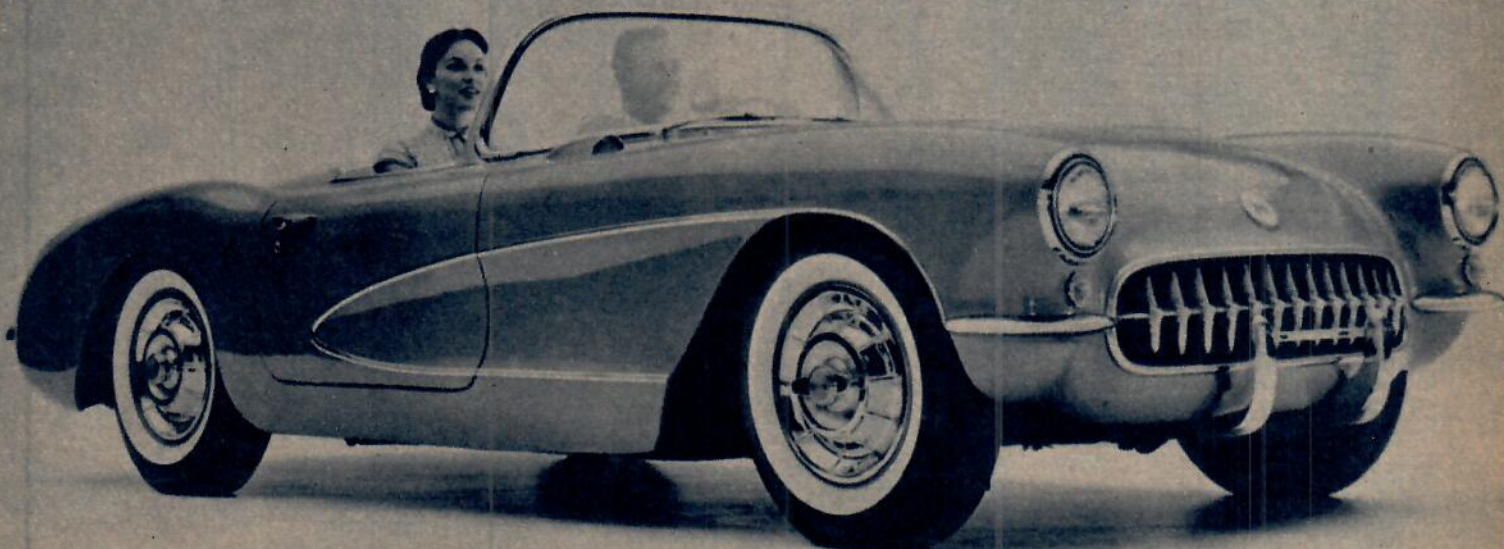
BIGGLES på Borneo

TV:s samlarsalong:
VÄRLDENS SPORTVAGNAR

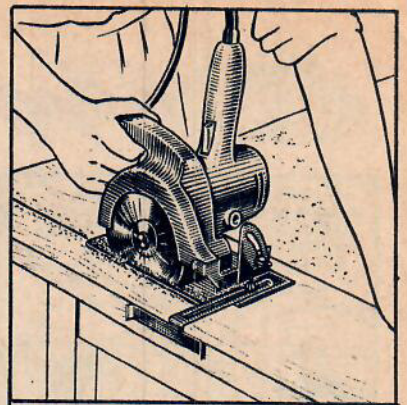
**CHEVROLET
CORVETTE**

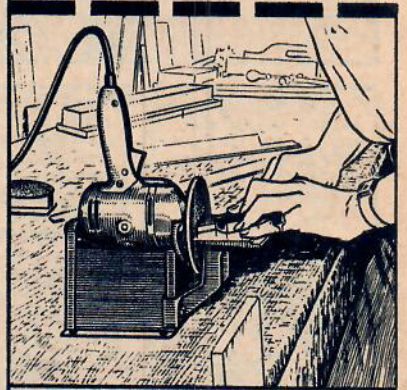
Ett verkligt universalverktyg

PUTSAR - BORRAR - SÅGAR

SLIPAR - POLERAR...

Med sågtillbehör blir Er puts-, poler- och bormaskin en kraftig elhandsåg.

Monterad i ett bänkställ kan den användas för slipning, polering eller stålborstning.

Här har Ni ett verkligt kraftigt elektriskt universalverktyg, som kan användas på hundratals olika sätt. Med det kan Ni borra i trä, stål, gjutjärn, kakel — ja, i nästan allting. Ni kan putsa, slipa, polera. Och inte nog med det. För ett måttligt pris kan man sedan köpa tillbehör och använda

samma verktyg som drivkraft vid sågning och svarvning i trä. Det är med andra ord något som händigt folk alltid har önskat sig — en sak som det är roligt att äga och som lönar sig bra i längden tack vare sin mångsidighet. Låt Er järnhandlare visa vad det kan.

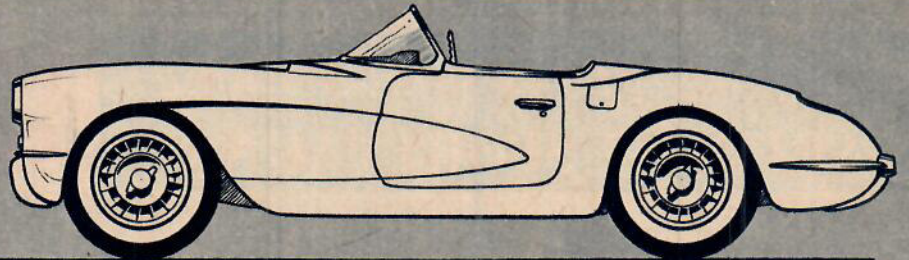
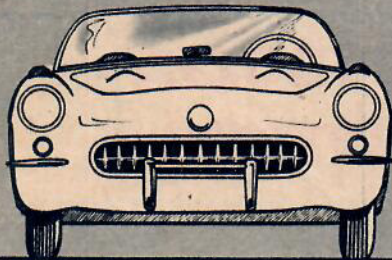
Elektrifiera Er hemverkstad med

Black & Decker

UTILITY

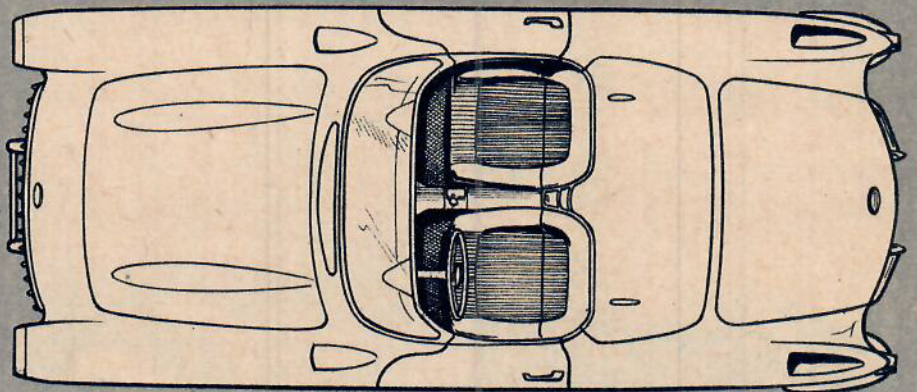
ELEKTRISKA HANDVERKTYG

Finns i närmaste järnhandel eller hos:
Halmstad Järnvaru AB, Halmstad, Wilh. Denninghoff AB, Göteborg,
AB Elektroskandia, Stockholm.

J. ÅRN HÄRSTEDT

CHEVROLET CORVETTE

Motor: Attacylindrig V-motor med toppventiler, två Carter fyrpipiga förgasare. Slagvolym 4342 cm³, cylinderdiameter 95,24 mm, slaglängd 76,19 mm. Kompressionsförh. 9,25. Effekt 225 hk (SAE) vid 5200 v/min. Spec. effekt 52,5 hk/liter. Max. vridmoment 37,3 kpm (SAE) vid 3600 v/min. Elsystem Delco-Remy 12 V.

Kraftöverföring: Antingen enskivig torrlamelkoppling med vanlig treväxlad växellåda (utväxlingsförh. motor/bakhjul I 10,43, II 5,97, III 3,55.) eller helautomatisk kraftöverföring Powerglide.

Ram och hjulställ: Lådram med tvärförstärkningar. Framhjulen separat upphängda i trapetslänkar med spiralfjädrar och hydrauliska tubstötdämpare. Bak stel axelbrygga med långsgående bladfjädrar och hydrauliska tubstötdämpare. Krängningshämmare fram.

Bromsarea: 1019 cm², motsvarande ungefär 0,85 cm² per kg tjänstevikt.

Vikt: Tjänstevikt ca 1200 kg.

Prestanda: Toppfart ca 200 km/t. Accelerationstider: 0—96 km/t 7,7 sek, 0—160 km/t 19 sek.

Utförande: Tvåsitsig roadster med löstagbar hardtop.

Dimensioner: Axelavstånd 260 cm, spårvidd fram 145 cm, spårvidd bak 150 cm. Längd 426 cm, bredd 179 cm, höjd 125 cm. Vändradie 5,6 m.

Tillverkare: Chevrolet Motor Div., General Motors Corp., Detroit 2, Michigan, USA.

Generalagent: General Motors Nordiska AB, Stockholm.

Pris: 23.300.—

Anm.: Karosseriet är av glasfiberplast.

LÅNGT LIV

och större kraft
åt sliten motor
med

kolvringar

Begär PEDRICK
hos Er verkstad!

Ingen lurar...

(Forts. fr. sid. 22)

på vissa områden, t. ex. militära anläggningar eller industrier, och oftast är han själv specialist på något annat område.

Med hjälp av de nya »verktyg» som tekniken satt i dessa specialisters händer blir praktiskt taget allt på jordytan synligt för dem. Tredimensionella — stereoskopiska — bilder gör det lätt att upptäcka och mäta höjdskillnader och teleobjektiven tar närbilder trots att planet flyger på flera tusen meters höjd. Camouflagemålning hjälper inte längre. En speciell färgfilm skiljer obönhörligt äkta grönska från påmalade träd och buskar. Det gröna färgämnet klorofyll i levande träd och buskar blir rött på filmen medan camouflagefärgen blir grön eller svart. Gröna buskar på bilden är alltså falska medan röda är riktiga.

Inte ens under jordytan kan fabriker och andra anläggningar numera förbli oupptäckta någon längre tid. Verksamheten ovan jord skvallrar snart. Råmaterial och färdiga produkter forslas fram och bort från anläggningarna och arbetare kommer och går. Det ser misstänkt ut på en bild om tusentals arbetare är på väg in i en liten rödmålad lada vid en bergvägg.

Bilderna är vanligen så skarpa att de utan olägenhet tillåter fantastiska uppförstoringar om en undersökare skulle misstänka att det »ligger en hund begraven» någonstans. På en förstoring av en bild tagen från 8.000 m höjd kunde man tydligt upptäcka ett bildäck som låg i ett skogsbrunn. Och inte nog med det, man kunde t. o. m. bestämma däckets dimensioner.

Som ett exempel på fototolkarnas nästan ofattbart skickliga detektivarbete kan man ta följande experiment som utförts i Amerika:

På ett godtyckligt valt fotografi taget från 8.000 m höjd valdes på måfå ett hus som uppförstordes. Mannen som tolkade bilden visste inte ens var fotot var taget och fick inga upplysningar från annat håll. Ändå lyckades han lista ut inte bara husets yttermått, byggnadsmaterialet, tomtens storlek o. s. v. Han rapporterade även att det var en enfamiljvilla med tambur, vardagsrum, matsal och kök i bottenvåningen samt tre sovrum, badrum och soltaltan i övervåningen. Vidare fastslog han att soltaltanen vilade på två pelare och utgjorde en skyddad parkeringsplats vid dåligt väder! (Bilderna var tagen rätt ovanför huset.) Utanför huset stod en fyradörrars sedan parkerad och dörrarna till garaget på tomten var stängda. I slutet av den långa rapporten omtalade han att det fanns en låg häck runt tomten och på denna fyra träd ungefär 6 m höga. Om träden bar någon frukt och i så fall vilken kunde han emellertid inte fastställa.

Som ett led i strävandena för någon tid sedan efter avspänning mellan Öst och Väst föreslog president Eisenhower att Sovjet och USA skulle öppna sina luftrum för »ömsesidig insyn». Förslaget var givetvis grundat på förvisningen att stora rustningar eller militära anläggningar av nu vanlig typ inte skulle kunna hållas dolda för modern flygspaning. Om detta skulle begränsa rustningarna och förhindra krig är emellertid en annan fråga.

Monteringsfärdiga

Plastmodeller

Stiliga
Perfekt skala

BOEING B-17G
Otroligt detaljerad jättemodell av den berömda »Flying Fortress», 102 delar
Fabrikat Lindberg Kr 19: 50

PB5A CATALINA (Aurora)
Ny ståtlig jättemodell
superdetaljerad, 58 delar
Marknadens flottaste Kr 16: 50

CURTISS P-6E
Detaljerad modell med bl. a.
rörliga roder. 56 delar Kr 8: 95

SBC-3 HELLDIVER
Läcker modell med massor av detaljer
rörliga roder. 64 delar Kr 8: 95

AT-6 »TEXAN»
Helt ny modell av
det bekanta övningsplanet.
Kr 6: 40

DOUGLAS DC 3
Perfekt modell med bl. a. besättning
och »passagerare» i plast.
(Fabrikat Monogram) Kr 7: 90

P-38 LIGHTNING
Jättepöplär och ovanligt elegant
modell Kr 8: 50

PIASECKI HUP
Kr 7: 95

SPIRIT OF ST. LOUIS
36 delar Kr 6: 90

SEA BEE AMFIBIE
27 delar Kr 6: 50

HILLER HORNET
Kr 10: 95

PIASECKI H-21
Kr 14: 95

SIKORSKY H-19
Kr 14: 95

Nya byggsatser till stora eleganta helikoptermodeller!

COMETS
Billiga plastmodeller Kr 2: 95

- 1 Grumman Cougar
- 2 Super Sabre
- 3 Starfire
- 4 Skyknight
- 5 Skayray
- 6 Thunderstreak

NYHET

Plastlim

Snabbtorkande
Stor tub 0: 75

Plastfärger

Torkar snabbare
— Mera rör pengarna

12 sorterade färger 0: 65 pr fl.
Enstaka fl. eller satser om 12 sorterade. Pr sats Kr 7: 80

..... st. BYGGSATS
..... st.
..... st.
..... st.
..... st. SEMO PLASTLIM à 0: 75
..... st. PLASTFÄRGSATS 7: 80
..... st. PLASTFÄRG fl.
..... st. fl.
..... st. KATALOG Nr 11 m. suppl. 0: 90
NAMN
ADDRESS
POSTADRESS TV 10-56

MED ENHANDS-
KONTROLL

HAMRANDE
MUTTERDRAGARE

En hypersnabb maskin — med upp till 16 mm bultkapacitet — för lossning och åtdragning av bultar, muttrar och skruvar, men lämplig även för så varierande arbetsuppgifter som gängning, hålsågning m. m.

Maskinens snabba slag lossar även hårt fastrostade bultar och muttrar, som annars kan vara nog så svåra att få bort.

Spara arbetstid vid montering och demontering med Thor hamrande mutterdragare.

Tag kontakt med

Huzells

KARLSTAD
STOCKHOLM - MALMÖ

Trafikförsäkra i TRAFIK

premierabatt **20%**

Rekvirera "Bilistens Handbok" som Ni
erhåller gratis från TRAFIK

BIRGER JARLSGATAN 58, STOCKHOLM. Tel. 23 22 30

RADIOCHASSIER

Ett antal fabriksnya 7-rörs radiochassier av fabrikat PYE säljes.
Rörbestyckning: 2 st. ECH 42, 1 st. EBF 80, 2 st. EL 41, 1 st. EZ 40
samt 1 st. EM 34. Anslutningsbara till 110—250 volt växelström. Chas-
sierna levereras kompletta med skala, rattar, 6" högtalare och rör.

PRIS KRONOR **198:—/st.**

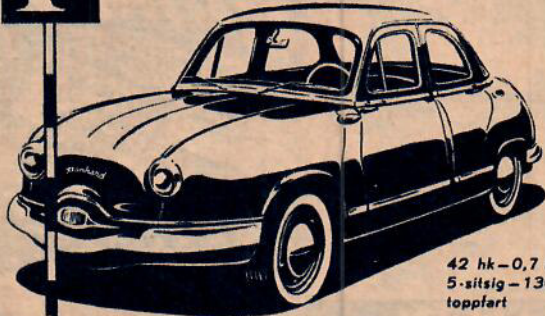
Å. REINIUS CO AB

Regeringsgatan 56, Stockholm. Tel. 21 04 01 - 21 04 02

• PANHARD • PANHARD • PANHARD • PANHARD •

Ni stannar upp vid en parkeringsplats. Ett franskt full-
blod har fångat Er uppmärksamhet. - En elegant och
smacker PANHARD väcker Er habegär. Ni skulle allt
vilja provköra den också, eller hur? Besök oss i dag!
En provtur i nya PANHARD är något av en upplevelse.

42 hk - 0,7 lit./mil
5-sitsig - 130 km
toppfart

PANHARD

- för säkerhets skull

Motorindustri AB

LINNÉGATAN 31 (HÖRNET AV JUNGFRUGATAN) • TEL. 630400
Söderförsäljning: RINGVÅGEN 151 • TEL. 449390, 420280

• PANHARD • PANHARD • PANHARD • PANHARD •

50

Då man inte kan göra en närmätning mot själva motivet, kan man istället riktat exponeringsmätaren mot ett föremål av ungefär samma ljushetsgrad. Handen är en bra ersättning för ljusa objekt som t. ex. ansikten.

MÅTT PÅ LJUSET

AV STIG SANDELIN | Foto: Jan Delden

Ni får bättre bilder om ni använder exponeringsmätare. Här får ni veta hur ni skall mäta ljuset på rätt sätt.

Tro inte att exponeringsmätaren är ett hjälpmedel för amatörer, som inte kan uppskatta exponeringstider! Vill man ha ett perfekt negativ eller en förstklassig färgbild måste man exponera exakt efter ljusförhållandena. Det mänskliga ögat anpassar sig alltför snabbt efter ljusväxlingarna för att ge pålitligt besked. De flesta yrkesfotograferna litar därför inte på sina ögon utan på exponeringsmätaren. Amatören gör klokt i att följa deras exempel och en exponeringsmätare blir även för honom en god investering. Den betalar sig ganska snabbt genom färre missade bilder!

När exponeringsmätaren riktas mot motivet, träffar det inströmmande ljuset en fotoelektrisk selencell. Den belysta cellen alstrar då en svag elektrisk ström, som står i direkt proportion till ljusets styrka. En känslig amperemeter ger därefter utslag på en graderad skala, där man kan avläsa exponeringstiden.

En exponeringsmätare måste användas efter vissa regler för att ge förstklassiga negativ. Den vanligaste metoden är att mäta reflekterat ljus från motivet. Man riktar mätaren mot motivets viktigaste del och använder sig direkt av det avlästa värdet. Man måste dock vara på sin vakt och se till att inget himmelsljus träffar den fotoelektriska cellen. Riktat man t. ex. mätaren direkt mot horisonten vid landskapsfotografering, gör mätaren alltför kraftigt utslag beroende på att man får en del av himlen inom den ljuskänsliga cellens »bildvinkel». Det är därför lämpligt att rikta mätaren mot en punkt på ungefär halva avståndet till horisonten.

Mätarens värden bör användas med omdöme. Har motivet mycket små kontraster, t. ex. vid grävader, bör man exponera ett steg mindre än vad mätaren visar, och vid mycket starka kontraster, t. ex. starkt solbelysta ytor med mörka skuggpartier, kan man öka tiden med ett steg för att få bättre teckning i de mörka partierna.

Denna metod att mäta i riktning från kameran till motivet är den lättaste och snabbaste men inte alltid den effektivaste. Den exaktaste metoden är att mäta belysningskalan. Då gör man två avläsningar, den ena på motivets ljusaste och den andra på motivets mörkaste del och exponerar efter medelvärdet.

Närbildsmetoden är en variation av föregående och används då man önskar få en viss del av motivet rätt exponerat på bekostnad av övriga delar. Man gör en mätning på mycket nära håll, detta för att undvika att ljus från motivets andra delar träffa cellen. Ett ansikte mäts t. ex. lämpligast på två dm avstånd, och man bör kontrollera att motivet inte skuggas med handen eller mätaren.

Till de flesta exponeringsmätare hör en halvtransparent tillsats, som kommer till användning vid högdagermätning. Då riktar man mätaren, med tillsatsen monterad över cellöppningen, från motivet mot kameran. Metoden ger mycket exakta värden, särskilt vid ovanliga fotograferingsförhållanden och vid tagningar i konstljus.

Har ni köpt en exponeringsmätare, bör ni »eka» den med kameran. Låt en fotospecialist kontrollera att kameraslutaren verkligen ger rätta värden, eller ta en provfilm. Ta en bild enligt det avlästa värdet och gör sedan olika exponeringar med ökad och minskad tid. Låt en fackman titta på filmen och bestäm tillsammans med honom vilket negativ, som är bäst exponerat. Jämför exponeringsdata, och utgå sedan från dem vid mätningarna.

BORT MED ROST UR

KYLAREN!

KLARA DET SJÄLV
MED

Holt's

RAD-FLUSH

kylarrensning verkar på 30 minuter och skyddar under en hel säsong.

L-1724
540 a

FRE-FLO

kylarrensning verkar medan Ni kör.

L-1790
0,3 l

RADIATOR INHIBITOR

rostskydd fungerar oberoende av kylarvätskor en hel säsong.

L-1764
0,3 l

Det är ett misstag att tro att kylsystemet blev rent när glykolen tappades ur. Rost och kalkavlagringar stannade kvar. Vill Ni skydda kylsystemet och göra det effektivt, måste det rensas på rätt sätt. Ni kan göra det själv! Koka ur kylaren med Holt's Rad Flush eller Fre Flo. Då kan Ni känna Er säkra. Radiator Inhibitor skyddar effektivt mot rost.

Godtag bara kvaliteten
Se till att det står Holt's på förpackningen

Holt's finns hos bilhandlare, reservdelsaffärer och servicestationer

AB ALLMOTOR

Örebro Tel. 24120
Stockholm Tel. 342306-66
Surbrunnsgatan 13

Närmeättningsmetoden ger säkert resultat vid fotografering i motljus.

Fel: mätaren får inte skugga motivet vid närmeättningsmetoden (överst). Rätt: ingen skuggning. Avståndet är här lagom, c:a 2 dm, för att störande sidoljus skall undvikas (bilden ned.).

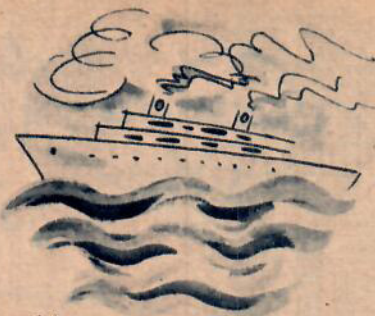
Fel: mät inte rakt mot horisonten. Himmelsljus träffar cellen och utslaget blir för stort (överst). Rätt: riktat exponeringsmätaren framåt, c:a 30° ner mot marken (nederst).

Stort

A

för Agfa

Atlanten eller strömmen

Överallt där turister fångar motiv med sina kameror användes Agfa - dvs. Agfakameror med Agfafilm.

Bättre sällskap på semesterresan än Agfa kan Ni inte få.

AGFA SILETTE — den perfekta snapshotskameran i småbildsformat: snabbframmatning av filmen, spärr mot dubbel exponering och blanka rutor, självutlösare m. m. Från kr. 135:—.
SUPER SILETTE — med kopladd mätsökare och helsenkroniserad. Från kr. 266:—.

Agfa film för alla kameror — svartvit eller färg — finkornig, ljuskänslig.

Bli A-fotograf med

... som
nykromat!

Tag
TEROSON
kromputs

till allt som är rostigt eller oxiderat. Högeffektivt!

Begär **TEROSON**-kromputs

— från Terosonwerke, Västtysklands största tillverkare av bilkemiska artiklar.

Generalagent: Frank Dahlberg
Sihlm · Johanneshov · Malmöväg. 50
T. 49 99 24 — 59 66 34

Bygg
en

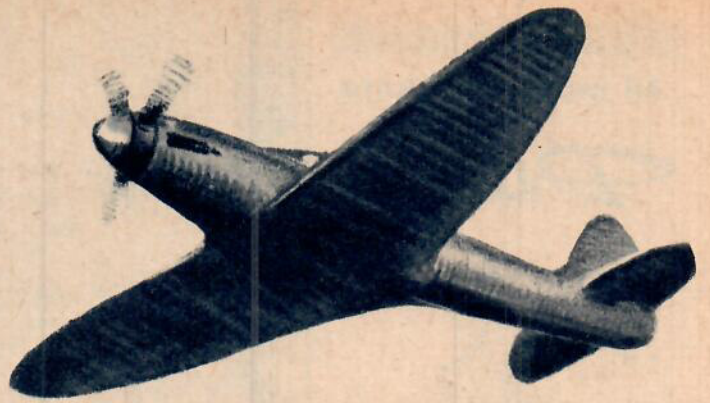
STRIKING

— lätt jobb med vår ritning.

STRIKING står i en klass för sig bland »byggbåtar» — läckert strömlinjeformad, byggd av mahogny-båtplywood på stomme av ek och kabin av plexiglas! Ni kan göra allt arbete själv. Ritning med fullständig materiallista och arbetsbeskrivning kr 18:—. Alla upplysningar från

NILS STRÖMGREN,
Bangvägen 27 D. Lycksele.

En god start

En pålitlig följeslagare

En saklig orientering

för alla dem som vill utbilda sig till flygare, för medlemmar i flygklubbar och elever vid privata flygskolor.

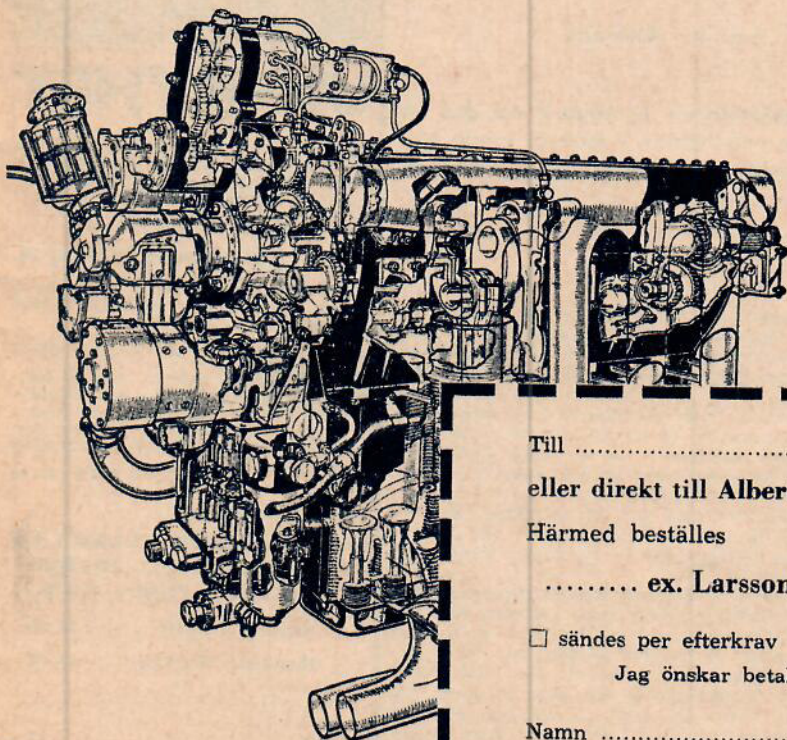
för redan utbildade flygare, som kräver en koncentrerad och vederhäftig handbok.

för folk inom andra yrkesområden, som vill sätta sig in i flygväsendets organisation och teknik.

B. G. Gunnar Larsson – Åke Landin

HANDBOK I FLYGNING

Rikt illustrerad och inbunden i mjukt pluviusinband kr. 46:—

Ur innehållet:

Aerodynamik • Flygmekanik • Flygplanets konstruktion • Flygmotorn • Instrument • Navigation • Meteorologi •

Flygning under särskilda förhållanden (sjöflygning, vinterflygning m. m.)

Luftfartens organisation och bestämmelser.

Fyrspråkig ordlista, förvandlingstabeller, förkortningar m. m.

Till bokhandel

eller direkt till Albert Bonniers Förlag, Box 3159, Stockholm 3

Härmed beställes

..... ex. Larsson—Landin: Handbok i flygning à kr 46:—

sändes per efterkrav debiteras mitt konto på avbetalningskonto
Jag önskar betala kr per månad (minst kr 10:—)

Namn

Adress TV 10-56

Bonniers

Ni måste provköra

Diana

Några data om Diana:

194 cc gummlagrad 2-takts-motor på 9,5 hk. Tank för 35 mil (=12,5 l.) Kraftiga bromsar. Reservhjul. Styrlås. Hastighetsmätare. Dubbelsadel.

Ni måste provköra Diana-scootern. Skriv till oss så sätter vi Er i förbindelse med närmaste återförsäljare

MC
lund

Lundavägen 56, Malmö

Återförsäljare över hela landet.

DRAX

Segrare med DRAX

H.P. Müller, världsmästare 1955

250 ccm-klassen

Hans Baltisberger, tysk mästare 1955

250 ccm-klassen

Noll-Cron världsrekord i 500 ccm-klassen med sidovagn

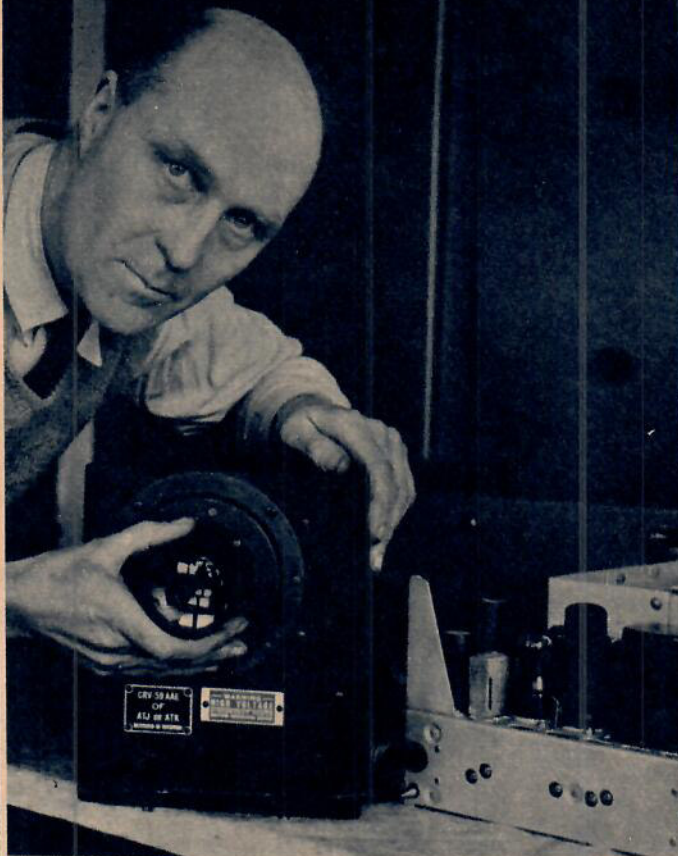
Walter Zeller, tysk mästare 1955

500 ccm-klassen

Aug. Hobl, tysk mästare 1955

125 ccm-klassen

AB TEGEA, MALMÖ

För en spottstyver praktiskt taget köpte »TV-Nisse» kamera och sändare till sin anläggning och övriga apparater som behövdes byggde han själv.

HAN GER OSS TV GRATIS

AV BÖRJE HAMMARGREN | Foto: Jan Andersson

Varför skall man göra televisionen konstigare än den är. »TV-Nisse», radioamatören Nils Nilsson i Malmö, sände högklassiga bilder utan utredningar, krängel och dyra apparater.

Det var varken mer eller mindre än en sensation på den svenska TV-fronten det som inträffade en aprilsöndag i Malmö. Visserligen är både malmöborna och andra sydsvenskar ganska vana vid TV-underhållning från andra sidan Sundet dagligen. Men att hitta en fullt klar televisionsbild på kanal 11 det var en stor nyhet. Köpenhamn sänder på 4:an som bekant och någon annan station tar inte malmöborna i allmänhet utan speciella DX-antennor. Här hade man nu en tekniskt nästan perfekt TV-bild på skärmen. Inget ljud, bara stillbilder — av en vacker flicka, vyer från Malmö och Lund samt ett pappersark där det med enkel stil textats »MALMÖ».

Fantasin började skena hos de TV-tittare som fått in bilden och snart var nyheten ute i vida kretsar. Radiotjänst, telegrafverket och tidningarna i Malmö överhopades med telefonsamtal — ingenstans kunde man ge en vettig förklaring på mysteriet.

Men de som känner innehavaren av Bellevue Radiolaboratorium, Nils Nilsson — populärt kallad »TV-Nisse» — visste snart var man hade gåtans lösning. Nilsson har nämligen så länge television varit ett begrepp på våra breddgrader varit fanatiskt intresserad av detta nu- och framtidens kommunikationsmedel. Många visste också att han i sitt radiolaboratorium har en komplett TV-anläggning för både sändning och mottagning, delvis importerad, delvis av egen tillverkning. Men att han skulle våga »visa sig» i etern hade man inte kunnat drömma om. Inte ens han själv trodde att någon sett hans experiment med anläggningen denna söndag — det var nämligen inte meningen att den högfrekventa TV-strålningen skulle gå ut i etern. Han blev därför både

SE TILL ATT NI
FAR DET 5-RIBBADE
CHAMPION-STIFTET

Byt
var 1500 mil till

CHAMPION
Ni spar 1 kr av 10 i bränsle

CHAMPION SPARK PLUG CO.: USA,
ENGLAND, KANADA, AUSTRALIEN,
IRLAND, FRANKRIKE

IDEALSTÖVEL

s. k. Chaufförsstövvel tillv. av slätt »Grönlandsläder» i svart el. brun färg. Ca 30—32 cm höga skaft, ofodrade. Dubbelsydda kraftiga bottnar med mellan-sula av läder, slits. av 9 mm »Cellgummi». En extra lätt o. slitstark sko, finnes i två vidder, normal o. extra vidd. Populär o. prisbillig.

1 storl. 40—47
Kronor 48:50
2 par franko.

Högre skaft
mot extra tilllägg.

F:ra Fors Skomakeri & Skoaffär
Tel. 270 14 · Malungsfors

UK-NYHET

Den oerhört populära UKV-tillsatsen finnes nu helt färdig, monterad och klar med garanti. Fordrar inga ytterligare tillbehör. Ni hör:

**Polisen — Flyget —
Dubbelprogram m. m.**

samt TV-sändarnas ljud. Täcker 1—15 meter. Mycket hög känslighet. Helt komplett med anvisning.

ENDAST 29:85

Byggsatsen till ovanst. finnes fortfarande. Mest kompletta och lättmonterade: Tid ca 1 tim. Alla delar, plastchassie, rör, skruv, lödtenn osv. Mycket utförlig arbetsbeskrivning medföljer.

ENDAST 19:85

Skriv i dag till:

Ingenjörsfirman TELEKTRA
SPANGAVÄGEN 167 - BROMMA
Tel. 87 26 26 • Postgiro 25 12 26

- Komplet tillsets 29:85
 Komplet byggsats 19:85

Namn

Adress

Postadress TV 10-56
FULL RETURRÄTT

TEKNIKENS VÄRLD 10/56

Två hårvatten i samma flaska

MEDICINSKT:

Stimulerar hårbotten, motarbetar mjäll och innehåller välgörande cholesterin.

BINDER HÅRET

men bibehåller det mjukt och naturligt utan att smeta.

PALMOLIVE
dubbelverkande hårvatten
TORR · FET · EXTRA FET · ÖVERFET

bäst
för bilen
CALTEX
service

glad och förvånad när folk rapporterade mottagningen av hans TV-utsändning från klockan 12 på dagen till halv ett på natten.

— Det var närmast ett misstag att folk fick se mina experiment, omtalar Nilsson för Teknikens Värld. Jag höll nämligen på med sändarprov för egen räkning med några bekanta som åskådare i min verkstad. Sändaren var urtagen från sitt hölje varför den högfrekventa strålningen hade fritt utlopp åt alla håll och kanter. Ingen tänkte på att en antensladd hängde ned fritt intill sändaren. Antennledningen går emellertid till en 1,5 meter hög enkel dipolantenn på stugtak och vidare ut i etern. Nu hade jag sändaren inställd på kanal 11 av en slump — där finns ingen annan kommersiell TV-sändare så jag störde ju inte någon.

När man tar en titt på den utrustning Nilsson sände TV med förvånas man av hur pass enkelt det ändå är att »komma i luften» televisionsvägen. Sändaren och kameran har han importerat från Amerika. De är av RCA:s kvalitetsmärke. Sändaren är en nätt liten box för flygplansbruk med 12 rör som han gett en »spottstyver» för, eller 15 dollar. Kameran är förstas dyrare; den kostade honom 200 dollar. Med frakt och allt kan man alltså köra i gång för ett par tusenlappar. Och här har man gått och tänkt på miljoner kronor — och är — i TV-sammanhang.

Sändaren i sitt nuvarande skick har en effekt på 60 watt — då täckte den stora delar av Malmö med en 1,5 meters takantenn. Effekten går enkelt, enligt »TV-Nisse», att höja ytterligare och på taket finns en stegmast på cirka 20 meter rest...

— Finge jag använda den skulle jag med lätthet kunna täcka hela Malmö och en stor del av den omkringliggande landsbygden, säger Nilsson. Men nu blir det inga TV-utsändningar förrän jag har myndigheternas tillstånd därtill. När ett sådant föreligger kan jag inom en vecka svara för regelbundna provbildsändningar. Gratis! Då har också RCA i Amerika lovat ställa en större TV-kamera till mitt förfogande. Tillstånd för TV-utsändning i studiefyfte har ju tidigare beviljats institutioner i både Stockholm och Göteborg så varför skulle Malmö komma på mellanhand? slutar »Sveriges förste illegale TV-sändare».

— Varför skall man göra allting märkvärdigare än det i själva verket är, undrar han. Han har under årens lopp offrat massvis av både tid och pengar på sin hobby och det vore onekligen synd om hans kapacitet och resurser inte utnyttjades.

Ta TV med på semestern!

Glöm inte bort att ändra prenumerationsadressen innan ni reser på semester. Posten kan ge upplysning om ni har postabonnemang på er tidning. I så fall har ni bara att fylla i och lämna in postens blankett för tidsändring. I annat fall skall ni göra adressanmälan direkt till TV. Skriv till

Prenumerationsavdelningen,
Teknikens Värld,
Box 3263,
Stockholm 3.

Anmälan måste vara oss eller posten tillhanda senast 14 dagar innan ni reser bort.

reparera till bråkdelskostnad med

Teroson - Kaltmetall är det nya revolutionerande materialet för hållbara kallreparationer. Allt kan lagas: ojämn eller trasig metall, trä, plast, genomrostad järnplåt etc. Kaltmetall kan borras, filas, slipas och lackeras precis som annan metall.

Flytande metall!

Finns i 100 g tub, 650 och 1200 g burk.

BILEN
Bucklor fylls ut och hal i dörrar, skärmar o. s. v. lagas lätt med lättarbetad KALTMETALL.

HEMMET
Kökkärl, plattak, takrännor, vatten- och värmeledningar, cisterner, vattentunnor m. m. klaras lekande lätt med KALTMETALL.

TILLVERKARE: TEROSON-WERKE G.m.b.H. HEIDELBERG

GENERALÄGENT FÖR SVERIGE: FRANK DAHLBERG

Stockholm — Johanneshov — Malmövägen 50 — Tel. 49 99 24, 59 66 34.

Om Ni visste vad händig Ni är med

KÅBETÄCK

— de 1000 möjligheternas material

Tråkiga reparationer, lagning av puts, jämnning av golv, källarmålning osv. blir rent lustbetonat arbete med KÅBETÄCK. Varför? Jo, den nya plastcementen är smidigare och mer lättarbetad, hållbarare och mer ekonomisk än annat material. Ni kan inte misslyckas!

Lägg mosaik — sätt kakelmodellera med KÅBETÄCK — idealet till hobbyarbeten!

Börja i dag! Köp hem en plastpåse om 1 eller 5 kg.

KLINT, BERNHARDT & Co. AB
STOCKHOLM 3

Kall-flytande metall!

Stor utlandsnyhet! Täcker stora hål i spannar, rör, båt, tak, kaross, kylare m. m. Hårdare än lödning. Fil. o. gångbart. Dryg burk kr 6:25. 2 st. fraktfritt. Brush System AM, Malmö.

SOVSÄCKAR 28:-

+ frakt, försedda med prima vadd, kudde, fodral. Storl. 185x75. F: a S. SJÖBERG Box 1419 - Borås 4

DEN NYA Remington Super "60"

123:-

Världens mest fulländade och snabbaste rakapparat. Över 15 miljoner tänkande män har valt Remington. Riktpris 138:-, vårt pris endast 123:- Vid byte betalar vi 27:50 för Er gamla el. rakapparat. Ett års garanti som gäller över hela världen. Passar alla nåtspänningar. Beställ i dag! Begär katalog.

HÄGES PARTILAGER
TEL. 9, STOCKARYD

Sänd st. Remington Super »60» 123:-

Namn o. adress. TV 10-56

EN KAMERA

som tändar

Ni får den komplett m. väska i presentkort för 37:50

Seastal CAMERA-LITE

den sensationella cigarrtändaren som även är en förstklassig mikro-kamera. Helt i metall. Klic-kar aldrig. Specialbyggd med alla finesser:

- högklassigt specialobjektiv, extra ljusstarkt
- snabbframmatning
- filmstopp
- toppavtryck
- sportsökare
- slutare till 1/100 sek.
- storl. 58x45x10 mm
- 20 knivskarpa kort 6x6 pr rulle
- utmärkta förstoringar
- provkort, bruksanvisning och exponeringstabell
- GRATIS 4 filmrullar med kassetter

Beställ nu från

Andersin Foto

Enskede 8. Tel. 94 82 00.

Sänd omg. st. Camera-Lite enl. annons å 37:50 portofritt till (8 dagars returr.)

Texta namn o. adr. TV 10-56

Sök PATENT

på Er uppfinning genom

INGENJÖRSBYRÅN PATENTSERVICE

STIG HANELL, Dukvägen 6, BROMMA - Tel. 25 57 74
Upplysningar mot porto.

FINNSTÖVLAR

Prima, handgjorda, pliggade. Herr 58:-, dam 48:-. Randsydd, herr 65:-, dam 52:50. Näbbskor, randsydd, 49:-, med läder-, rå- eller cellgummisula. Näbbskor 42:-, limmad, rå- eller cellgummisula. Gummistövlar, läderskaft, 37:-. Samskinnskalsonger 52:-. Mot postförskott. Returrätt. YRJÖ KERO, Sattjärvi

Opel Rekord

Med betald accis att vinna

DRAGNING DEN 30 JUNI
150 VINSTER

10 lotter portofritt och gratis dragningslista

FP-STUDIELOTTERI, Box 35, Östersund

Sänd mot postförskott st. lotter å 2:-, porton och dragningslista.

Namn

Adress

Postadr. TV 10-56

Lottpris 2:-

Gör Er foto-hobby lönande

Bliv FOTO-OMBUD för

NORRLÄNDSKA FOTOCENTRALEN och Ni kan på frid tid tjäna »en extra slant» samtidigt som Ni genom bättre inköp förbilligar Er egen FOTOHOBBY med 20-25%.

Från vår rikt illustrerade Fotokatalog (184 sid.) kan Ni välja bland produkter av marknadens absoluta toppmärken såsom: Zeiss Ikon, Agfa, Voigtländer, Kodak, Rollei, Leitz, Gevaert, Ilford, Leonar och Adox m. fl. Ni kan köpa det allra mesta i fotobranschen från oss: kameror, film, papper, kemikalier, förstöringsapparater, filmkameror, projektorer, album, ramar m. m. Dessutom står vårt moderna fotolaboratorium till Er tjänst för framkallning, kopiering, förstoring och reproduktioner.

SAMORDNA EDRA FOTOGRAFISKA INKÖP. GÖR "EKONOMI-KÖP" HOS OSS.

NORRLÄNDSKA FOTOCENTRALEN, UMEÅ

Var god sänd mig försäljnings- och ombudsvillkor

Namn

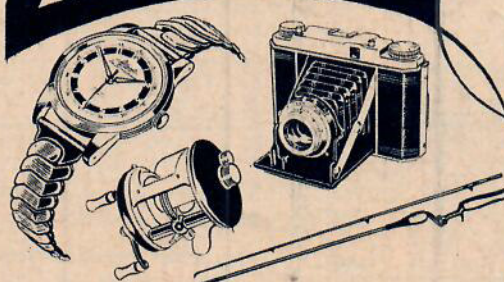
Bostad

Adress TV 10-56

SKRIV I DAG!

SKRIV NU!

Missa inte en god vinst!!

Här har Ni alla trumf på hand:

- 1 Höga rabatter
- 2 Låga nettopriser
- 3 Fintina avbetalningsvillkor
- 4 Öppet köp - full returrätt inom 30 dagar

Vi sänder Er gärna katalog och nettoprislista etc. GRATIS!

Atlantic

UR . KAMEROR SPORTFISKE

ATLANTIC · Kungsg. 18 · Stockholm

Sänd katalog, nettoprislista etc. GRATIS och utan någon förpliktelse från min sida.

Namn:

Bostad:

Postadress: TV 10-56

33 öre

per dag = 10:- kr per månad tills kr 90:- erlagts är allt Ni behöver betala för det högklassiga schweiziska märkesuret Monitor. Crom-stål, ankarverk 15 rubis, vattentätt, stötsäkert, läderband. Herruret 34 mm ϕ , damuret 24 mm ϕ

Sänd inga pengar i förskott!

Posta kupongen i dag. Ni får prova uret gratis under 30 dagar.

AB SVENSKA URDEPOTEN

Stortorget 3, Malmö

Sänd omgående herrur/damur (stryk det som ej önskas) Monitor å kr 90:- att betalas med kr 10:- per månad. 1 års garanti.

Namn och adress. TV 10-56

Vi kilar stadigt Lambretta och jag...

Kvickt kilar vi i väg, stadigt och tryggt i trafiken — min nya Lambretta och jag! Jag älskar min Lambretta för de många goda egenskaperna: främst torsionsfjädringen, som trollar bort alla gropar, den tredubbla ljuddämpningen, som skonar mina (och andras) öron, och så förstås finessen med den inbyggda kardandriften — det är sånt som gör att vi trivs med varandra, nya Lambretta och jag!

P.S.

Jag glömde säga att årets Lambretta också har parkeringsljus!

Lambretta finns nu för omgående leverans. Pris 1.960:— (fritt Göteborg) exkl. trimningskostnad.

Lambretta

Generalagent för Sverige: **AB BIL & TRUCK GÖTEBORG**